

ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา

นางสาวรัตมณี พิบูลย์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

The Effects of Using the SQ4R Teaching Method to Develop Reading
Comprehension Ability of Mathayom Suksa I Students in
Songkhla Province

Miss Ratmanee Phiboon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

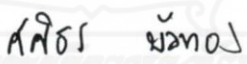
2017

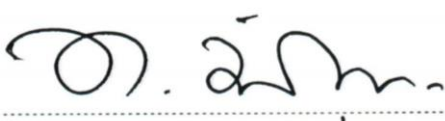
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล	นางสาวรัตมณี พิบูลย์
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นางสาวรัตมณี พิบูลย์ **รหัสนักศึกษา** 2582100513 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา ที่เรียนจากวิธีสอนแบบ SQ4R และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนจากวิธีสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน ใน 1 ห้องเรียนของโรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับวิธีสอนแบบ SQ4R และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสงขลา ที่เรียนจากวิธีสอนแบบ SQ4R มีพัฒนาการทางการอ่านจับใจความซึ่งแสดงให้เห็นจากคะแนนการอ่านจับใจความที่เพิ่มขึ้น และ (2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนจากวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การอ่านจับใจความ วิธีการสอนแบบ SQ4R มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using the SQ4R Teaching Method to Develop Reading Comprehension Ability of Mathayom Suksa I Students in Songkhla Province

Author: Miss Ratmanee Phiboon; **ID:** 2582100513;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the development of reading comprehension of Mathayom Suksa I students in Songkhla province who learned under the SQ4R teaching method; and (2) to compare learning achievements on reading comprehension of Mathayom Suksa I students in Songkhla province before and after learning under the SQ4R teaching method.

The research sample consisted of 35 Mathayom Suksa I students in an intact classroom of Khuan Niang Wittaya School in Songkhla province in the 2018 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were learning management plans for the SQ4R teaching method, and a learning achievement test on reading comprehension. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) Mathayom Suksa I students in Songkhla province, who learned under the SQ4R teaching method, achieved their reading comprehension development as indicated by the gradual increase of their reading comprehension scores; and (2) the post-learning reading comprehension achievement of the students after learning under the SQ4R teaching method was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Reading comprehension, SQ4R teaching method, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

คัมภีร์อิสรชนฉบับนี้สำเร็จได้เพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ธนรัตน์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำคัมภีร์อิสรชนนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นวิธีการสอนอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายศักดิ์นันทน์ เหมมั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนควนเนียงวิทยา คณะครู อาจารย์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและทำการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์จากคัมภีร์อิสรชนฉบับนี้ ให้ครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นรวมทั้งผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความต่อไป

รัตมณี พิบูลย์
พฤศจิกายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ	6
เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R.....	15
เอกสารที่เกี่ยวกับสารคดี.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ตอนที่ 1 ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R.....	36
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R..	37
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	38
สรุปการวิจัย	38
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	46
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	47
ข การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	49
ค เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	75
ง การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย	157
ประวัติผู้ศึกษา.....	161

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R.....	36
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้วิธี สอนแบบ SQ4R.....	37

ญ

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1.1 ฟังขั้นตอนวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R.....	หน้า 20
---	------------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต ต่อความเจริญในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์มาก การอ่านหนังสือ นอกจากจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีโลกกว้างแล้ว ผู้อ่านจะยังเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของโลก ปัจจุบัน และ ส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น การอ่านยังทำให้บุคคลเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม มีประสบการณ์ชีวิต สังคมที่มีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มากย่อมจะเจริญพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเป็นประธาน ในพิธีเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 46 และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2561 เวลา 9.00 น. ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร และพระราชทาน พระราชดำรัสเรื่องของการอ่านความว่า การส่งเสริมการอ่านหนังสือเพื่อปลูกฝังให้คนในสังคมมีความใฝ่รู้ ชอบที่จะแสวงหาความรู้จากการอ่านหนังสือ อันเป็นเครื่องช่วยขยายโลกทัศน์ และทัศนคติให้กว้างขวาง ก่อให้เกิดปัญญา ความรอบรู้ ให้สามารถพัฒนาตน พัฒนาการความคิดและจิตใจของผู้อ่านการที่คนในสังคม เห็นความสำคัญของหนังสือ รักการอ่าน การแสวงหาความรู้ มีสติปัญญา เป็นสิ่งสำคัญข้อหนึ่งที่บ่งบอก ความเป็นอารยะประการหนึ่ง ผู้ไม่ย่อหย่อนในการแสวงหาความรู้ เชื่อได้ว่าเป็นผู้สามารถนำความเจริญมาสู่ ตนและสังคมได้ (amarintv , 2561)

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญ เพราะสามารถช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจถึงเรื่องที่อ่าน รับรู้ข่าวสารได้ถูกต้อง สำหรับนักเรียนในการเรียนวิชาทุกสาขาจะใช้ทักษะในการอ่านจับใจความเป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นในการ พัฒนาตนเอง เพื่อก้าวให้ทันยุคข้อมูลข่าวสาร การอ่านจับใจความทำให้รู้ข่าวสารความเปลี่ยนแปลงและ ความก้าวหน้าของโลก ตลอดจนทำให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นปกติสุขและมีคุณภาพ ดังที่ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2547 , น. 159-161) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญในยุคข้อมูลข่าวสารที่บุคคล สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์เกิดขึ้น ณ แห่งใดบนพื้นโลกก็จะได้รับการ ถ่ายทอดเป็นตัวอักษรผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะส่งข่าวถึงผู้คนที่อยู่ในภูมิภาค ต่าง ๆ ของโลกได้ทันทั่วทั้งที่ ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ที่มีความสามารถในการอ่านก็จะนำความรู้ที่เป็น ประโยชน์มาพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมการ อ่านจับใจความจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ

การอ่านจับใจความตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ม.1/2 ระบุว่านักเรียนจับใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดให้นักเรียนต้องอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้ แกนกลาง ได้แก่ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทความ สารคดี บันเทิงคดี เอกสารทางวิชาการที่มีค่า ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย และงานเขียนประเภทซกุงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ ประทีป วาทิกทินกร (2553 , น. 18) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งในการอ่านทั่วไป การอ่านที่ถูกวิธีจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านทำให้ได้รับความคิดและความบันเทิง ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียน เป็นการอ่านที่คนเราใช้กันมากในชีวิตประจำวัน ถ้าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านจับใจความก็จะสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

จากสภาพปัญหาที่พบ นักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ซึ่งจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 วิชาภาษาไทยมีคะแนนร้อยละ 46.30 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่านจับใจความ และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ผ่านมามีปัญหานักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีนิสัยรักการอ่าน โดยเมื่อครูกำหนดเรื่องให้อ่านหรือให้อ่านข้อความที่มีความยาวแล้วตอบคำถามตามที่ครูกำหนด นักเรียนจะอ่านไม่คล่องแล้วไม่เข้าใจในสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านทำให้ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่อยากอ่าน ขาดความกระตือรือร้นที่จะอ่าน ดังนั้นการที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนนั้นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ต้นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนมีพัฒนาการอ่านจับใจความที่

แนวทางการแก้ปัญหาในการอ่านจับใจความนั้น ครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยเน้นพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยนักเรียนจะต้องได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้กลวิธีที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน คือ การกวาดสายตาดูอย่างรวดเร็วเพื่อค้นหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงที่อยู่ในอนุเฉท เพื่อหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ การกวาดสายตาดูก่อนอ่าน เพื่อดูใจความโดยรวมของเรื่องที่กำลังจะอ่านก่อนที่จะเริ่มอ่านจริง การคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านก่อนการอ่าน และระหว่างการอ่าน โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาใช้ประกอบในการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า การตั้งคำถามเพื่อให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจไปยังเรื่องที่กำลังอ่าน การจดบันทึก เป็นการจดใจความหลักและรายละเอียดสำคัญลงไปตามลำดับช่วยให้ประหยัดเวลาในการทำ ความเข้าใจ ความจำ และการสรุปใจความช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน การสรุปใจความเป็นการรวบรวมสิ่งที่อ่านให้ได้ใจความครบถ้วน โดยเป็นการเรียบเรียงข้อมูลให้กระชับมากขึ้นแต่ได้ใจความตรงตามเรื่อง (Singhal. 2000 , pp. 46-57)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษารูปแบบเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะการอ่านจับใจความมากขึ้นซึ่งพบว่า การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มาเป็นเครื่องมือเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนของตนเองได้เป็นอย่างดี และวิธีสอนแบบ SQ4R ก็เป็นเทคนิคเบริวิธีการสอนอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ 1. การสำรวจ เป็นการอ่านเรื่องอย่างคร่าวๆ 2.การตั้งคำถาม เป็นการตั้งคำถามในสิ่งที่เราต้องการจะรู้คำตอบจากเรื่องที่อ่าน 3. การอ่าน เป็นการอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด 4. การบันทึก เป็นการบันทึกคำตอบที่ได้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน 5. การสรุป เป็นการสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากการตอบคำถามที่ตั้งไว้ และ 6. การ

ทบทวน เป็นการทบทวนเรื่องที้อ่านและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที้อ่าน ดังผลการวิจัยของ สมัยลาสุวรรณ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยทำให้อ่านเนื้อเรื่องและหาใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น จึงสนใจและได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาของการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระภาษาไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

- 3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น
- 3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา 8 ห้องเรียน จำนวน 281 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวน 35 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สารคดี ซึ่งเป็นงานเขียนที่กำหนดให้เป็นบทอ่านในตัวชี้วัด โดยการวิจัยครั้งนี้เลือกบทอ่านจากสารคดี 3 ประเภท ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีบทความ และ สารคดีชีวประวัติ เลือกมาประเภทละ 3 เรื่อง รวมทั้งหมด 9 เรื่อง ดังนี้ สารคดีท่องเที่ยว ได้แก่ เรื่อง เชื้อนเขียวหลาน เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว และเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง สารคดีบทความ ได้แก่ เรื่อง ปลาตะเพียนใบลาน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ และเรื่อง ย่านาง สารคดีชีวประวัติ ได้แก่ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย เรื่อง จิรัชย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ และเรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ แบบ SQ4R

4.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยนิยามศัพท์ ไว้ดังนี้

5.1 **การอ่านจับใจความ** หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษร ออกมาเป็นความคิด การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยนักเรียนสามารถบอกบอกเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ นำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ สังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ บอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ และประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

5.2 **ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ** หมายถึง ผลของผู้เรียนทั้งหมด โดยได้คะแนน มาจากการวัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก

5.3 **วิธีการสอนแบบ SQ4R** หมายถึง เป็นวิธีการสอนอ่าน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 Survey (S) คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 Question (Q) คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน

ขั้นที่ 3 Read (R) คือ การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างไปจากปกติและภาพประกอบต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องเมื่อพบคำตอบที่ต้องการควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีก ถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ

ขั้นที่ 4 Record (R) คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้ อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 Recite (R) คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำ

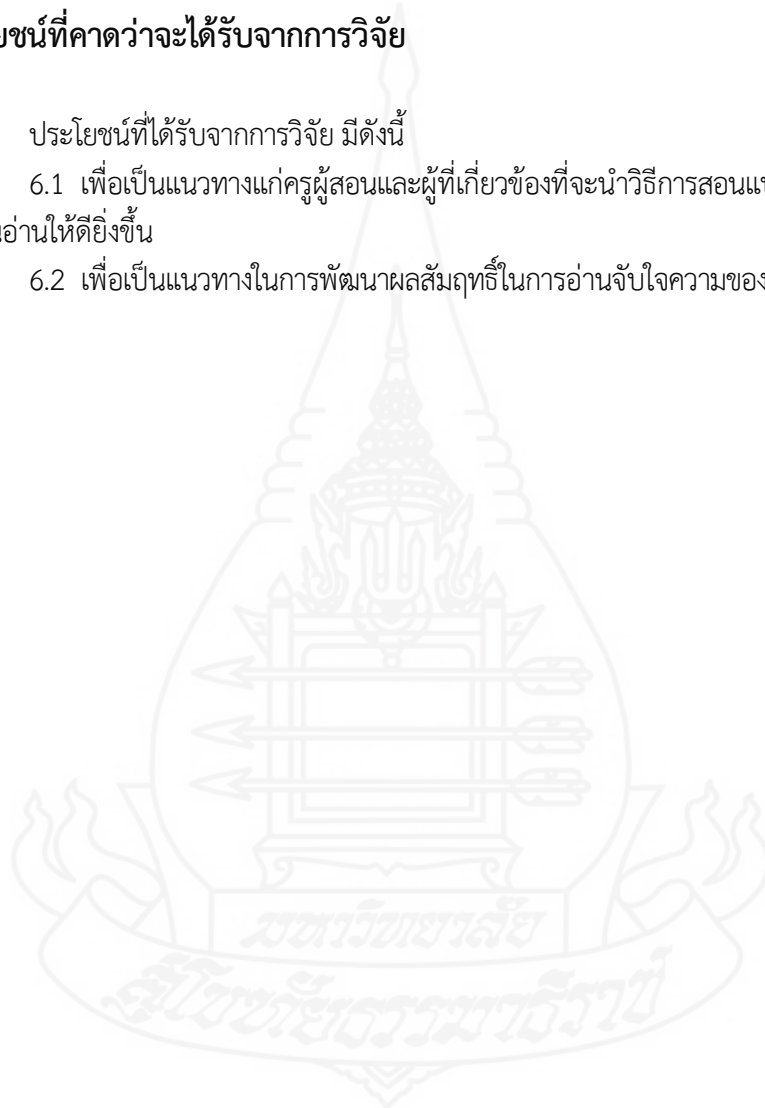
ขั้นที่ 6 Review (R) คือ การทบทวน เป็นการทบทวนเนื้อเรื่องแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุนอาจจะทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย มีดังนี้

6.1 เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาปรับปรุงวิธีการสอนอ่านให้ดียิ่งขึ้น

6.2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. การอ่านจับใจความ
 - 1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 1.3 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 1.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
 - 1.5 กลวิธีการอ่านจับใจความ
 - 1.6 หลักการและกระบวนการอ่านจับใจความ
 - 1.7 วิธีการอ่านจับใจความ
2. การสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R
 - 2.1 ความหมายวิธีสอนแบบ SQ4R
 - 2.2 ขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R
 - 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R
 - 2.4 ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R
3. สารคดี
 - 3.1 ความหมายของสารคดี
 - 3.2 ลักษณะของสารคดี
 - 3.3 ประเภทของสารคดี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ ต้องอ่านด้วยความตั้งใจ เพื่อให้สามารถเก็บสาระสำคัญ ให้ทราบข้อเท็จจริง จับประเด็นสำคัญหรือความคิดของเรื่องที่อ่าน จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านทุกประเภท ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี

1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่าน เนื่องจากการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะของการอ่านที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้ดังนี้

แวมยุรา เหมือนนิล (2541, น.12) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่าการอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือของแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ

บันลือ พลุฑชะวัน (2545, น.29-35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และความหมายว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญส่วนใหญ่ จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจเรื่อง ที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่น่าอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น.45) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านและสามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ หาภินันท์ (2547, น.45) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่า ผู้เขียนต้องการสื่อสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.2) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญหลักของข้อความ หรือเรื่องที่อ่านเป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้าหนึ่งๆ ไว้ทั้งหมด

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น.21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญหมายถึง กระบวนการเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสำคัญของเรื่องตลอดจนแนวคิดของเรื่อง

จากข้อความดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ กระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านจับประเด็นสำคัญได้ สามารถนำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจและสามารถบอกจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้น

1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญมากและจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีความเจริญทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ การอ่านจับใจความเป็นการใช้ภาษาเพื่อช่วยพัฒนาสติปัญญาให้ผู้อ่านรอบรู้ ทันเหตุการณ์ จึงมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547, น. 159-161) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญในยุคข้อมูลข่าวสารที่บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะมีความรู้เกิดขึ้น ณ แห่งใดบนพื้นโลกก็จะได้รับการถ่ายทอดเป็นตัวอักษรผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะส่งข่าว

ถึงผู้คนที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกได้หันท่วงที ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ที่มีความสามารถในการอ่าน ก็จะทำให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มาพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม การอ่านจับใจความจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ

สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีภาณุจัน (2550, น. 29) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า

- 1) การอ่านช่วยให้คนเรียนเก่ง เพราะเมื่ออ่านเก่งแล้วจะเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ดี
- 2) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะการได้อ่านเอกสารให้ความรู้ในการปรับปรุงงานของตนอยู่เสมอ
- 3) ช่วยให้ได้รับความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น เพราะการได้อ่านวรรณกรรมดี ๆ ย่อมก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง
- 4) การอ่านช่วยให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ เพราะผู้อ่านมากจะรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี
- 5) การอ่านช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจ เพราะถ้าอ่านหนังสือมากจะมีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวาง

ประทีป วาทิกทินกร (2553, น.18) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งในการอ่านทั่วไป การอ่านที่ถูกวิธีจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านทำให้ได้รับความคิดและความบันเทิง สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียน เป็นการอ่านที่คนเราใช้กันมากในชีวิตประจำวัน ถ้าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านจับใจความก็จะสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

จากข้อความดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากในยุคที่มีข้อมูลข่าวสารรวดเร็วขึ้น เราจะต้องรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ทักษะการอ่านจับใจความเป็นหลัก ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะพัฒนาในการอ่านระดับสูงต่อไป

1.3 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การสอนอ่านจับใจความจะมีทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1913, p. 344 อ้างถึงใน สุนันทามัน เศรษฐวิทย์, 2554 , น. 2-7) เน้นทางด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่า ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็เป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น ซึ่งได้นำเสนอกฎ 3 ข้อ คือ กฎแห่งความพร้อม นักเรียนที่มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจจะเรียนได้ตามด้วยกฎแห่งการฝึกหัด การได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและกฎแห่งผลเมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอก็จะทำให้ผลการเรียนดี

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (อ้างถึงใน มาลีณี จุฑาปะมา, 2554 , น.80) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นการเน้นสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เพราะการเรียนรู้เป็นการแก้ปัญหา เมื่อผู้เรียนพบปัญหาเขาจะมีปฏิกิริยาแบบเดาสุ่มซึ่งเป็นการลองผิดลองถูก

ผู้เรียนจะลองทำหลายวิธีจนกระทั่งประสบผลสำเร็จ โดยที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหาด้วยการตอบสนองที่เหมาะสมได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี, 2546, น. 213) กล่าวว่า ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไคค์ กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีหลักพื้นฐานว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่มีออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ โดยการลองผิดลองถูก จนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด

ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner, 1972: 84 อ้างถึงใน จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543, น. 51) โดยกล่าวว่า การให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำ ๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้น การจัดการเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี

ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (อ้างถึงใน มาลีณี จุฑาปะมา, 2554, น. 78) กล่าวว่า ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์เป็นหลักการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ด้วยการให้สิ่งเร้าที่เป็นตัวเสริมแรง หลังจากที่ได้มีการกระทำตามเงื่อนไขแล้ว การเสริมแรงทุกครั้งจะมีส่วนช่วยให้การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของอินทรีย์มีอัตราการตอบสนองที่เข้มข้นขึ้น

ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี, 2546, น. 204) กล่าวว่า หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ เน้นการกระทำของผู้รับการทดลองหรือผู้ที่เรียนรู้มากกว่าสิ่งเร้าที่ผู้ทดลองหรือผู้สอนกำหนด คือ เมื่อต้องการให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง เราจะให้ผู้เรียนรู้เลือกแสดงพฤติกรรมเอง โดยไม่บังคับหรือบอกแนวทางการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนรู้แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วจึงเสริมแรงพฤติกรรมนั้น ๆ ทันที เพื่อให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ การตอบสนองจะขึ้นอยู่กับการเสริมแรง

จากข้อความดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การสอนอ่านจับใจความสำคัญจะต้องอาศัย การฝึกฝนบ่อย ๆ ตามทฤษฎีของธอร์นไคค์ และการเลือกเรื่องที่ตรงกับความสนใจเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในการอ่านตามทฤษฎีของสกินเนอร์ ซึ่งการฝึกฝนบ่อย ๆ ในการอ่านจับใจความจะทำให้ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น

1.4 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการอ่านที่ซับซ้อน เพราะผู้อ่านจะต้องรับรู้ตัวอักษรเป็นอันดับแรก แล้วจึงแปลความตัวอักษรที่รับรู้ให้เป็นความหมาย ดังนั้น การที่ผู้อ่านอ่านจับใจความใช้เวลามากหรือน้อย เข้าใจช้าหรือเร็ว และจับใจความได้ครบถ้วนหรือไม่ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้อ่าน และมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อจับใจความ ไว้ดังนี้

แวมมูรา เหมือนนิล (2538, น. 11-14) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว ต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้

1) สืบสวนส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ฯลฯ ก็มีผลทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

- 2) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
- 3) มีความสามารถทางภาษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการอ่านจับใจความโดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ ในเรื่องให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว เพราะหากไม่เข้าใจความหมายของคำเสียแต่เบื้องต้นแล้ว ย่อมไม่มีโอกาสอ่านจับใจความได้เลย
- 4) มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจะทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่จะอ่านได้ง่ายขึ้น
- 5) ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551, น. 162-164) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่านจับใจความของผู้อ่านนั้นมีหลายประการ ดังนี้

- 1) ประสบการณ์ของผู้อ่าน ประสบการณ์ หมายถึง เหตุการณ์ที่ได้พบเห็น หรือ จากการอ่านและการได้ยิน ทั้งประสบการณ์ตรงและประสบการณ์รอง (จากการฟัง การอ่าน) ถ้าผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่ตนมีประสบการณ์มาก่อนก็จะช่วยให้อ่านได้รวดเร็ว และสามารถจับใจความได้ถูกต้อง ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้อ่านไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อนจะทำให้ต้องใช้เวลาในการอ่านมาก

- 2) ความรู้พื้นฐาน ความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน หมายถึง ความรู้เดิมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจและจับใจความได้ครบถ้วน ความสำเร็จในการอ่านจับใจความจะเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานที่ผู้อ่านเคยได้รับและเก็บสะสมไว้ในสมอง ดังนั้นเมื่อผู้อ่านอ่านสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้อื่นๆ จะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า ช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดมาเปรียบเทียบกับกัน ก่อนที่จะนำมารวมกันเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

- 3) วัฒนธรรมของผู้อ่าน วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญของงานแก่หมู่คณะ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ คือ ภาษาพูดของผู้อ่านที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด เช่น ประชาชนในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส ใช้ภาษายะวีห์เป็นภาษาพูด หรือประชาชนที่ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาพูด จะมีผลต่อการออกเสียงคำในภาษาไทยเพี้ยนไปจากเดิม อาจทำให้เข้าใจความหมายของคำผิด การจับใจความเรื่องที่จะอ่านก็อาจผิดพลาดได้

- 4) ความสนใจของผู้อ่าน เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านจับใจความ ความสนใจที่มีต่อการอ่านจะจูงใจให้ผู้อ่านต้องการอ่านเรื่องที่ตนสนใจ ผู้อ่านแต่ละคนจะมีความสนใจแตกต่างกัน บางคนต้องการอ่านเรื่องที่ตนสนใจ บางคนขาดความสนใจในการอ่าน เมื่อมีความจำเป็นต้องอ่าน อาจทำให้อ่านช้า บางครั้งสรุปใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน ความสนใจของผู้อ่านจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว และชุมชนที่ครอบครัวอาศัยอยู่ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับสังคม การศึกษา รายได้ และตำแหน่งหน้าที่การงานที่จะส่งผลต่อความสนใจในการอ่าน ผู้อ่านที่มีการศึกษา ตำแหน่งสูง และรายได้สูง ความสนใจในการอ่านจับใจความเกี่ยวกับการงานและหน้าที่ที่รับผิดชอบจะสูง ตรงกันข้ามกับผู้ใช้แรงงานที่ไม่ได้ใช้ความรู้จะมีความสนใจในการอ่านน้อย จึงกล่าวได้ว่า ความสนใจของผู้อ่านเกี่ยวข้องกับการศึกษาและอาชีพ ผู้อ่านมีความสนใจอ่านสารที่เกี่ยวข้องกับงานที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งจะมีส่วนช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความได้ถูกต้องและรวดเร็ว

- 5) การเรียนรู้ของผู้อ่าน ความสามารถในการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำและจับใจความเรื่องที่จะอ่านได้ถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จะเกี่ยวข้อง

กับการจำ การเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้น การอ่านจับใจความจึงเกี่ยวข้องกับการจำและการเข้าใจ การจำคำ กลุ่มคำ หลักเกณฑ์ และทฤษฎีที่ได้จากการอ่าน ส่วนการเข้าใจจะเรียงลำดับเหตุการณ์แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญ อย่างไรก็ตาม ก่อนที่ผู้อ่านจะสรุปเป็นใจความสำคัญได้ ต้องพบกับคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสาร ซึ่งมีทั้งความหมายโดยตรงและความหมายในทางนัย ผู้อ่านจึงต้องอาศัยความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมช่วยในการตัดสินใจตีความหมาย ก่อนที่จะสรุปเป็นใจความสำคัญ กระบวนการดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้อ่านนั่นเอง

6) การทำงานของสายตา การอ่านจับใจความจะเกี่ยวข้องกับการทำงานของสายตา การอ่านสารที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของผู้อ่าน จะช่วยลดปัญหาการอ่านจับใจความ แต่ปัญหาทางสายตาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ คือ สายตาที่ผิดปกติ ซึ่งได้แก่ การมองเห็นไม่ชัด สายตาสั้น สายตายาว และสายตาเอียง จึงควรได้รับการตรวจรักษาจากจักษุแพทย์ ด้วยเหตุนี้ สายตาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านจับใจความ

7) พื้นฐานทางภาษา พื้นฐานทางภาษา เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้อ่าน ถ้ามีพื้นฐานทางภาษาถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับคำ ความหมายของคำ และหลักภาษา ก็จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับใจความสารที่อ่านได้ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ พื้นฐานทางภาษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการอ่านจับใจความ

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการบูรณาการขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่าน เช่น ประสบการณ์ ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ การเรียนรู้ พื้นฐานทางภาษา หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความได้สมบูรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหา ทำให้ผู้อ่านอ่านช้าและจับใจความได้ไม่ถูกต้อง

1.5 กลวิธีการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านสามารถที่จะระบุตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญที่ปรากฏในแต่ละย่อหน้าได้ การหาใจความสำคัญของบางข้อความ อาจจะมี ความซับซ้อนแก่ผู้อ่าน ผู้อ่านจึงต้องอาศัยกลวิธีที่จะช่วยให้หาประโยคใจความได้ง่ายขึ้น ดังนั้น นักวิชาการจึงได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 29) ได้กล่าวว่ากลวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญ นั้น แบ่งเป็น 2 อย่าง คือ

กลวิธีทั่วไป เป็นการวางแผนที่มีระบบใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจับใจความ โดยจะเน้นการพัฒนาคำศัพท์ โดยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนที่อ่าน ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยประโยคและคำแวดล้อมคาดเดาความหมายของคำศัพท์เหล่านั้น การใช้เทคนิคคำถามเพื่อพัฒนาการคิดและเร้าให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถามเพื่อถามสมาชิกในชั้นเรียน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

กลวิธีพิเศษ เป็นการวางแผนที่มีระบบอย่างดีเยี่ยมหรืออย่างพิเศษเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับจับใจความ สำหรับกลวิธีพิเศษนี้มีอยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้สอนที่จะเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับ

การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า นอกจากพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว ยังอาจใช้กลวิธีการจับใจความสำคัญอย่าง

ง่าย ๆ ด้วยการตัดประโยค หรือข้อความที่เป็นส่วนขยาย หรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด ในที่สุดก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้เช่นกัน ส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญซึ่งควรตัดออกไปในแต่ละย่อหน้า ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่าง ๆ ข้อเปรียบเทียบต่าง ๆ ตัวอย่างประกอบ คำศัพท์ สำนวน หรือโวหารที่ยกมาประกอบ ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด คำถาม และคำอธิบายของผู้เขียน ชื่อบุคคลที่ผู้เขียนอ้างอิงโดยไม่เน้นความสำคัญ ย่อหน้าพิเศษบางย่อหน้าที่เป็นส่วนขยายความหรือตัวอย่างของเรื่อง

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า กลวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญนั้นมีอย่างหลากหลาย ผู้สอนจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การสอนอ่านจับใจความสำคัญนั้นดำเนินไปได้ตามที่วางไว้

1.6 หลักการและกระบวนการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการอ่านนั้น จำเป็นต้องมีหลักการ และกระบวนการเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงจะได้ผลตรงตามจุดประสงค์ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการและกระบวนการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

รัชนี เหมฤทธิกิจและคณะ (2546, น. 96) ได้กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความไว้ว่า ผู้อ่าน จะต้องจับใจความของเรื่องและสามารถตอบคำถามได้จากการสังเกตข้อความในเนื้อเรื่องว่า เหตุการณ์ ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นเมื่อไร ตัวละครที่เกี่ยวข้องมีใครบ้าง จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์คืออะไร อะไร เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ เหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดผลอย่างไร แนวคิดของเรื่องคืออะไร สามารถนำประโยชน์อะไรจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง คุณธรรมของเรื่องมุ่งเน้นในด้านใด

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547, น. 45-46) ได้กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

- 1) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
- 2) อ่านเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
- 3) เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
- 4) นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความ

สละสลวย

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 27) ได้กล่าวว่าการอ่านจับใจความโดยหาประโยคสำคัญ ผู้อ่านควรปฏิบัติ ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ อ่านสำรวจเพื่อตรวจหาคำสำคัญ
- ขั้นที่ ๒ อ่านละเอียด โดยให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่องแล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่องจากนั้นให้อ่านเนื้อเรื่องที่ย่อหน้าให้เข้าใจเพื่อค้นหาประโยคสำคัญ
- ขั้นที่ ๓ บันทึกประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้าลงในสมุด
- ขั้นที่ ๔ อ่านคร่าว ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านแต่ละย่อหน้าและตรวจสอบความถูกต้องของประโยคสำคัญ
- ขั้นที่ ๕ ตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึก ได้แก่ การเขียนสะกดคำความถูกต้องของประโยค

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551, น. 174-176) กล่าวสรุปขั้นตอนของการปฏิบัติตนในการอ่านจับใจความ แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นก่อนอ่าน ชั้นอ่าน และชั้นหลังอ่าน แต่ละชั้นจะมีข้อปฏิบัติที่แตกต่างกัน ผู้อ่านควรดำเนินการให้ครบทั้ง 3 ชั้น จึงจะถือว่าเป็นกระบวนการอ่านจับใจความสำคัญที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านมากที่สุด แต่ละชั้นจะมีวิธีการที่ต่างกันบ้าง แต่ก็มีความสัมพันธ์กัน ควรปฏิบัติให้ต่อเนื่อง ดังนี้

1) ชั้นก่อนอ่าน

ชั้นก่อนอ่านเป็นขั้นนำก่อนเริ่มต้นเข้าสู่การอ่านจับใจความ ชั้นนี้ผู้อ่านจะต้องสร้างความรู้สึกให้สนใจที่จะอ่านสาร เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนำผลที่ได้จากการอ่านไปใช้ ดังนั้นลำดับขั้นของการปฏิบัติตนของผู้อ่าน ก่อนเริ่มเข้าสู่การอ่านจับใจความจะมีดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์ของการอ่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเลือกสาร เพื่อการอ่านให้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น อ่านเพื่อนำไปใช้ในการศึกษา หรืออ่านเพื่อความบันเทิง เป็นต้น

1.2 สืบหาพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของสารที่จะอ่าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับภาษา และความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในสาร

1.3 พิจารณาชื่อเรื่องของสารที่จะอ่าน แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อทำนายเหตุการณ์ในเรื่อง ซึ่งนอกจากจะสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับตนเองแล้ว ยังฝึกให้ผู้อ่านคิดก่อนที่จะอ่านสาร

1.4 กำหนดทิศทางและลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต้น เป็นระดับพื้นฐาน ระดับกลาง เป็นระดับที่มีความคิดเห็นปะปน และระดับสูง เป็นการคิดวิจารณ์ญาณ โดยทั่วไปถ้าเป็นการอ่านจับใจความ เพื่อนำความรู้จากสารไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการ ก็จะคิดหาคำตอบทั้ง 3 ระดับ แต่ถ้าอ่านจับใจความเพื่อความบันเทิงมักจะใช้กระบวนการคิดอยู่ในระดับต้น

ดังนั้น ชั้นก่อนอ่านเป็นขั้นที่ผู้อ่านเตรียมตัว เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการอ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจแนวทางและสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องในขั้นอ่านต่อไป

2) ชั้นอ่าน

ชั้นอ่านเป็นการปฏิบัติตนเพื่อการอ่านจับใจความให้เป็นไปตามลำดับที่ได้กำหนดไว้ในขั้นก่อนเริ่มอ่าน ผู้อ่านจะปฏิบัติในขั้นอ่านจับใจความ ดังนี้

2.1 อ่านชื่อเรื่องเป็นลำดับแรก แล้วพยายามทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง ซึ่งอาจเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค

2.2 อ่านแต่ละย่อหน้าของเรื่องอย่างรอบคอบเพื่อค้นหาคำ กลุ่มคำ และประโยคสำคัญที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง แล้วใช้เทคนิคการจดบันทึกด้วยการบันทึกคำ กลุ่มคำ และประโยคสำคัญไว้ เพื่อป้องกันการลืม

2.3 อ่านทบทวนอีกครั้งตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อเป็นการทบทวนเรื่องราวทั้งหมด

3) ชั้นหลังอ่าน

ชั้นหลังอ่าน เป็นการปฏิบัติตนหลังจากที่ผู้อ่านได้อ่านสารเสร็จสิ้นลง ผู้อ่านควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 ทบทวนด้วยการเรียงลำดับเรื่องราวที่อ่านมาทั้งหมด แล้วสรุปเรื่องให้เหลือเฉพาะประเด็นสำคัญ

3.2 ตอบคำถามตามระดับขั้นของการอ่านจับใจความ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง

3.3 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ ถ้ามีข้อผิดพลาดจากเรื่องที่อ่าน ให้อ่านเรื่องซ้ำเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง

3.4 ถ้ามีข้อสงสัยในบางประเด็น ซึ่งเกิดจากความไม่ชัดเจนของเนื้อเรื่อง ควรอ่านเพิ่มเติมจากเอกสารอื่น ๆ เพื่อตอบข้อสงสัย จึงจะเป็นการอ่านจับใจความที่สมบูรณ์

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2554, น. 1-2) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ กระบวนการอ่านจับใจความว่า ควรมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่ออ่านเห็นตัวอักษร แล้วเกิดการรับรู้ และรู้จากคำต่าง ๆ เมื่ออ่านมากก็จะรู้จักคำมาก

ขั้นที่ 2 การเข้าใจ เมื่อผู้อ่านเกิดการรับรู้ก็จะเกิดความเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน การเข้าใจความหมายเรื่องที่อ่านของแต่ละคน ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคำเหล่านั้น เพราะคำบางคำที่มีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ดังนั้นบริบทจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 การเชื่อมโยง เมื่อผู้อ่านอ่านเรื่องแล้วก็จะเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว เชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาตั้งแต่เดิม ดังนั้น ผู้อ่านบางคนก็อาจคิดคล้ายตาม หรือคัดค้านไม่เห็นด้วยกับผู้เขียน

ขั้นที่ 4 การสรุป ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้อ่านรวบรวมความเข้าใจเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาตั้งแต่เดิม แล้วสรุปความรู้ ความคิด ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจใหม่หรือมีทัศนคติใหม่ ๆ เกิดขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการอ่านและกระบวนการอ่านจับใจความนั้น ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับการอ่าน แต่หลักการที่สำคัญนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อน จากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความในแต่ละย่อหน้า แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม บอกแนวคิด สรุปเรื่องและความคิดเห็นที่ตรงกับการส่งสารของผู้เขียน

1.7 วิธีการอ่านจับใจความ

วิธีการอ่านจับใจความนั้น มีนักวิชาการอธิบายและให้หลักวิธีการอ่านไว้หลากหลาย ดังเช่น ประพันธ์ เรื่องณรงค์ และคณะ (2545, น. 16-17) ; พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2548, น. 69-70) สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์ (2550, น. 93-94) ; สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551, น. 179-183) ; ธนู ทดแทนคุณและกานต์วี แพทย์พิทักษ์ (2552, น. 55) พอจะประมวลวิธีการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. อ่านชื่อเรื่องและทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่องก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่องต่อไป การพิจารณาชื่อเรื่อง จะสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้

2. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด โดยเริ่มอ่านในแต่ละย่อหน้า และทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านให้ถูกต้องแม่นยำ เพราะข้อความตอนหนึ่ง หรือย่อหน้าหนึ่ง แม้จะมีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว ถ้าเรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้าย่อมแสดงว่าจะมี

ใจความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

3. นำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียง เพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้น ครอบคลุม และเนื้อหาสมบูรณ์

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า วิธีการอ่านจับใจความนั้นเริ่มจากการอ่านชื่อเรื่อง เพื่อเป็นการทำความเข้าใจ หลังจากนั้นจึงอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดอย่างละเอียดเพื่อหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า สุดท้ายเป็นการนำเอาใจความสำคัญมาเรียบเรียงเพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้นและครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้นผู้อ่านควรอ่านให้ถูกต้องตามวิธีการ

2. การสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญ เป็นอีกหนึ่งทักษะที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักคิดวิเคราะห์และนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ โดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่จะทำให้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ได้ การที่จะสอนให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในประเด็นสำคัญของเรื่องได้นั้นยากมาก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีขั้นตอนอย่างละเอียดและมีกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนให้ดีขึ้น

2.1 ความหมายวิธีสอนแบบ SQ4R

SQ4R เป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่ง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของวิธีสอนแบบ SQ4R ไว้ดังนี้

ภัก (อรรถวุฒิ ตรากิจจรกุล. 2542, น. 31 : อ้างอิงจาก Pauk.1984) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า เทคนิคการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลที่สำคัญของเรื่องโดยให้ผู้อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่อง Survey แล้วตั้งคำถาม Question จากนั้นให้นักเรียนได้อ่านเพื่อค้นหาคำตอบ Read เมื่ออ่านจบหัวข้อหนึ่ง ๆ แล้วให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ Record แล้วให้นักเรียนเล่าเรื่องจากข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้ Recite ขั้นตอนสุดท้ายให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากบทอ่านที่นักเรียนได้อ่าน Reflect

พนิตนาฏ ชูฤกษ์ (2551, น. 117) ได้กล่าวถึงการสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นเทคนิคการอ่านแบบจำกัดความเร็ว ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถอ่านตำราได้อย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว SQ4R เป็นคำย่อมาจากคำต่อไปนี้ S ย่อมาจาก Survey หมายถึง สำรวจ Q ย่อมาจาก Question หมายถึง การตั้งคำถาม 4R ย่อมาจาก Read (การอ่าน) Recite (การท่องจำ) Record (การจดบันทึก) และ Review (การทบทวน)

สุภาณี โสโท (2554, น. 35) ได้กล่าวสรุปกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดี มีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้น ยั่วยุให้นักเรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านครบทั้ง 6 ขั้นตอนแล้วจะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ในที่สุด

สุคนธ์ ลิ้นจี่พานนท์ และคณะ (2554, น. 224) กล่าวถึง วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยไอโฮโอ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ประกอบด้วย Survey หมายถึง การสำรวจเรื่องที่อ่าน Question หมายถึง การตั้งคำถาม Read หมายถึง การอ่าน Record หมายถึง การจดบันทึก Recite หมายถึง การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตน Reflect หมายถึง การวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน

2.2 ขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R

ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอรายละเอียดไว้ ดังนี้
วิทยาลัยอินเดียนา (2560) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการอ่านไว้ สรุปได้ดังนี้
Survey การสำรวจสิ่งที่อ่านโดยอ่านผ่านตลอดและสังเกตชื่อเรื่อง ย่อหน้าแรก โครงภาพ แผนภูมิหรือกราฟที่เสนอไว้ และมีบทคัดย่อ ควรอ่านเพื่อให้เห็นภาพรวมของเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหาหลักหรือแนวคิด

Question ตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบหลังการสำรวจ ในขั้นนี้ผู้สอนอาจตั้งคำถามไว้ให้ผู้เรียน หากคำถามยาก ผู้เรียนอาจถามผู้สอนหรือเสนอเป็นการอภิปรายในห้องเรียน

Read เริ่มลงมืออ่าน โดยอ่านช้า ๆ และหยุดเพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่สอง อาจอ่านพร้อมทั้งขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญและบันทึกข้อความที่สำคัญไว้

Recite การตอบข้อความที่บันทึกไว้และสรุปและบันทึกประเด็นสำคัญไว้

Reflect เชื่อมแนวคิดที่ได้ โดยเชื่อมกับประสบการณ์ของตน โดยอาจจะหาวิธีการหลาย ๆ วิธีเพื่อให้ได้คำตอบเดิมในการทบทวนข้อมูล

Review ทบทวนสิ่งที่บันทึกไว้ ข้อความที่เขียนเส้นใต้ และอ่านอย่างรวดเร็วอีกครั้งว่ายังมีคำถามที่ยังไม่ได้ตอบหรือไม่ และเตรียมพร้อมสำหรับการอภิปรายในห้องเรียนและการทดสอบ

นอกจากนั้นยังมีคำแนะนำสำหรับผู้เรียนในการอ่านด้วยการใช้วิธีอ่านแบบ SQ4R ดังนี้

1) Survey ให้อ่านชื่อเรื่องและชื่อรอง (ถ้ามี) พิจารณาส่งที่เป็นจุดเด่นทั้งหมด เน้นอ่านเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับจุดเด่น อ่านแล้วสรุปเนื้อหาสั้น ๆ

2) Question เขียนคำถามที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องและชื่อรองถ้ามีที่ได้รับมอบหมาย

3) Read อ่านเฉพาะข้อมูลที่อยู่ภายใต้ชื่อเรื่องหรือชื่อรอง เพื่อหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งขึ้น

4) Recite สรุปคำตอบสำหรับคำถามในขั้นที่ 3

5) Reflect เขียนคำตอบที่สรุปแล้ว

6) Review เมื่อได้คำตอบทั้งหมดให้อ่านชื่อเรื่องและชื่อรองต่าง ๆ อีกครั้ง พิจารณาคำตอบของแต่ละคำถาม ทบทวนขั้นตอนนี้ใหม่อีกครั้ง

ส่วนในรูปแบบของการอ่านแบบ SQ4R มีผู้อธิบายรายละเอียดไว้ดังนี้

ขั้น Survey พิจารณาชื่อเรื่อง ส่วนนำ หรือประโยคแรกของย่อหน้าชื่อเรื่องและประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า ย่อหน้าสุดท้ายหรือสรุป การพิมพ์ที่เน้นข้อความหรือตัวอักษรพิเศษ แผนภูมิ แผนภาพ และกราฟ

ขั้น Question ปรับข้อความสำคัญเป็นคำถาม ตั้งคำถามเกี่ยวกับส่วนนำหรือตอนจบ
ขั้น Read อ่านเพื่อหาคำตอบ อ่านให้ครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดที่ไม่เกี่ยวข้องกับคำถาม

ขั้น Recite ตอบคำถามทั้งหมดด้วยการพูดหรือการเขียน สรุปข้อมูลแต่ละบทและอภิปรายเกี่ยวกับข้อมูล โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองให้มากที่สุด จากนั้นตรวจสอบคำตอบของเนื้อหาที่อ่านและทบทวนอีกครั้ง

ขั้น Reflect เปรียบเทียบความคิดใหม่ที่ได้จากการอ่าน โดยตรวจสอบว่าความคิดดังกล่าวใช้ข้อมูลจากการอ่านใดเป็นพื้นฐาน และจะนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร

เจลิยว กันนิภา (2548 ,น. 17) ได้สรุปขั้นตอนการจัดการสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นสำรวจ (Survey) เริ่มจากการให้ผู้เรียนได้อ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้มองภาพรวมของเรื่องที่อ่านเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังอ่าน

2) ขั้นการตั้งคำถาม (Question) จะทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะต้องมีความสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ขณะเดียวกันผู้เรียนจะต้องถามตัวเองดูว่า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร การตั้งคำถามจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมายและจับประเด็นสำคัญได้อย่างถูกต้อง

3) ขั้นการอ่าน (Read) คือ การอ่านข้อความในบทอ่านหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ

4) ขั้นการบันทึก (Record) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและเป็นประเด็นหลักของเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อความสั้น ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5) ขั้นการจดจำ (Recite) คือ การพยายามตอบคำถามหรือการเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรืออาจเริ่มด้วยการอ่านคำถามซ้ำใหม่อีกเพื่อจะได้สรุปคำตอบได้

6) ขั้นการสะท้อนความคิด (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยหรือความคิดเห็นไม่เห็นด้วย บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่าน โดยการเชื่อมโยงความคิดเห็นจากบทอ่านกับความรู้เดิมของตนเอง

พินิตนาฏ ชูฤกษ์ (2551, น. 118-123) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนด้วยเทคนิค SQ4R ดังนี้

1) S-Survey ขั้นสำรวจ ในขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการกวาดสายตาเพื่อดูข้อมูลกว้าง ๆ ของตำรา และเป็นการทำความเข้าใจว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีวิธีการอย่างไร โดยการสำรวจข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ในหนังสือ ดังต่อไปนี้ หน้าชื่อเรื่อง หน้าลิขสิทธิ์ สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ เช่น

ภาคผนวก ดัชนี คำอธิบายต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ กราฟ ตาราง หลังจากนั้นจึงสำรวจข้อมูลในแต่ละบท ตามที่ได้รับมอบหมายก่อนที่จะลงมืออ่าน ในการสำรวจควรตีกรอบเนื้อหาที่อ่านและดูว่าแต่ละหัวเรื่อง ผู้เขียนมีวิธีการเขียนอย่างไร ผู้เขียนมีเป้าหมายในการเขียนและมีแนวคิดอย่างไร การสำรวจแต่ละบทจะช่วยให้ผู้อ่านมีข้อมูลเพียงพอสำหรับการบันทึกก่อนการเรียน ดังนั้นจึงควรสำรวจข้อมูลต่อไปนี้ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ของแต่ละบท บทสรุปของแต่ละบท หัวเรื่องหลักและหัวเรื่องย่อย ภาพต่าง ๆ คำที่พิมพ์เอียงหรือคำที่ขีดเส้นใต้ ต่อจากนั้นผู้อ่านควรตรวจสอบตัวอย่าง เนื่องจากผู้เขียนและสำนักพิมพ์จำค่านึงว่าตัวอย่างในตำราจะมีประสิทธิภาพและมีความจำเป็นต่อคำอธิบายมาก ตัวอย่างสามารถใช้แทนคำบรรยายได้นับพันคำและยังสามารถสื่อสารข้อมูลได้มากมายและรวดเร็วกว่าเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร

2) Q-Question การตั้งคำถาม ในขั้นตอนนี้ผู้อ่านต้องตั้งคำถามก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังการอ่าน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจเนื้อหาคร่าว ๆ ในขั้นตอนการสำรวจ ดังนั้นในขณะที่สำรวจเนื้อหา จึงควรตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อความที่จะอ่าน และพยายามหาคำตอบโดยเปลี่ยนชื่อเรื่องและหัวข้อย่อย ๆ มาเป็นคำถาม คำถามเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุผลที่แท้จริงของการอ่านและจะช่วยให้มีสมาธิในขณะที่อ่านเนื่องจากมีเป้าหมายในการอ่าน ว่าต้องการอ่านเพื่อหาคำตอบใดบ้าง ในขณะที่อ่านให้จินตนาการว่าผู้เขียนกำลังพูดอยู่กับผู้อ่านอยู่โดยตรง มีการตั้งคำถามเพื่อถามผู้เขียนและไม่ควรเชื่อหรือยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนพูดทุกอย่างและโดยทันที แต่ควรจะใช้การคิดวิเคราะห์โดยการตั้งคำถามด้วยคำถามปกติ เช่น อะไร เมื่อไร และอย่างไร

3) R-Read อ่าน เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหลักของสิ่งที่อ่านและการจัดระบบข้อมูล ในขั้นนี้ผู้อ่านต้องเป็นผู้อ่านในเชิงรุกคือมีคำถามอยู่ในใจขณะที่อ่าน และพยายามที่จะตอบคำถามและจัดการกับข้อมูลเหล่านั้น คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ให้รายละเอียดของเรื่อง ดังนั้นเราจึงต้องอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดในแต่ละบทรวมทั้งรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ ฯลฯ จดบันทึกคำหรือกลุ่มคำที่เป็นข้อความที่ผู้เขียนเน้น เช่น คำที่ขีดเส้นใต้ ตัวอักษรพิมพ์เข้ม พิมพ์เอียง ฯลฯ ควรอ่านข้อความอย่างต่อเนื่องและควรหยุดในแต่ละส่วนของเนื้อหา เพื่อดูว่าจะสามารถตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนแรกหรือไม่ สิ่งสำคัญ 3 ประการ ที่ต้องทำในขั้นตอนอ่านคือ

3.1 หาใจความสำคัญของแต่ละบทหรือแต่ละตอน

3.2 มีสมาธิกับสิ่งที่กำลังอ่านให้มีความสำคัญเป็นพิเศษกับหัวเรื่องและหัวข้อย่อย ๆ เพราะหัวเรื่องและหัวข้อย่อยจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง

3.3 ศึกษาตัวอย่าง เพราะตัวอย่างถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถจำประเด็นสำคัญในแต่ละเรื่องได้

4) R-Recite การท่องจำ ในขั้นตอนนี้ เป็นการสรุปเรื่องที่อ่าน เราอาจจะบรรยายใจความสำคัญของเนื้อหา เมื่อให้อ่านจบในแต่ละย่อหน้า ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องเพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลที่ถูกต้องจากสิ่งที่อ่าน ทำเช่นนี้ในทุก ๆ บท ขั้นตอนนี้จะช่วยบ่งบอกให้รู้ว่าเข้าใจเนื้อเรื่องมากแค่ไหน จำเป็นต้องทบทวนโดยการตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น ถ้าไม่สามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้ก็แสดงว่าผู้อ่านยังไม่เข้าใจต้องกลับไปอ่านเพื่อหาคำตอบนั้นอีกครั้ง

5) R-Record การจดบันทึก การทำเครื่องหมายเพื่อเน้นความสำคัญขณะที่อ่านถือเป็นการเพิ่มความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้มากขึ้น และยังเป็นการช่วยในการทบทวนข้อมูลต่อไปในอนาคต ดังนั้นผู้อ่านจึงควรมีทักษะในการเลือกข้อมูลที่สำคัญ เช่น ทำเครื่องหมายในตำแหน่งที่เป็นใจความสำคัญของ

เรื่องเมื่อจำเป็นต้องทบทวนสิ่งที่อ่านเพื่อการสอบ การทำเครื่องหมายและการเน้นข้อความสำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านรวบรวมประเด็นสำคัญ ๆ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเรื่องนี้ทั้งหมดทุกย่อหน้าและทุกบท ดังนั้นในขั้นตอนนี้เราจึงควรจดบันทึกประเด็นสำคัญของแต่ละบทไว้ในสมุดจดบันทึกย่อ ทำอย่างนี้ทุก ๆ บทเรียนก่อนเข้าเรียน เป็นการเตรียมตัวเราให้มีส่วนร่วมกับการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถจดจำในสิ่งที่บันทึกได้และทำให้เกิดมุมมองในสิ่งที่อ่านมากขึ้น

6) R-Review การทบทวน การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความคงทนในการจำ จึงควรใช้เวลา 2-3 นาที ทบทวนเนื้อหาเก่าก่อนที่จะอ่านบทต่อไปทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของเนื้อหาตำรา นั้น

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554, น. 225 - 227) ได้กล่าวว่า วิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียดเสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials) เช่น ใบโฆษณา ข่าว จดหมาย ใบสมัครงาน จุลสาร ฯลฯ

2) ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 Survey (S) คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 Question (Q) คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน

ขั้นที่ 3 Read (R) คือ การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างไปจากปกติและภาพประกอบต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องเมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีก ถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ

ขั้นที่ 4 Record (R) คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

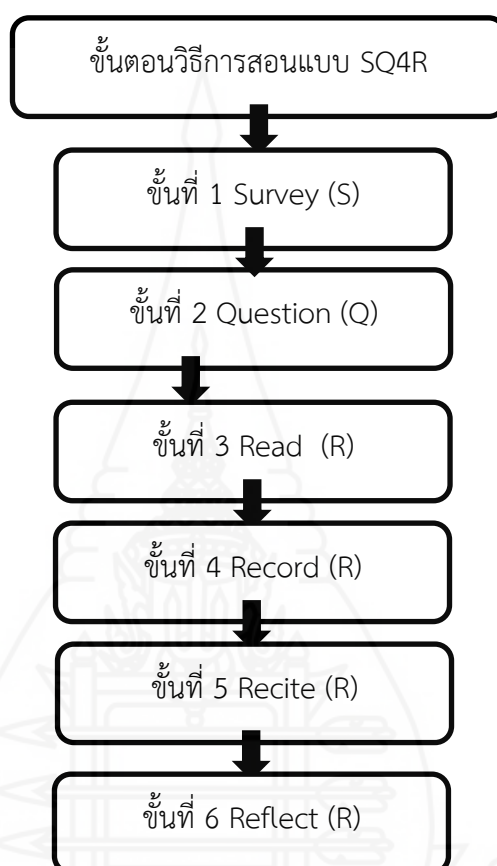
ขั้นที่ 5 Recite (R) คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำ

ขั้นที่ 6 Reflect (R) คือ การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุนอาจจะทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

3) ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้ว ถ้าผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำ

ผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้ที่ดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

สรุปขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ4R ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 ผังขั้นตอนวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R
(ที่มา : สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. 2554 ,น. 227)

ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม (2560) กล่าวถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
- 2) Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว
- 3) Read (R) ขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ
- 4) Record (R) ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญตามความเข้าใจของผู้เรียน
- 5) Recite (R) ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6) Reflect (R) ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

ศักดิ์ชัย มโรณีย์ (2555, น. 7) ได้กล่าวว่า การสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้

2) Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และสำคัญที่สุด คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรถามตัวเองดูว่า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

3) Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ช้าอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นที่สำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่นั้นถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อน แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ด้วยการมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งจำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5) Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6) Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนอ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่าน โดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมและใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

จากการศึกษาขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นการอ่านอย่างคร่าว ๆ (Survey) เป็นขั้นในการสำรวจใจความสำคัญของเรื่อง 2. ขั้นการตั้งคำถาม (Question) จะทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น 3. ขั้นการอ่าน (Read) เป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของบทอ่าน 4. ขั้นการบันทึก (Record) เป็นการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญตามความเข้าใจของตนเอง 5. ขั้นการจดจำ (Recite) เป็นการพยายามท่องจำ โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเน้นการใช้ถ้อยคำของตนเอง และ 6. ขั้นการสะท้อนความคิด (Reflect) ในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางวิธีสอนแบบ SQ4R ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมของนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา ซึ่งมีวิธีสอน 6 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 Survey (S) การสำรวจเรื่องอย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 Read (R) การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบ ขั้นที่ 4 Record (R) การทบทวนอ่านซ้ำและบันทึกข้อมูลตามความเข้าใจของผู้เรียน ขั้นที่

5 Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง และขั้นที่ 6 Reflect (R) การสะท้อนความคิด เป็นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง

2.3 ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R

การจัดการเรียนการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนการอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีทักษะการอ่านได้อย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เป็นวิธีการสอนอ่านแล้วสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ หรืออ่านไปแล้วสามารถจับจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและจดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R มีดังนี้

สนธญา พลิตี (2548, น.22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธี SQ4R ดังนี้

1. เป็นการฝึกทักษะในการอ่านทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีขึ้น เข้าใจและจำเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

2. ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554, น. 226 - 227) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ4R สรุปได้ ดังนี้

1) ทำให้นักเรียนมีความพร้อมและมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เนื่องจากการสอนด้วยวิธี SQ4R เป็นการสอนอ่านที่เป็นระบบขั้นตอน จึงทำให้ง่ายต่อการจดจำจุดที่สำคัญหรือจุดมุ่งหมายในการอ่าน รวมถึงวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้แล้วทำความเข้าใจดีขึ้น

2) ทำให้การอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน ไม่ใช่ว่าอ่านแล้วไม่สามารถบอกได้ว่าจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านคืออะไร

3) ช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อครูถาม สามารถตอบคำถามได้ตรงจุดและตรงประเด็น สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผนควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาตนเองให้สามารถคิดวิเคราะห์ได้

4) วิธีสอนแบบ SQ4R สามารถนำไปใช้ในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝึกอ่าน โดยปรับเนื้อหาให้เหมาะกับระดับของผู้เรียน

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้สามารถอ่านจับจุดสำคัญหรืออ่านแล้วรู้ถึงจุดมุ่งหมายที่แน่นอนได้ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถอ่านในสิ่งที่อยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ และยังเป็นส่งเสริมการฝึกให้คิดอย่างมีวิจารณญาณอีกด้วย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี

สารคดีเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี เพราะสารคดีเป็นวรรณกรรมที่เขียนขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง เป็นการเสนอข้อเท็จจริง แต่บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมสมมติ

3.1 ความหมายของสารคดี

สารคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสารคดี ไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2545, น. 244) อธิบายว่า “สารคดี (Non-fiction) คือ งานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียน เพื่อมุ่งแสดงความรู้ ทัศนคติหรือความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่าน เพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา

วนิดา บำรุงไทย (2545, น. 9) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี คือ เรื่องสร้างสรรค์ (creative) บางครั้งมีความเป็นอัตวิสัย (subjective) เป็นข้อเขียนที่มุ่งให้ความบันเทิง และข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์หรือแง่มุมชีวิตที่น่าสนใจ

สุจิตรา ช่างอยู่, วิลาวัลย์ ม่วงเอี่ยม และ สุจารี หอมนาน (2546, น. 7) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่มีเนื้อหาหลากหลายโดยผ่านการกลั่นกรองข้อเท็จจริง แล้วนำมาเสนอผ่านภาษาที่มีลีลาชวนอ่าน มีเนื้อหาในการนำเสนอข้อเท็จจริงในรูปแบบการอธิบาย การวิจารณ์ หรืออาจมีเรื่องราวเกี่ยวกับความบันเทิงสอดแทรก

ชลอ รอดลอย (2551, น. 3) และ เกศินี จุฑาวิจิตร (2552, น. 259) กล่าวถึงความหมายของสารคดีไว้ว่า สารคดี คือ งานประพันธ์ร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เป็นหลัก เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกันด้วย ผ่านการใช้ภาษาที่พิถีพิถัน เร้าใจ คมคาย และงดงาม

ศรี คณปติ (2551, น. 1) ให้ความเห็นว่า สารคดี หมายถึง งานเขียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีตัวตนจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีเจตนาเบื้องต้นในการให้สาระ ความรู้ ความคิด ทั้งนี้ต้องมีกลวิธีการเขียนให้เกิดความเพลิดเพลินด้วย

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556, น. 1182) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี [สาระ-] น. เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริงไม่ใช่จินตนาการ เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ”

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่า สารคดี คือ งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สอดแทรกศิลปะด้านการใช้ภาษาไว้ด้วย เพื่อมุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน

3.2 ลักษณะของสารคดี

สารคดีเป็นงานเขียนที่มุ่งเน้นข้อเท็จจริง มุ่งให้ความรู้ และต้องอาศัยศิลปะทางด้านภาษาในการถ่ายทอด สารคดีจึงเป็นงานเขียนที่มีลักษณะสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายลักษณะของสารคดี ไว้ดังนี้

มาลี บุญศิริพันธ์ (2535, น. 13) ได้อธิบายลักษณะของสารคดี ไว้ดังนี้

1) การสร้างสรรค์ ในการเขียนสารคดี ผู้เขียนมีอิสระมากพอที่จะใช้ความรู้ ความสามารถในการผูกเรื่อง ลำดับความได้ตามที่ตนปรารถนา มีโอกาสสร้างสรรค์งานเขียนได้มากโดยอาศัยข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้จากข่าวและแหล่งอื่น ๆ สามารถบรรจุแง่มุมสาระที่ตนแสวงหามาได้อย่างเต็มที่และโดยลีลา

สำนวนการเขียนเฉพาะตัวก็ทำให้เกิดความแปลกใหม่ในการเสนอข้อมูล ดังนั้นการสร้างสรรค์ในที่นี้จึงเป็นการสร้างสรรค์ทั้งรูปแบบ เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

2) ความเป็นอัตวิสัย สารคดีเป็นช่องทางหนึ่งที่คุณเขียนสามารถบรรยายถ่ายทอดอารมณ์ และความคิดของตนเอง โดยเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม พรรณนารายละเอียดของเหตุการณ์ได้มากขึ้นในสิ่งที่ผู้เขียนได้ประสบ สังเกต และประทับใจ โดยอาศัยข้อมูลที่ต้องวางรากฐานของความจริง ส่วนการสร้างลีลาภาษาให้เกิดภาพลักษณ์ อารมณ์คล้อยตามนั้นหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนเอง สารคดีบางเรื่องผู้เขียนสามารถเล่าเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสนุกสนาน น่าติดตาม ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านเป็นอย่างมาก นับว่าเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้เขียน เป็นอัตลักษณ์ของผู้เขียนแต่ละคน

3) ความบันเทิง สารคดีเป็นข้อเขียนที่ให้ทั้งสารประโยชน์และความบันเทิงพร้อมกัน ฉะนั้นผู้เขียนสารคดีจึงมักให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์เพื่อความผ่อนคลาย เบาสบาย ความเข้าใจ โดยใช้ภาษาที่มีชีวิตชีวา สร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้อ่านค่อนข้างมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของสารคดีด้วย เช่นกันว่า สารคดีประเภทไหนจะเอื้อต่อการผ่อนคลายได้ในระดับใด

4) ให้ข่าวสาร สารคดีสามารถเอื้อให้ผู้อ่านได้รับรู้สิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน หรือตระหนักถึงสิ่งที่ไม่ถึงในชีวิตประจำวัน เช่น การประสบความสำเร็จของเศรษฐีนักธุรกิจซึ่งเกิดจากการพบบุญกระดาษชาย อาศัยความมานะอดทนเป็นหลักการทำงาน

5) ไม่ลำสมัย การเขียนสารคดีนั้น เนื้อหาต้องมีความทันสมัย ผู้อ่านสามารถหยิบอ่านได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องกังวลว่าจะล้าช้าเกินไป ทั้งนี้ก็เพราะลีลาการเขียนเนื้อหาและรูปแบบที่คงทันความสมัยเสมอ

เสริมแสง พันธุมสุด (2539, น. 711-714) ได้กล่าวว่าสารคดีมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1) การเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาสาระ การเสนอข้อมูลของสารคดี ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคล หรือสถานที่ ต้องเป็นข้อเท็จจริง (fact) ทั้งสิ้น จะเสริมเติมแต่งทำให้ความจริงบิดเบือนไปไม่ได้ และการเสนอความจริงนั้นก็มิใช่เป็นเพียงการให้ข้อมูลในลักษณะการบอกเล่าอย่างธรรมดาว่ามีอะไรเกิดขึ้น หากแต่เป็นการเสนอข้อมูลที่คุณเขียนได้ศึกษา สังเกต สำนวณ หรือวิเคราะห์ตีความเป็นอย่างดีแล้ว ฉะนั้น การบอกเล่าข้อเท็จจริงนั้น จึงเป็นการให้รายละเอียดและความกระจ่างชัดในเหตุและผล พร้อมทั้งเสนอทัศนะและความคิดเห็นประกอบอีกด้วย

2) แม้ว่าหลักสำคัญของสารคดีคือการเสนอข้อเท็จจริง แต่ก็มีได้หมายความว่างานเขียนที่เสนอข้อเท็จจริงทั้งหมดจะเป็นสารคดี ตามความหมายของสารคดีนั้น คือ งานเขียนมุ่งให้สาระความรู้ ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน แต่สารคดีก็มุ่งจะให้ผู้อ่านได้รับรสและความเพลิดเพลินด้วย ดังนั้นสารคดีต้องประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ คือ ความรู้ ความจริง และอารมณ์ความรู้สึก ความรู้ความจริงเป็นเนื้อหาสาระที่ผู้อ่านได้รับ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่คุณเขียนได้สอดใส่ไว้ในงานเขียนจะเป็นจุดที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับผู้อ่าน

3) การเขียนสารคดีอาจใช้จินตนาการประกอบได้ ลักษณะการสร้างจินตนาการในการเขียนสารคดี จะเป็นลักษณะของการสร้างภาพในใจที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ การสังเกต การพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรากำลังคิดนั้น เมื่อได้ประมวลความคิดและข้อสนับสนุนต่าง ๆ โดยใช้เหตุและผลทำให้เกิดภาพในใจของสิ่งนั้นขึ้นมา

4) สารคดีต้องเป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ ไม่ใช่งานที่เสนอแต่ข้อเท็จจริงเท่านั้น ผู้เขียนสารคดีจะต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ เสนอความคิดเห็นและทัศนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านโดยทั่วไป มิใช่สร้างสรรค์ให้แก่บุคคลใดโดยเฉพาะ แม้แต่การเขียนสารคดีประเภทอัตชีวประวัติ ซึ่งเป็นการเขียนถึงเรื่องราวชีวิตของผู้เขียนเอง ถ้าเป็นนักเขียนที่ดีผู้เขียนจะต้องสอดแทรกความคิดเห็นและทัศนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านโดยส่วนรวม

ชลอ รอดลอย (2551, น.5) ; ปราณี สุรสิทธิ์ (2549, น. 259) ; พิมาน แจ่มจรัส (2550, น. 410) ; วนิดา บำรุงไทย (2545, น.7) ; ศรี คณปติ (2550, น. 3) ได้กล่าวถึงลักษณะของสารคดี สรุปได้ดังนี้

1) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ในการเขียนสารคดี ผู้เขียนมีอิสระที่จะใช้ความสามารถในการผูกเรื่อง ลำดับความตามที่ต้องการ

2) ความเป็นอัตวิสัย (subjectivity) ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิดของตนให้ผู้อื่นได้ทราบ โดยเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม

3) ความมีสาระ (informativeness) สารคดีเป็นงานเขียนที่นำเสนอข้อมูล เรื่องราวที่เป็นเรื่องจริง ข้อเท็จจริง ซึ่งความจริงบางเรื่องไม่มีคุณสมบัติพอที่จะเขียนเป็นข่าว แต่สามารถนำมาเขียนเป็นสารคดี ที่ให้สาระและแง่คิดได้

4) ความบันเทิง (entertainment) ผู้เขียนมุ่งให้ความรู้ที่น่าสนใจ และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการอ่านข่าว

5) ความไม่ล้าสมัย (unperishable) สารคดีนั้นเป็นงานเขียนที่ไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งแตกต่างจากข่าวที่ต้องสด รวดเร็วต่อเหตุการณ์

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553, น. 14) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของสารคดี คือ

1) เป็นงานเขียนที่เกี่ยวกับเรื่องจริง หรือเรื่องไม่สมมติ (non-fiction)
2) จุดมุ่งหมายของการเขียนมุ่งให้สาระความรู้แก่ผู้อ่านเป็นประเด็นหลักและให้ความเพลิดเพลินเป็นประเด็นรอง

3) นำเสนออย่างมีศิลปะ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของสารคดี คือ เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริง สาระ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการใช้ภาษาในการเรียบเรียงอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้มุ่งให้เกิดความบันเทิงในการอ่าน นอกจากนี้สารคดีต้องมีความทันสมัยทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบอีกด้วย

3.3 ประเภทของสารคดี

งานเขียนสารคดีนั้นสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งของแต่ละบุคคล ซึ่งมีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของสารคดี ไว้ดังนี้

เสริมแสง พันธุมสุต (2539, น.716-723) ได้แบ่งประเภทของสารคดีโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายหลักของเรื่องประกอบกับลักษณะเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องมาประมวล ดังนี้

1) สารคดีท่องเที่ยว ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะเล่าเรื่องและถ่ายทอดสิ่งที่ได้ไปพบเห็นมา เนื้อหาสาระจึงมุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ได้เห็นภาพในแง่มุมต่าง ๆ ตามประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รับ เช่น เที่ยวตะวันออกของ ม.จ.สืพบารเสนอ โสณกุล เกาะยุโรป ของวาณิช จรุงกิจอนันต์

2) สารคดีประเภทชีวประวัติ ผู้เขียนมุ่งเสนอเรื่องราว พฤติกรรม และภาพชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจ หรือชีวิตของตนเองซึ่งเรียกว่า อัตชีวประวัติ เช่น เจ้าชีวิตของพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์คนของโลก ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

3) สารคดีให้ความรู้ ผู้เขียนมุ่งเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้โดยทั่วไปแก่ผู้อ่าน เช่น พระราชพิธี ของ ม.ร.ว.แสงสุรีย์ ลดาวัลย์ เล่าเรื่องในไตรภูมิ ของเสฐียรโกเศศ

4) สารคดีแสดงข้อคิด ผู้เขียนมุ่งเสนอข้อคิดเป็นหลัก ต้องการให้ข้อคิดของผู้เขียนเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน เช่น พ่อแม่สมบูรณ์แบบของพุทธทาสภิกขุ แต่นักศึกษาของมหาตมะคานธี กรุณา-เรื่องอุไร กุศลาสัย แปล

5) สารคดีเบาสมอง ลักษณะการเขียนเป็นการเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริง ซึ่งให้ความเพลิดเพลินสนุกสนาน เนื้อหาสาระจะเป็นเรื่องเบาสมอง มักแทรกอารมณ์ขันและใช้สำนวนภาษาที่เป็นกันเองมาก เช่น ลูกเล่นลูกฮาของทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ สาวเอยจะบอกให้ของนเรศ นโรปกรณ์

6) สารคดีสำหรับเด็ก ลักษณะเนื้อหาเป็นเรื่องง่าย ๆ เหมาะสมตามวัยและความสนใจของเด็ก การใช้ภาษาง่าย เช่น แม่ชอบฟักกว้างของกลอง สลับสาย เทียววัดโพธิ์ของไมตรี ลิมปิชาติ

7) บทความ จัดเป็นสารคดีประเภทหนึ่ง เพราะเนื้อหาของบทความเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จจริงและเสนอทัศนะข้อคิดเห็นข้อวิจิจฉัยของตนเองประกอบด้วย แต่บทความมีลักษณะที่แตกต่างจากสารคดีประเภทอื่นตรงที่บทความจะต้องเป็นการเสนอเรื่องที่บุคคลทั่วไปกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น หรือเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมยุคนั้น ผู้เขียนบทความจะต้องเขียนเรื่องที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์และต้องเสนอทัศนะของตนเองต่อเหตุการณ์หรือปัญหานั้น ๆ ประเด็นของเนื้อหาสาระก็จะไม่กว้าง จะหยิบประเด็นเฉพาะจุดที่สำคัญมากกว่า เพื่อให้เนื้อความกระชับ บทความยังแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ อีกหลายประเภท เช่น บทความแสดงความคิดเห็น บทความแนะนำ บทความวิจารณ์ บทความสัมภาษณ์ บทความวิชาการ บทความโต้แย้ง ฯลฯ

รสริน ดิษฐบรรจง (2552, น.13-18) ได้กล่าวถึงประเภทของสารคดีว่าแบ่งย่อย ได้ดังนี้

1) ความเรียง เป็นข้อเขียนที่มุ่งแสดงความคิดของผู้เขียนเป็นสำคัญ มักให้แง่คิดในเชิงปรัชญาเกี่ยวกับโลกและชีวิต

2) บทความ เป็นข้อเขียนที่ประกอบด้วยความรู้และความคิดเห็น มีจุดประสงค์หลักคือ การเสนอความคิดเห็นในประเด็นใดประเด็นหนึ่งอย่างละเอียด โดยมีพื้นฐานจากข้อเท็จจริง

3) สารคดีท่องเที่ยว เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียน ซึ่งอาจจะเป็นการเขียนจากประสบการณ์ตรงที่ผู้เขียนไปสัมผัสสถานที่เหล่านั้นด้วยตนเอง หรืออาจเป็นการเขียนจากการศึกษารวบรวมความรู้จากสื่อต่าง ๆ ก็ได้

4) สารคดีชีวประวัติ เป็นการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลที่น่าสนใจ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก อาจรู้จักกันโดยทั่วไปหรือวงการใดวงการหนึ่ง โดยมุ่งให้เห็นภาพชีวิตที่มีสีสัน แฝงแง่คิด เป็นตัวอย่างอันดีแก่ผู้อ่าน

ัญญา สังขพันธ์านนท์ (2553, น. 24) ได้กล่าวถึงประเภทของสารคดีที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1) สารคดีรายงานเหตุการณ์ เป็นสารคดีที่มุ่งเสนอเรื่องราวซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง และเหตุการณ์หรือกิจกรรมนั้นมีสาระน่ารู้ที่เป็นประโยชน์กับสาธารณชนหรือบุคคลในแวดวงที่เกี่ยวข้องอย่างไร เช่น บทรายงานการสัมมนา การประชุมทางวิชาการ หรือการจัดงานรำลึกบุคคลและเหตุการณ์สำคัญ เป็นต้น

2) สารคดีชีวิตบุคคล สารคดีที่มุ่งนำเสนอเรื่องราว หรือแง่มุมในชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นคนเด่นหรือคนมีชื่อเสียง ซึ่งอาจจะมีทั้งแง่มุมในด้านที่ประสบความสำเร็จและความล้มเหลว นอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตมนุษย์ได้มากขึ้นแล้ว อาจเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับผู้อ่านด้วย

3) สารคดีเด็ก เป็นสารคดีที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวของเด็ก ๆ ทั้งในด้านของความรู้ ทัศนคติ น่ารัก ความไร้เดียงสาและความใฝ่ฝัน หรืออาจนำเสนอ ติแผ่ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การเอารัดเอาเปรียบ การกดขี่และทารุณกรรมเด็ก ตลอดจนการใช้แรงงานเด็ก

4) สารคดีท่องเที่ยว เป็นการเล่าถึงความประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ ผู้คนในภูมิภาค และวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวไปสัมผัสพบ การให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ที่พัก แหล่งซื้อของ ฯลฯ

5) สารคดีเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเนื้อหาหลักในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชี้ให้เห็นประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า ภูเขา หรือการตีแผ่ให้เห็นปัญหาและวิกฤตทางด้านสิ่งแวดล้อม

6) สารคดีวิถีชีวิต มุ่งนำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่เห็นว่า มีลักษณะพิเศษเฉพาะน่าสนใจ เพื่อนำเสนอและเปิดเผยให้คนอ่านรับรู้ เช่น วิถีชีวิตของคนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในบริบททางประเพณี ชีวิตคนในสลัม เป็นต้น

7) สารคดีเกี่ยวกับสตรี มุ่งเสนอเรื่องราวของสตรีทั้งรายบุคคลและกลุ่มของสตรีในด้านต่าง ๆ เช่น การทำแท้ง การถูกข่มขืน ปัญหาแรงงานสตรี

8) สารคดีรายงานพิเศษ บางครั้งเรียกว่า “สื่อบุพิเศษ” เป็นสารคดีที่มีขนาดยาว อาศัยการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบรอบด้าน และใช้เวลานานพอสมควร สิ่งสำคัญคือ ผู้เขียนสารคดีประเภทนี้ต้องลงไปสัมผัสกับข้อมูลจริง

9) สารคดีเชิงวิจารณ์ หรือบทวิจารณ์ มุ่งแสดงความคิดเห็นติชมหรือวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น บทวิจารณ์ภาพยนตร์ วิจารณ์ดนตรี วิจารณ์หนังสือ วิจารณ์แฟชั่น อาหาร ฯลฯ บทวิจารณ์จะมุ่งประเด็นติชมและวิเคราะห์ อธิบายความเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณค่าสาระและรวมไปถึงการประเมินค่า

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าสารคดีแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกของนักวิชาการแต่ละบุคคล แต่หลักสำคัญของการเขียนสารคดีทุกประเภท คือ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และความช่างสังเกตของผู้เขียน

ในการศึกษาครั้งนี้ การแบ่งประเภทสารคดีในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการแบ่งประเภทสารคดีของรสริน ดิษฐบรรจง ซึ่งแบ่งสารคดีออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว สารคดี

บทความ และสารคดีชีวประวัติ โดยผู้วิจัยเลือกเนื่องจากมีความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R นั้นผู้วิจัยได้ไปศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ไปศึกษางานวิจัยในประเทศ ดังนี้

เมขลา ลือโสภา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนซีเท็คเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลของการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R จากการดูค่าดัชนีประสิทธิผลนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.75 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

อมรรัตน์ จิตตะกาล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านโปะหมอ (พรหมเทพราษฎร์บำรุง) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 26 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด

สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 86.08/84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงดังประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดการสอนที่ใช้ข่าวและบทความเชิงวิชาการเป็นเนื้อหาที่นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ SQ4R

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R กับ วิธีสอนแบบ ปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนถาวรานุกุล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่ ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอน แบบSQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความคิดเห็น ต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ระดับมาก

สมัย ลาสุวรรณ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการ อ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเหล่านาแก้ววิทยานุสรณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปี 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 36 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับ ใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนานั้น มีประสิทธิภาพ (E/E) เท่ากับ 84.72/83.15 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน อ่านด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนนักเรียนมีเจตคติ ที่ดีต่อการอ่าน รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R นั้นก็อยู่ในระดับสูงอีกด้วย

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ไปศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ ดังนี้

สเวนน์มสัน (Swennumson, 1993 : 2209-A) ได้วิจัยเรื่องผลของการฝึกอ่านตาม ขั้นตอนแบบ SQ4R ของนักศึกษาวิทยาลัยการศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 4 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน คือ กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาที่แต่งงานแล้ว กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นบิดา-มารดา กลุ่มที่ 3 เป็นนักศึกษาอายุ 24 ปีเป็นต้นไป และกลุ่มที่ 4 เป็นนักศึกษาใหม่ที่ลงทะเบียนเข้าเรียนในภาคการศึกษา แรก โดยให้นักศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม ฝึกอ่านตามขั้นตอนแบบ SQ4R วันละ 1 คาบ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อนำ คะแนนก่อนการฝึกและหลังการฝึกมาหาค่า t-test พบว่า การฝึกอ่านตามขั้นตอนแบบ SQ4R สามารถเพิ่ม ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาทุกกลุ่ม

วันเดอร์และคูเปอร์แมน (Wander and Cooperman, 1996 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการใช้กลวิธีการเรียนโดยใช้ SQ4R สำหรับการอ่านตำราเรียนในระดับมัธยม ได้เปรียบเทียบนักเรียน ระหว่างกลุ่มที่เรียนปกติ กลุ่มที่เรียนโดยใช้กลวิธี SQ3R และกลุ่มที่เรียนโดยใช้กลวิธี SQ4R ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่เรียนโดยกลวิธี SQ4R มีคะแนนสูงกว่าการสอนด้วยกลวิธี SQ3R แต่ทั้ง 2 วิธีมีความเหมาะสม กับการสอนอ่าน

ไมเนอร์ (Miner, 2005) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคู่และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล และใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า มีงานวิจัยในต่างประเทศที่นำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลายระดับชั้น ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ดีและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนสามารถอ่านเข้าใจเรื่องได้ดี ส่งผลให้มีความก้าวหน้าทางการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา 8 ห้องเรียน จำนวน 281 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยมี 2 ชนิด ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 10 แผน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ

โดยมีรายละเอียดของการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 10 แผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตัวชี้วัด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อจะได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนแบบ SQ4R

4) ผู้วิจัยสำรวจบทอ่านเพื่อใช้เป็นแบบฝึกอ่านจับใจความที่ใช้ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำตัวชี้วัดเกี่ยวกับการอ่านเรื่องประเภทเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่ากำหนดให้อ่านงานเขียนประเภทสารคดี จึงสำรวจความสนใจในการอ่านสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คน โดยสำรวจความสนใจในการอ่านสารคดี 9 ประเภท ปรากฏว่า นักเรียนชอบอ่านสารคดีท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 22 รองลงมาได้แก่สารคดีประเภทบทความร้อยละ 10 และสารคดีประเภทชีวประวัติร้อยละ 8

5) ผู้วิจัยได้นำผลการสำรวจมาคัดเลือกสารคดีที่มีเนื้อหาตรงกับประเภทที่นักเรียนชอบมากที่สุด มาสร้างเป็นแบบฝึกอ่านจับใจความ ได้แบบฝึกอ่านจับใจความ จำนวน 10 แบบฝึก ดังนี้

- (1) สารคดีท่องเที่ยว ได้แก่ เรื่อง เขาน้ำค้าง
เรื่อง เชื้อนเซียวลาน
เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว
เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง
- (2) สารคดีบทความ ได้แก่ เรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความ

งามในวิถีชีวิตไทย

- เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ
- เรื่อง ย่านาง
- (3) สารคดีชีวประวัติ ได้แก่ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย
เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิด
บุกสร้างความสำเร็จ
เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็น
แบบอย่างที่ดีของชุมชน

6) ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R โดยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 10 แผน ดังนี้

- แผนที่ 1 เรื่อง เขาน้ำค้าง (แผนเตรียมก่อนเริ่มทดลอง)
- แผนที่ 2 เรื่อง เชื้อนเซียวลาน
- แผนที่ 3 เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว
- แผนที่ 4 เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง
- แผนที่ 5 เรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย
- แผนที่ 6 เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ
- แผนที่ 7 เรื่อง ย่านาง
- แผนที่ 8 เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย
- แผนที่ 9 เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบุกสร้างความสำเร็จ

แผนที่ 10 เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของ
 ชุมชน
 โดยมีส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มี
 ดังนี้

เหมาะสมกับบทเรียน

การเรียนบทเรียน

ใจความ

ประเมิน

- (1) มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด เป็นการระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดที่
- (2) จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด เป็นการระบุถึงสิ่งเป้าหมายที่ได้จาก
- (3) สาระสำคัญ เป็นการกล่าวถึงสาระสำคัญในการเรียนรู้ของบทเรียน
- (4) สาระการเรียนรู้ เป็นการกล่าวถึงเนื้อหาของบทเรียน คือ การอ่านจับ
- (5) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ SQ4R
- (6) สื่อการเรียนรู้ เป็นการระบุถึงสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนของบทเรียน
- (7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการ

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่สร้างเสร็จแล้วให้
 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก) ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า
 มีความเหมาะสมระดับมาก โดยมี = 2.78

8) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ตามข้อเสนอแนะ
 ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ มีขั้นตอนในการสร้าง
 ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
 จากหนังสือ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความแบบคำถามปรนัย
 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกตามผังการออกข้อสอบ ดังนี้

เรื่อง	ระดับพฤติกรรม					
	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมิน ค่า
แบบทดสอบก่อนเรียน						
1. เรื่อง น้ำตกกรุงชิง	3	2	1	1	2	1
2. เรื่อง อาหารว่างของไทย	2	2	2	1	1	2
3. เรื่อง สมาน อีหมั่น : บุคคล ผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก	3	1	1	2	1	2

เรื่อง	ระดับพฤติกรรม					
	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า
แบบทดสอบหลังเรียน						
1. เรื่อง ดอยมือเกะโตะ	2	1	1	3	1	2
2. เรื่อง มากินอาหารตามกรู๊ปเลือด	4	1	1	2	1	1
3. เรื่อง สุรชัย แซ่จิว : วิถีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	2	2	1	2	2	1
รวม	16	9	7	11	8	9

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก) วิเคราะห์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับตัวเลือกให้มีความยากง่าย ความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และปรับตัวเลือกบางข้อที่มีความหมายใกล้เคียงกันรวมทั้งข้อคำถามบางข้อ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.00

5) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน นำผลจากการตรวจมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 50 % เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.22-0.44 และค่าความยากง่ายระหว่าง 0.54 – 0.83 รวมทั้งปรับปรุงข้อสอบที่มีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์ได้ข้อสอบ 30 ข้อ และนำแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 35 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.85 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 0.87

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนวิธีการรวบรวมข้อมูล ออกเป็นขั้นตอน คือ

3.1 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 22 ชั่วโมง

3.2 วิธีการทดลอง ดำเนินการทดลอง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ ในการเรียนการสอนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.2 ก่อนทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ และบันทึกผลการทดสอบเอาไว้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการสอน 18 ชั่วโมง

3.2.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ทำการทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังการทดลองผู้วิจัยดำเนินการ ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 คำนวณคะแนนจากแบบฝึกการอ่านจับใจความ จำนวน 10 แบบฝึก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
- รายละเอียดแต่ละตอนปรากฏ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง	การอ่านจับใจความ	
	\bar{X}	S.D.
1. เชื้อนเชื้อวหุลาน	6.83	1.50
2. ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว	6.94	1.31
3. ปราสาทหินพนมรุ้ง	6.97	1.17
4. ปลายเตียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย	7.36	0.89
5. ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ	6.94	1.26
6. ย่านาง	7.08	1.28
7. ทำวทองกิบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย	7.47	0.82
8. จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ	7.44	1.33
9. หลวงพ่อผิว ปันโน : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน	7.86	1.10
เฉลี่ยรวม	7.21	0.34

จากตารางที่ 4.2 พบว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทำ

แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 เรื่องที่ 9 หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 7.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 และเรื่อง 1 เชื้อนเชื้อหวลาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 6.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

คะแนน	n	\bar{X}	S.D.	D	t
ก่อนเรียน	35	9.43	2.73		
				8.34	21.34*
หลังเรียน	35	17.77	2.82		

$P^* < .05$

จากตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา ได้สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการ

สอนแบบ SQ4R

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

1.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น

1.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 281 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่มมา 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 9 แผน

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย

(1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียน ประกอบด้วยแบบทดสอบการอ่านจับใจความสารคดี จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) น้ำตกกรุงชิง 2) อาหารว่างของไทย และ 3) สมาน อีหมั่น :บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก ในแต่ละเรื่องมีคำถามปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนเรื่องละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียน ประกอบด้วยแบบทดสอบการอ่านจับใจความสารคดี จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) ดอยมือกะโตะ 2) มากินอาหารตามกรุ๊ปเลือด และ 3) สรุขัย แซ่จิว : วิถีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละเรื่องมีคำถามปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนเรื่องละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

1.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนไปทดสอบกับนักเรียนโดยให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความทั้ง 3 เรื่อง ใช้เวลาเรื่องละ 1 ชั่วโมง

2) เตรียมความพร้อมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ

3) ดำเนินการสอนตามแผนที่ 1-9 ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง ดำเนินการสอนโดยใช้สารคดีเป็นบทอ่านและทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความจำนวน 9 เรื่อง

4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนไปทดสอบกับนักเรียนโดยให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความ 3 เรื่อง ๆ ละ 1 ชั่วโมง

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนหลังเรียนและแบบฝึกหัด

2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์รัตน์ สวัสดิกุล (2553) อมรรัตน์ จิตตะกาล (2555) เมชลา ลือโสภา (2555) กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) และสมัย ลาสุวรรณ (2559) ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวพบว่า เมื่อนำวิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสิ้น ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับที่ผู้วิจัยได้นำวิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้ในการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1.1 การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการพัฒนาการอ่านจับใจความที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนดังกล่าวมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน โดยก่อนนำไปทดลองผู้วิจัยได้มีแผนเตรียม 1 แผน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการสอนดังกล่าว แล้วจึงเริ่มทำการทดลอง โดยในการวิจัยจะเริ่มจากให้นักเรียนฝึกพร้อมกันโดยทำเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำนั้ตั้งแต่ต้นจนจบการทดลองจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ได้มีการคัดเลือกเนื้อหาทำแบบทดสอบ มีการสร้างคำถามโดยยึดหลักการสร้างข้อสอบของบลูมเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยมีคำถามที่วัดความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ จำนวน 6 ข้อ และคำถามที่วัดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า จำนวน 4 ข้อ ทั้งนี้มีการนำข้อสอบดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงให้เป็นไปตามหลักการสร้างแบบทดสอบที่ดีด้วยเหตุนี้จึงทำให้แบบทดสอบดังกล่าวสามารถวัดการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 กระบวนการสร้างแบบฝึกของผู้วิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากเนื้อหาที่คัดเลือกแล้วมาสร้างเป็นแบบฝึกโดยมีการปรับภาษาให้เหมาะกับนักเรียน มีการสร้างคำถามโดยยึดหลักการสร้างข้อสอบของบลูมเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบฝึกดังกล่าวผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน พิจารณาพร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วจึงนำไปปรับก่อนนำไปใช้จริง จึงได้แบบฝึกดังกล่าวที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี

2.1.4 การได้ฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอ โดยนักเรียนจะได้ฝึกทักษะ 9 ครั้ง ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสอดคล้องกับธอร์นไดค์ (Thorndike, 1913, p. 344 อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2554, น. 2-7) ที่กล่าวถึงกฎแห่งการฝึกหัดว่า ถ้าผู้ฝึกได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้มีพัฒนาการในทักษะที่ฝึก ดังนั้นการที่นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกัน จึงทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความดีขึ้น

2.1.5 เนื้อหาที่นำมาใช้ในการฝึก เป็นเนื้อหาประเภทสารคดีซึ่งเป็นเนื้อหาที่กำหนดให้ใช้ในการฝึกอ่านจับใจความตามตัวชี้วัดของมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจความสนใจในการอ่านสารคดีของนักเรียน พบว่านักเรียนชอบอ่านสารคดีที่ท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 38 รองลงมาได้แก่สารคดีประเภทบทความร้อยละ 25 และสารคดีประเภทชีวประวัติร้อยละ 19 จากนั้นผู้วิจัยจึงไปเลือกเนื้อหาสารคดีแต่ละประเภท เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบและการฝึก แล้วนำเนื้อหาดังกล่าวมาปรับภาษาให้เหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เนื้อหามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สร้างแบบทดสอบและการฝึกการอ่านจับใจความ

2.2 พัฒนาการของการฝึกอ่าน

ผลการวิจัยพบว่า ในการทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความของนักเรียน เรื่องที่นักเรียนทำคะแนนได้ดีที่สุด ได้แก่ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน $\bar{X} = 7.86$ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย $\bar{X} = 7.47$ และ จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ $\bar{X} = 7.44$ ซึ่งการฝึกที่ได้คะแนนดีที่สุด คือ แบบฝึกหัดที่ 9 ซึ่งเป็นการแบบฝึกสุดท้าย

แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในขณะที่แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องเขื่อนเชี่ยวหลาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ $\bar{X} = 6.83$

นอกจากนั้นยังพบว่าการฝึกที่นักเรียนมีคะแนนสูง 3 แบบฝึกข้างต้น เป็นแบบฝึกลำดับที่ 7, 8 และ 9 ซึ่งเนื้อหาอยู่ในประเภทสารคดีชีวประวัติ ที่นักเรียนอ่านได้ดีที่สุดทั้ง 3 ประเภท แสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความแล้ว ไม่ว่าจะอ่านเนื้อหาประเภทใดก็จะสามารถทำได้ดี แม้ว่าจะเป็นเนื้อหาที่สนใจน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่น่าผลงานวิจัยไปใช้ควรปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 *ควรศึกษาขั้นตอนในแบบทดสอบให้เข้าใจและเตรียมเอกสารให้พร้อม* สำหรับการฝึกเพื่อการพัฒนาจะได้เป็นไปตามลำดับขั้น

3.1.2 *ควรฝึกให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนของการสอนแบบ SQ4R ให้ชัดเจน* เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 *การเรียงลำดับบทอ่าน* ควรจะเรียงลำดับแบบคละประเภทของเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ นักเรียนได้อ่านเรื่องไม่ซ้ำประเภทกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 *ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียน* เช่น ระดับสติปัญญา เพศ และสภาพแวดล้อม

3.2.2 *ควรรนำวิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษา* ด้านอื่น ๆ เช่น การเขียนสรุปความ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

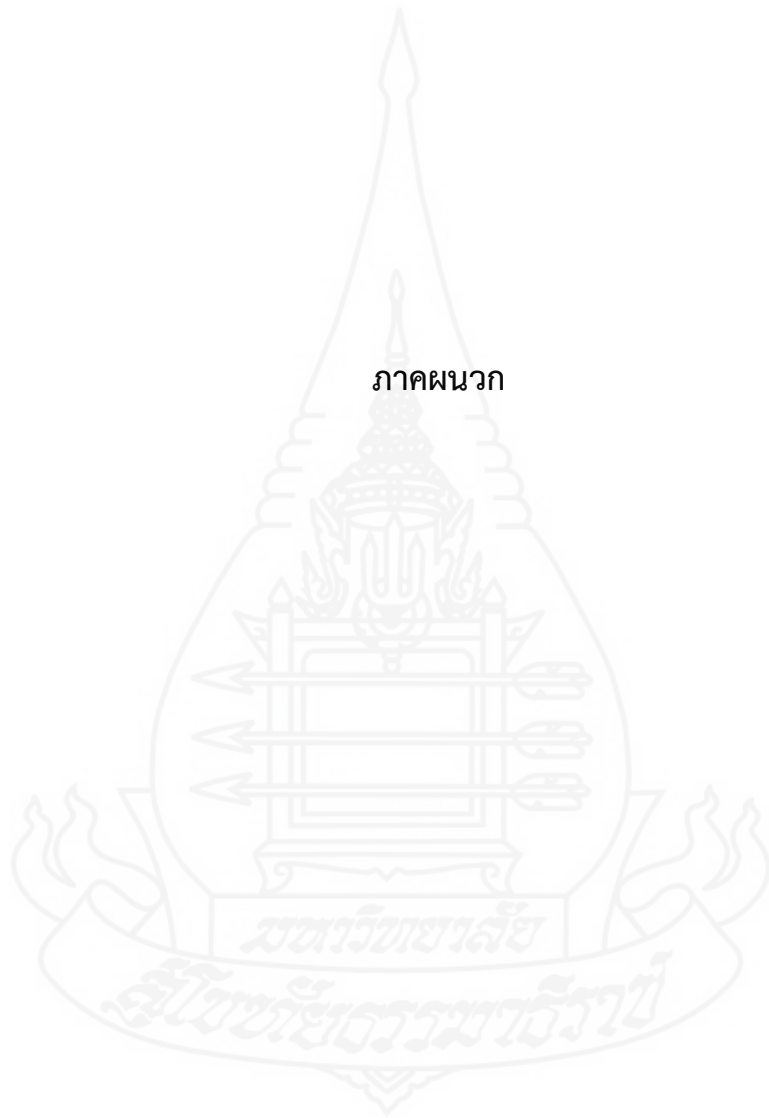
- กรมวิชาการ. (2546). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ (วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์. นครปฐม : เพชรเกษม พรีนติ้ง
กรุ๊ป.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ. (2547). ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม : ภาควิชา
ภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉลิว กันนิภา. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู (วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
อุบลราชธานี
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- ชลอ รอดลอย. (2551). การเขียนสารคดี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉวัลย์ มาศจรัส. (2545). สารคดีและการเขียนสารคดี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ธัญญา สังขพันธานน. (2553). การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. (2560, พฤศจิกายน 20). วิธีสอนแบบ SQ4R. สืบค้นจาก
<http://gotoknow.org/blog/sairung/244531>.
- ธนู ทดแทนคุณ และกานต์รวี แพทย์พิทักษ์. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บันลือ พงกษะวัน. (2545). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2553). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. (2545). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษา
ปีที่ 4-6 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2549). การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- พนิตนาฏ ชูฤกษ์. (2551). อ่านเร็วให้เป็นจับประเด็นให้อยู่หมัด. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- พิมาน แจ่มจรัส. (2550). เขียน. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู)
หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 703-817.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2547). เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย ฉบับปรับปรุง.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2554). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
เมขลา ลือโสภาก. (2554). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รสริน ดิษฐบรรจง. (2552). การเขียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
รัชณี เหมฤทธิกิจ และคณะ. (2546). ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระ
ภาษาไทย ป.3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ชัย มะโรณี. (2555). ผลการพัฒนาบทเรียนบนเว็บที่มีเทคนิคการสอนแบบ SQ4R วิชาการ
อ่านอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุคนธ์ สีนพพานนท์ และคณะ. (2554). การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์รัตน์ สวัสดิกุล. (2553). การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- สุจิตรา ช่างอยู่ วิลาวัลย์ พวงเอี่ยม และสุจารี หอมนาน. (2546). สารคดีสำหรับเด็กและเยาวชน.
กรุงเทพฯ : แม็ค.
- สนธญา พลีสี. (2548). ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร-
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). การอ่านจับใจความ. ในประมวลสาระชุดวิชาการอ่านภาษาไทย.
หน่วยที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช.
- สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์. (2550). กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. กรุงเทพฯ : สถาพร
บุ๊คส์.
- สมัย ลาสุวรรณ. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R
ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- สุภาณี โสโท. (2554). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2555). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- อรรณวุฒิ ตรากิจธกรกุล. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับวิธีสอนตามคู่มือครู (ปริญญาโทปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

1. นางกัลยา เอียดวาโย ครูชำนาญการพิเศษ (คศ3.) โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. นางพรทิพย์ รัชนิย์ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ3.) สหิงพระวิทยา จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. นายวิสุทธิ์ คงกล้า ครูชำนาญการพิเศษ (คศ3.) โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

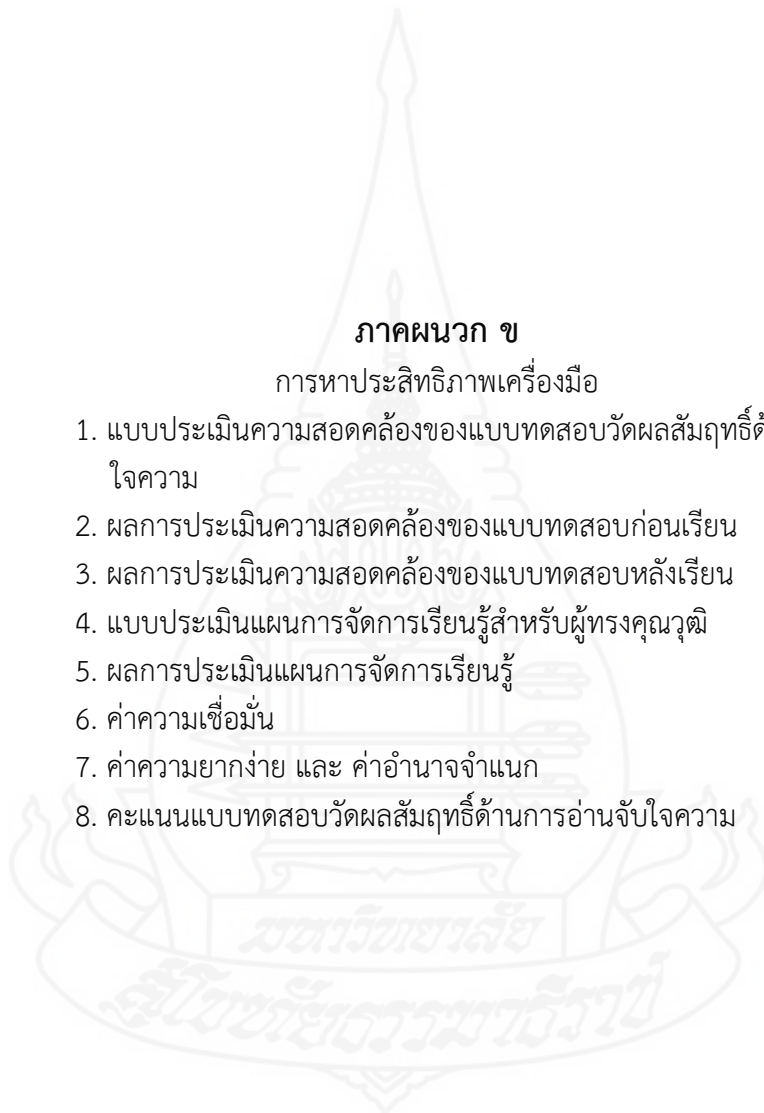
แผนการจัดการเรียนรู้

1. นางประคุณ แสนสุด ครูชำนาญการพิเศษ (คศ3.) โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
2. นางจිරินัย สุขมี ครูชำนาญการพิเศษ (คศ3.) โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. นางพิไลรัตน์ จันทระ ครูชำนาญการ (คศ2.) โรงเรียนควนเนียงวิทยา จังหวัดสงขลา
วุฒิทางการศึกษา
- การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

ภาคผนวก ข

การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
2. ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
6. ค่าความเชื่อมั่น
7. ค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจจำแนก
8. คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

1. แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ (IOC)

ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC)

คำชี้แจง แบบทดสอบก่อนเรียนชุดนี้ ประกอบด้วย สารคดี 3 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 สารคดีประเภทท่องเที่ยว เรื่อง น้ำตกกรุงชิง แบบทดสอบ ข้อ 1-10

เรื่องที่ 2 สารคดีประเภทบทความ เรื่อง อาหารว่างของไทย แบบทดสอบ ข้อ 11-20

เรื่องที่ 3 สารคดีชีวประวัติ เรื่อง สมาน อีหมั้น แบบทดสอบ ข้อ 21-30

การตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

โปรดพิจารณาว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วเขียนข้อพิจารณาของท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนพิจารณาตามความคิดของท่าน ดังนี้

+1	=	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	=	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	=	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เรื่องที่ 1 น้ำตกกรุงชิง

จำนวนคำประมาณ 344 คำ

น้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบสูงในอาณาเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ชื่อน้ำตกกรุงชิง มีที่มาจากชื่อของต้นชิง ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ อย่างหนาแน่นในบริเวณผืนป่าของน้ำตกแห่งนี้

น้ำตกกรุงชิง แบ่งออกเป็น 7 ชั้น ได้แก่ วังเรือบิน ต้นตอ หานานจน หานานโจน หานานปลิว หานานฝนแสนห่า และหานานมัดแพ ซึ่งน้ำตกในแต่ละชั้นจะเรียงตามระดับความชันของพื้นที่จาก ระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับปานกลาง และการตั้งชื่อน้ำตกในแต่ละชั้นจะตั้งตามลักษณะเฉพาะของ พื้นที่นั้น ๆ เช่น ชื่อต้นตอ มีที่มาจากต้นสะตอป่าต้นใหญ่ที่ขึ้นกระจายอยู่รอบบริเวณ ชื่อหานานปลิว มีที่มาจากลักษณะของกระแสน้ำที่ไหลผ่านบริเวณซอกหินเล็ก ๆ เมื่อมีลมพัดแรงทำให้กระแสน้ำปลิว กระจายไปทั่วบริเวณนั้น

สำหรับน้ำตกชั้นที่เป็นจุดเด่นของน้ำตกกรุงชิง คือ น้ำตกหานานฝนแสนห่า โดยชื่อของน้ำตก ชั้นนี้ที่มาจากลักษณะของน้ำตกที่ไหลแยกออกเป็นสองสาย ไหลลงมาจากหินผาสูงชันกว่า 100 เมตร เมื่อกระแสน้ำไหลลงมากกระทบกับก้อนหินสีคล้ำเกิดเป็นละอองน้ำจำนวนมากกระจายตัวเป็นฝอยเล็ก ๆ ส่งผลให้เปียกไปทั่วบริเวณนั้น จึงมีการเปรียบเทียบกับเหมือนมีฝนห่าใหญ่ตกลงมา ด้วยลักษณะ ความงามของน้ำตกในชั้นนี้จึงทำให้ได้รับการขนานนามว่า ราชนิแห่งนี้ น้ำตกกรุงชิง และที่สำคัญภาพ ความสวยงามของน้ำตกหานานฝนแสนห่ายังได้ถูกจารึกลงบนธนบัตรหลัก 1000 รุ่นปี 2535

นอกจากความสวยงามของน้ำตกกรุงชิงในแต่ละชั้นแล้ว รอบ ๆ บริเวณน้ำตกก็ยังเต็มไปด้วย ความสวยงามจากดอกไม้ป่าและพันธุ์ไม้ป่านานาชนิด เช่น เฟิร์น มอส กล้วยไม้ป่า เห็ดต่าง ๆ ตลอดจนบริเวณของน้ำตกกรุงชิงแห่งนี้ยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของบรรดาเหล่าแมลงสีสวยและสัตว์ป่า นานาชนิดอีกด้วย

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
1	น้ำตกกรุงชิงตั้งอยู่ที่ใด ก. อุทยานแห่งชาติเขานัน ข. อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ค. อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ง. อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความจำ			
2	คำว่า กรุงชิง มีที่มาจากอะไร ก. ชื่อของชิงช้าที่สร้างบริเวณน้ำตก ข. ชื่อของป่าดิบชื้นที่ขึ้นรอบบริเวณน้ำตก ค. ชื่อของบริเวณสถานที่ตั้งน้ำตก ง. ชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ขึ้นบริเวณ น้ำตก	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความจำ			
3	คำขวัญใดเหมาะสมจะเป็นคำขวัญเชิญ ชวนมาเที่ยวน้ำตกกรุงชิง ก. น้ำตกกรุงชิง เพลิดเพลินทุกอณูความ งาม ข. น้ำตกกรุงชิง มองดูสิ่งมีชีวิต ค. น้ำตกกรุงชิง ชวนวิ่งหลงไหลน่าเล่น ง. น้ำตกกรุงชิง งามจริงสวรรค์แห่งพงไพร	นักเรียน สามารถ สังเคราะห์ เรื่องได้	สังเคราะห์			
4	เพราะเหตุใดการเรียกชื่อน้ำตกกรุงชิง จึงมีความแตกต่างกัน ก. เพราะพื้นที่ของน้ำตกแต่ละชั้น แตกต่างกัน ข. เพราะนักท่องเที่ยวจะได้ไม่สับสน ค. เพราะพื้นที่และลักษณะน้ำตก แตกต่างกัน ง. เพราะความชันของน้ำตกแต่ละชั้น แตกต่างกัน	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความจำ			

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
5	ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่ต้องเกี่ยวกับ น้ำตกกรุงชิง ก. น้ำตกกรุงชิงตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบ ข. น้ำตกกรุงชิงเคยถูกจารึกลงบน แบงก์พัน ค. หนานกระโจมเป็นชื่อของชั้นน้ำตก ง. บริเวณน้ำตกกรุงชิงเต็มไปด้วยผลไม้ นานาชนิด	นักเรียน สามารถบอก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่านได้	ประเมินค่า			
6	หนานผนแสนท่า ได้รับการขนานนามว่า ราชินีแห่งน้ำตกกรุงชิง หมายความว่า อย่างไร ก. เป็นน้ำตกที่มีกระแสน้ำไหลแรงที่สุด ข. เป็นน้ำตกที่มีลักษณะการไหลอย่าง สวยงามที่สุด ค. เป็นน้ำตกที่มีฝูงปลาสวยงามมาก ที่สุด ง. เป็นน้ำตกที่มีนักท่องเที่ยวไปเล่นน้ำ มากที่สุด	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความเข้าใจ			
7	ข้อใดอธิบายคำว่า หนานปลิว ได้ถูกต้อง ก. ลักษณะของสายลมที่พัดผ่านน้ำตก ในเวลาบ่าย ข. ลักษณะของสายน้ำที่ถูกลมพัดแรง ปลิวกระจาย ค. ลักษณะของดอกไม้ป่าที่ร่วงปลิว บริเวณน้ำตก ง. ลักษณะของโชดหินที่วางเรียงราย ทับซ้อนกัน	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความเข้าใจ			

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
8	<p>“ภาพความสวยงามของน้ำตกหนานผนแสนห่ายังได้ถูกจารึกลงบนธนบัตรหลัก 1000 รุ่นปี 2535” จากข้อความที่กล่าวต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในข้อใด</p> <p>ก. การเชิญชวนให้มาท่องเที่ยวที่น้ำตก ข. การโน้มน้าวใจเห็นภาพความสวยงามของน้ำตก ค. การประกาศให้ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยวของไทย ง. การบันทึกภาพความประทับใจของน้ำตกในประเทศไทย</p>	<p>นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้</p>	สังเคราะห์			
9	<p>นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไรเมื่อไปเที่ยวน้ำตกกรุงชิง</p> <p>ก. ใช้แชมพูสระผมในขณะที่กำลังเล่นน้ำตก ข. นำกล่องโฟมใส่อาหารรับประทานเมื่อไปเที่ยว ค. จับลูกปลาที่แหวกว่ายในเขตเพื่อไปเลี้ยงดูเล่น ง. รับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยเก็บขยะลงถัง</p>	<p>นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้</p>	นำไปใช้			
10	<p>“น้ำตกที่ไหลแยกออกเป็นสองสายไหลลงมาจากหินผาสูงชัน กว่า 100 เมตร เมื่อกระแสน้ำไหลลงมากกระทบกับก้อนหินสี่เหลี่ยมเกิดเป็นละอองน้ำจำนวนมากกระจายตัวเป็นฝอยเล็ก ๆ ส่งผลให้เปียกไปทั่วบริเวณนั้น จึงมีการเปรียบเทียบว่าเหมือนมีฝนห่าใหญ่ตกลงมา” จากข้อความข้างต้นเป็นการใช้โวหารการเขียนแบบใด</p> <p>ก. บรรยายโวหาร ข. พรรณนาโวหาร ค. อุปมาโวหาร ง. อธิบายโวหาร</p>	<p>นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้</p>	วิเคราะห์			

เรื่องที่ 2 อาหารว่างของไทย

จำนวนคำประมาณ 458 คำ

อาหารว่าง หมายถึง อาหารระหว่างมื้อ เป็นอาหารประเภทเบา ๆ มีปริมาณน้อยกว่าอาหารประจำมื้อ อาจจะเป็นอาหารน้ำหรืออาหารแห้ง มีทั้งคาวและหวานหรือเป็นอาหารชิ้นเล็ก ๆ ขนาดพอดีคำ หยิบรับประทานได้ง่ายมักนิยมรับประทานกันในระหว่างมื้อเช้ากับมื้อมีกลางวัน ระหว่างมื้อมีกลางวันกับมื้อมีเย็น และระหว่างมื้อมีเย็นกับก่อนนอน แบ่งออกเป็น 3 ระยะเวลา คือ 10.00-11.00 น. 14.00 – 15.00 น. และ 22.00 – 23.00 น.

วัฒนธรรมการรับประทานอาหารว่างเริ่มมีตั้งแต่เมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด แต่มีการสันนิษฐานว่าน่าจะเริ่มต้นมาจากดินแดนตะวันตกเมื่อหลายศตวรรษมาแล้วโดยชนชั้นสูง คือ กษัตริย์และขุนนาง จากนั้นจึงค่อย ๆ แพร่หลายมาสู่คนสามัญ โดยมีมูลเหตุก็เพื่อใช้เวลาขณะพักจากการทำงานหรือชมมหรสพ การทำของมารับประทานจึงเป็นตัวช่วยได้ดี ธรรมเนียมการเสิร์ฟอาหารว่างจะนิยมกัน 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงบ่ายต่อจากมื้อเที่ยงประมาณ 2 ชั่วโมง และตอนกลางคืนราว 3 ทุ่ม เป็นต้นไป โดยที่อาหารว่างในยามบ่ายจะได้รับความนิยมมากกว่าตอนกลางคืน

สำหรับอาหารว่างของไทยนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทที่ 1 ได้แก่ อาหารว่างไทยสมัยโบราณ เป็นอาหารว่างมีมานานตั้งแต่สมัยโบราณ แม้บ้านสมัยก่อนใช้เวลาว่างในการทำอาหารว่างเก็บไว้ โดยใช้วัสดุที่เหลือจากอาหารมื้อหลักให้เป็นประโยชน์และใช้วัสดุที่มีมากในฤดูกาลมาประกอบเป็นอาหารว่าง เช่น ข้าวตังหน้าตั้ง เมียงลาว ข้าวเม่าหมี ปั้นสิบทอด เมียงส้ม ข้าวตู และข้าวตอกตั้ง ส่วนประเภทที่ 2 ได้แก่ อาหารว่างไทยสมัยปัจจุบัน ในปัจจุบันอาหารว่างมีความจำเป็น โดยเฉพาะคนที่ต้องเดินทางไกลระหว่างบ้านกับที่ทำงาน รวมทั้งเด็ก ๆ ที่ต้องไปโรงเรียนจึงควรรับประทานอาหารระหว่างมื้อ อาหารว่างควรเป็นอาหารที่ย่อยง่าย ทำง่าย รับประทานแล้วไม่อิ่มจนเกินไป และสะดวกที่จะรับประทาน อาทิ แซนดิวิช ขนมปังไส้ต่าง ๆ และผลไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งอาหารว่างตามลักษณะได้อีก 6 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ของนึ่ง เช่น สาकुไส้หมู ข้าวเกรียบปากหม้อ ซ่อม่วง ปั้นสิบ ประเภทที่ 2 ของต้ม เช่น เกี้ยวกุ้ง กระจ่างปลา ประเภทที่ 3 ของทอด เช่น ขนมปังหน้าหมู เปาะเปี๊ยะทอด ขนมเบื้อง หมูโรตัง ประเภทที่ 4 ของปิ้ง เช่น หมูสะเต๊ะ ข้าวเหนียวปิ้ง ประเภทที่ 5 ของคลุก เช่น ปลาแฉม ข้าวเม่าหมี หมี่กรอบ หมี่กะทิ และประเภทที่ 7 ของเบ็ดเตล็ด เช่น ข้าวตังหน้าตั้ง เมียงลาว และเมียงคำ

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
11	ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารว่าง ก. เป็นได้ทั้งอาหารที่มีน้ำหรืออาหารแห้ง ข. เป็นอาหารที่มีปริมาณพอ ๆ กับอาหาร มื้อหลัก ค. เป็นอาหารประเภทเบา ๆ ที่ รับประทานระหว่างมื้อ ง. เป็นอาหารที่มีขนาดพอดีคำ หยิบ รับประทานได้ง่าย	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความจำ			
12	ข้อใดเป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดเป็นที่มาของ อาหารว่าง ก. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ข. การรู้จักเลือกใช้วัสดุเหลือใช้ ค. การรู้จักดัดแปลงอาหารให้หลากหลาย ง. การรู้จักหากิจกรรมมาทำหลังเสร็จ งานหลัก	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความเข้าใจ			
13	เมื่อนักเรียนได้อ่านบทความเรื่องนี้ จะนำ แนวคิดของเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ สอดคล้องกับอาหารว่างไทยดังกล่าว ก. เปิด You Tube ดูวิธีการทำสาकुไส้หมู ข. ไปซื้อหมูโสร่งที่บางลำพูมารับประทาน ทุกวัน ค. นำใบตองข้างบ้านมาเย็บกระทงใส่ ห่อหมก ง. ซื้อแซนด์วิชอบร้อนรับประทานก่อนไป โรงเรียน	นักเรียน สามารถนำ เหตุการณ์ ของเรื่องไป ประยุกต์ใช้ได้	การ นำไปใช้			

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
14	<p>อาหารว่างไทยสมัยโบราณและอาหารว่างไทยสมัยปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>ก. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นความรวดเร็ว แต่อาหารว่างไทยโบราณเน้นความประณีต</p> <p>ข. อาหารว่างไทยปัจจุบันใช้วัตถุดิบใหม่ แต่อาหารว่างไทยโบราณเอาวัตถุดิบเหลือใช้มาปรุง</p> <p>ค. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นรสชาติไม่จัดจ้าน แต่อาหารว่างไทยโบราณมีรสชาติจัดจ้าน</p> <p>ง. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นย่อยง่าย แต่อาหารว่างไทยโบราณเน้นหนักท้อง อิ่มนาน</p>	<p>นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้</p>	วิเคราะห์			
15	<p>“แม่บ้านสมัยก่อนใช้วัสดุที่เหลือจากอาหารมื้อหลักให้เป็นประโยชน์และใช้วัสดุที่มีมากในฤดูกาลมาประกอบอาหารว่าง” จากข้อความข้างต้น พฤติกรรมของผู้หญิงสมัยก่อนสอดคล้องกับสำนวนใด</p> <p>ก. เสน่ห์ปลายจวัก</p> <p>ข. กระดิ่งจางลงไฟ</p> <p>ค. ไก่แก่แม่ปลาช่อน</p> <p>ง. ไก่จามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง</p>	<p>นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้</p>	สังเคราะห์			
16	<p>บุคคลในข้อใดนำแนวคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ก. นักร้องที่แข่งขันในตู้เย็นหลายวันมาประกอบอาหาร</p> <p>ข. แมนสรวงซื้อผักปลอดสารพิษมาปรุงอาหารในแต่ละมื้อ</p> <p>ค. เบาหวินำทุเรียนที่สุกงอมมาแปรรูปเป็นทุเรียนกวน</p> <p>ง. สุดใจซื้อปลาแดดเดียวมาจากตลาดเพื่อเก็บไว้รับประทาน</p>	<p>นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้</p>	การนำไปใช้			

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
17	ถ้าไม่มีอาหารว่างแบ่งตามช่วงเวลาต่าง ๆ จะเกิดอะไรขึ้น ก. คนไทยต้องรับประทานอาหารตามมือหลักเท่านั้น ข. คนไทยต้องหาผลไม้มาเสริมในมืออาหารหลัก ค. คนไทยไม่ได้คิดค้นเมนูอะไรใหม่ ๆ ในมืออาหาร ง. คนไทยใช้วัสดุในการปรุงอาหารที่ไม่หลากหลาย	นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้	ประเมินค่า			
18	ข้อใดจัดเป็นอาหารว่างต่างประเภทกัน ก. ข้าวเม่าหมี ข. ข้าวเกรียบปากหม้อ ค. ซ่อม่วง ง. สาकुไส้หมู	นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้	ความเข้าใจ			
19	ข้อใดไม่ใช่ช่วงเวลาที่จะรับประทานอาหารว่าง ก. 10.00 – 11.00 น. ข. 14.00 – 15.00 น. ค. 17.00 – 18.00 น. ง. 22.00 – 23.00 น.	นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้	ความจำ			
20	ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นจากเรื่องนี้ ก. อาหารว่างในยามบ่ายได้รับความนิยมมากกว่าตอนกลางคืน ข. แม่บ้านสมัยก่อนใช้เวลาว่างในการทำอาหารเก็บไว้รับประทาน ค. ข้าวตังหน้าตั้ง เมี่ยงลาว ปั่นสับ เป็นอาหารว่างไทยสมัยโบราณ ง. วัฒนธรรมการรับประทานอาหารว่างไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด	นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้	ประเมินค่า			

เรื่องที่ 3 สมาน อีหมั่น : บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก

จำนวนคำประมาณ 461 คำ

สมาน อีหมั่น ชายวัย 75 ปี ผู้ที่รักกีฬามวยไทย ชยันออกกำลังกาย วัยนี้ย่อมไม่เหมาะสมจะลงนามช้อมคู่กับใคร แต่ความรักมวยเป็นชีวิตจิตใจ จึงอยากถ่ายทอดสอนให้กับทุกคนที่สนใจ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่อยากเรียนศาสตร์การต่อสู้ของไทย ดังนั้นถ้าไม่ติดภารกิจใด สมานจะคอยบอกทางมวยให้หนุ่มสาวสมาชิกออกกำลังกายที่ นอร์ธฟิตเนส ในซอยสุขุมวิท 109 สำโรง สมุทรปราการ เป็นประจำ

คุณสมานเล่าว่าชอบมวยตั้งแต่เล็ก ๆ มักจะตามบิดาไปที่เวทีราชดำเนิน และมีโอกาสได้ชมคู่มวยระดับตำนานรายการ ศีกแห่งทศวรรษ เมื่อปี 2493 สมัยนั้นค่าตัว 3.50 บาท เป็นแรงขับเคลื่อนให้หลงใหลกีฬาการต่อสู้มากยิ่งขึ้น เมื่ออายุ 14 ปี เขาเรียนอยู่การช่างอินทราชัย ประตูน้่า มีจังหวะได้ต่อยมวย ในชื่อ อูสมานน้อย ลูกคลองสิบห้า

มีคุณสุพรชัย เจริญเมือง อดีตแชมป์ประเทศไทยรุ่นซูเปอร์ไลท์เวต เป็นครูผู้ฝึกสอน แต่ต่อยได้ไม่นานก็ต้องเลิก เพราะแม่ของคุณสมานขอร้อง

หลังจากเรียนจบ คุณสมานทำงานทุกอย่างโดยไม่เลือกงาน ตั้งแต่งานก่อสร้างไปจนถึงการฝึกงานด้านเพชร พลอย อัญมณี จนในที่สุดคุณสมานก็รู้ว่าตนเองรักที่จะทำงานอิสระ จึงตัดสินใจประกอบอาชีพเป็นช่างตัดผม ถึงแม้คุณสมานจะไม่ได้อยู่บนเวทีผืนผ้าใบที่ตนรัก แต่สิ่งที่คุณสมานเคร่งครัดปฏิบัติไม่ขาด คือ การออกกำลังกายทุกที่ ทุกวัน

คุณสมานเล่าว่าการไม่ได้อยู่กับเวที ไม่มีค่ายซ้อม และอายุมากขึ้น ทำให้เขาเปลี่ยนเป็นการเดินและแกว่งแขนแทนการวิ่ง เพราะทราบดีว่า ความเสื่อมของไขข้อ เส้นเอ็น เกิดขึ้นได้กับทุกคนถึงจะไม่แสดงอาการบาดเจ็บก็ป้องกันลดการออกแรงที่กระทบต่อข้อต่อทั้งหลาย ทำการบริหารประจำตัวของคุณสมาน คือ ยืนตรง เท้าสองข้างยืนเสมอไหล่ กางแขน 2 ข้าง พับข้อศอกให้มือทับซ้อนกันตรงหน้าอก จากนั้นกระโดดกางขาพร้อมกางแขนเหยียดตรง แล้วกระโดดกลับมายืนตรงย่อตัว งอเข่า รวบมือสองข้างหากันพลิกมือให้หงายออก ครบท่า ลูกขึ้นยืน ค่อยทำซ้ำต่อเนื่องอย่างช้า ๆ และด้วยท่าการบริหารนี้เองเป็นเหตุผลให้มีร่างกายผิ้วผาย ดูอ่อนกว่าวัย

คุณสมานยังกล่าวว่า ผู้สูงอายุทุกคนสามารถดูแลสุขภาพให้แข็งแรงสมวัยได้ ด้วยวิธีง่าย ๆ ซึ่งตัวของเขาเองก็ทำมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า ตื่นน้ำ 1 แก้ว ล้างหน้าก่อนแปรงฟัน ยืดเหยียดร่างกาย ใช้ชีวิตประจำวันตามปกติ อาหารรสเผ็ดและเค็มควรงด นอกจากนี้คุณสมานยังบอกว่ายินดีที่จะถ่ายทอดวิชามวยไทย ทั้งการออกหมัด เตะ ถีบ เข่า และศอก ทุกท่าให้กับคนทั่วไป โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น เพื่อต้องการให้เด็กเหล่านี้ได้รู้จักศาสตร์การต่อสู้ป้องกันกายที่สืบทอดกันมายาวนาน มีใจรักและหลงใหลในกีฬามวยอย่างแท้จริง

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
26	เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่อง ของคุณสมาน นำแนวความคิดการดูแลสุขภาพไปปรับใช้ใน ชีวิตในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ก. เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ข. ฝึกซ้อมท่าต่อมวยทุกวันเพื่อสุขภาพ ค. เลือกทำออกกำลังกายที่เหมาะสมกับ ตนเอง ง. เข้าฟิตเนสซื้อคอร์สเต้นแอโรบิกและ โยคะ	นักเรียน สามารถนำ เหตุการณ์ ของเรื่องไป ประยุกต์ใช้ได้	การ นำไปใช้			
27	“เมื่อมีอายุมากขึ้น คุณสมานเปลี่ยนเป็น การเดินและแกว่งแขนแทนการวิ่ง” วิธีการดูแลตนเองของคุณสมานสอดคล้อง กับสำนวนในข้อใด ก. นกน้อยทำรังแต่พอตัว ข. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง ค. เอมะพร้าวหัวมาชายสวน ง. จับเสือมือเปล่า	นักเรียน สามารถ สังเคราะห์ เรื่องได้	สังเคราะห์			
28	“ยืนตรง เท้าสองข้างยื่นเสมอไหล่ กาง แขน 2 ข้าง พับข้อศอกให้มือทับซ้อนกัน ตรงหน้าอก” จากข้อความข้างต้นใช้ โวหารประเภทใด ก. บรรยายโวหาร ข. พรรณนาโวหาร ค. สาธกโวหาร ง. อธิบายโวหาร	นักเรียน สามารถ วิเคราะห์ เรื่องได้	วิเคราะห์			
29	ข้อใดไม่ใช่วิธีการดูแลสุขภาพตามแนวทาง ของคุณสมาน ก. งดอาหารที่มีรสเค็มและเผ็ด ข. ยืดเหยียดร่างกายทุกเช้า ค. ดื่มน้ำ 1 แก้วหลังแปรงฟัน ง. ใช้ชีวิตประจำวันตามปกติ	นักเรียน สามารถบอก เหตุการณ์ จากเรื่องได้	ความจำ			

ข้อที่	ข้อสอบ	จุดประสงค์	ระดับ พฤติกรรม	คะแนนประเมิน		
				+1	0	-1
30	ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องนี้ ก. คุณสมานถ่ายทอดวิชามวยไทยให้เด็ก วัยรุ่นที่มีใจรักมวย ข. คุณสมานเคร่งครัดการออกกำลังกาย ทุกที่ ทุกวัน ค. คุณสมานรักกีฬามวยไทย ชื่นชอบมา ตั้งแต่วัยเด็ก ง. คุณสมานบอกทางมวยให้หนุ่มสาวที่มา ฟิตเนส	นักเรียน สามารถบอก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่านได้	ประเมินค่า			

2. ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน

สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง น้ำตกกรุงชิง

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	-1	2/3	0.67	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
9	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
10	1	1	0	2/3	0.67	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.87	

สารคดีบทความ เรื่อง อาหารว่างของคนไทย

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	-1	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
2	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
3	1	0	1	2/3	0.67	ใช้ได้
4	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.90	

สารคดีชีวประวัติ เรื่อง สมาน อีหมั่น : บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	2/3	0.67	ใช้ได้
4	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	-1	2/3	0.67	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.93	

3. ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบหลังเรียน (IOC)

สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง ดอยมีอะโตะ

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	-1	2/3	0.67	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.93	

สารคดีบทความ เรื่อง มากินอาหารตามกรุ๊ปเลือด

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
5	0	1	1	2/3	0.67	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	-1	2/3	0.67	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.93	

สารคดีชีวประวัติ เรื่อง สุรชัย แซ่จิว : วิถีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	2/3	0.67	ใช้ได้
4	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	-1	2/3	0.67	ใช้ได้
9	1	1	1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	0	1	1	3/3	0.67	ใช้ได้
เฉลี่ย					0.90	

4. แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-9 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกณฑ์ ดังนี้

2.51 - 3.00 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้องกับการพัฒนาการอ่านจับใจความ

1.51 - 2.50 เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับการพัฒนาการอ่านจับใจความ

1.00 - 1.50 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับการพัฒนาการอ่านจับใจความ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	
1	ความชัดเจน ความถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้				
2	ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้				
3	ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ SQ4R				
4	ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ SQ4R กับสื่อการเรียนรู้				
5	กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ SQ4R กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้				
6	ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ SQ4R กับการวัดประเมินผล				
7	ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดประเมินผล				
8	เครื่องมือการวัดประเมินผลสามารถปฏิบัติได้จริง				
9	ความสอดคล้องของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับเวลา				
10	ความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบฝึกการอ่านจับใจความ				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย / การวัดและประเมินผล

5. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
1	เขื่อนเชี่ยวหลาน	2.57	เหมาะสม
2	ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว	2.63	เหมาะสม
3	ปราสาทหินพนมรุ้ง	2.90	เหมาะสม
4	ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของ ความงามในวิถีชีวิตไทย	2.70	เหมาะสม
5	ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหาร ภาคเหนือ	2.73	เหมาะสม
6	ย่านาง	2.83	เหมาะสม
7	ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนม ไทย	2.90	เหมาะสม
8	จิรัชย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ	2.90	เหมาะสม
9	หลวงพ่อดิว ปันนโฑ : พระภิกษุ ผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน	2.90	เหมาะสม
	เฉลี่ย	2.78	

6. ค่าความเที่ยง

Reliability (ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียน)

		N	%
Cases	Valid	35	92.1
	Excluded ^a	3	7.9
	Total	38	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.859	30

Reliability (ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหลังเรียน)

		N	%
Cases	Valid	35	92.1
	Excluded ^a	3	7.9
	Total	38	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.870	30

7. ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

คนที่/ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวมคะแนน
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9
7	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9
8	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9
9	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9
10	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	9
11	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	9
12	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	9
13	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	9
14	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	8
15	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8
16	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	8
17	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	8
18	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	8
19	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	7
20	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	7
21	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	7
22	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	7
23	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	7
24	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	6
25	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	6
26	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	6
27	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	6
28	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	6
29	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	6
30	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
31	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	5
32	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	5
33	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	5
34	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	5
35	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	4
กลุ่มเก่งตอบถูก (H)	17	17	18	18	17	13	13	16	17	16	
กลุ่มอ่อนตอบถูก (L)	11	11	10	10	11	7	6	12	11	12	
ค่าความยาก (p)	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.57	0.54	0.80	0.80	0.80	
ค่าอำนาจจำแนก (r)	0.33	0.33	0.44	0.44	0.33	0.33	0.39	0.22	0.33	0.22	
สรุปข้อสอบ	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	ใช้ได้	
คนที่/ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวมคะแนน

8. คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน
จับใจความ

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	6	15	9	30	10	17	7
2	5	15	10	31	9	15	6
3	6	16	10	32	6	15	9
4	10	18	8	33	11	24	13
5	10	19	9	34	8	16	8
6	11	15	4	35	13	22	9
7	13	17	4				
8	9	15	6				
9	10	16	6				
10	13	17	4				
11	13	18	5				
12	11	20	9				
13	12	20	8				
14	13	21	8				
15	14	23	9				
16	13	24	11				
17	8	16	8				
18	9	15	6				
19	10	23	13				
20	8	17	9				
21	5	15	5				
22	3	15	12				
23	7	16	9				
24	7	16	9				
25	8	18	10				
26	9	17	8				
27	10	20	10				
28	11	17	8				
29	9	19	10				

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

การทดสอบก่อนเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาที่ใช้ทดสอบ 3 เรื่อง ได้แก่

1. เรื่อง น้ำตกกรุงชิง
2. เรื่อง อาหารว่างของคนไทย
3. เรื่อง สมาน อีหมั่น : บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก

2. แผนการจัดการเรียนรู้

2.1 แผนเตรียมการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 1 เขาน้ำค้าง

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 2 เชื้อนเชื้อยวหลาน

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 3 ชุมชนกุฎีจีน
กุฎีขาว

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 4 ปราสาทหินพนมรุ้ง

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 5 ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 6 ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 7 ย่านาง

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 8 ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 9 จิรัชย์วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 10 หลวงพ่อผิวปนนโ : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

3. แบบทดสอบหลังเรียน

การทดสอบหลังเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาที่ใช้ทดสอบ 3 เรื่อง ได้แก่

1. เรื่อง ดอยมือกะโตะ
2. เรื่อง มากินอาหารตามกรุ๊ปเลือด
3. เรื่อง สุรชัย แซ่จิว : วิถีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง น้ำตกกรุงชิง

จำนวนคำประมาณ 344 คำ

น้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบสูงในอาณาเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช ชื่อน้ำตกกรุงชิง มีที่มาจากชื่อของต้นชิง ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นในบริเวณผืนป่าของน้ำตกแห่งนี้

น้ำตกกรุงชิง แบ่งออกเป็น 7 ชั้น ได้แก่ วังเรือบิน ต้นตอ หนานจน หนานโจน หนานปลิว หนานฝนแสนห่า และหนานมัดแพ ซึ่งน้ำตกในแต่ละชั้นจะเรียงตามระดับความชันของพื้นที่จากระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับปานกลาง และการตั้งชื่อน้ำตกในแต่ละชั้นจะตั้งตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ เช่น ชื่อต้นตอ มีที่มาจากต้นสะตอป่าต้นใหญ่ที่ขึ้นกระจายอยู่รอบบริเวณ ชื่อหนานปลิว มีที่มาจากลักษณะของกระแสน้ำที่ไหลผ่านบริเวณซอกหินเล็ก ๆ เมื่อมีลมพัดแรงทำให้กระแสน้ำปลิวกระจายไปทั่วบริเวณนั้น

สำหรับน้ำตกชั้นที่เป็นจุดเด่นของน้ำตกกรุงชิง คือ น้ำตกหนานฝนแสนห่า โดยชื่อของน้ำตกชั้นนี้ที่มาจากลักษณะของน้ำตกที่ไหลแยกออกเป็นสองสาย ไหลลงมาจากหินผาสองชั้นกว่า 100 เมตร เมื่อกระแสน้ำไหลลงมากระทบกับก้อนหินสีคล้ำเกิดเป็นละอองน้ำจำนวนมากกระจายตัวเป็นฝอยเล็ก ๆ ส่งผลให้เปียกไปทั่วบริเวณนั้น จึงมีการเปรียบเทียบว่าเหมือนมีฝนห่าใหญ่ตกลงมา ด้วยลักษณะความงามของน้ำตกในชั้นนี้จึงทำให้ได้รับการขนานนามว่า ราชนีแห่งน้ำตกกรุงชิง และที่สำคัญภาพความสวยงามของน้ำตกหนานฝนแสนห่ายังได้ถูกจารึกลงบนธนบัตรหลัก 1000 รุ่นปี 2535

นอกจากความสวยงามของน้ำตกกรุงชิงในแต่ละชั้นแล้ว รอบ ๆ บริเวณน้ำตกก็ยังมีเต็มไปด้วยความสวยงามจากดอกไม้ป่าและพันธุ์ไม้ป่านานาชนิด เช่น เฟิร์น มอส กัล้วยไม้ป่า เห็ดต่าง ๆ ตลอดจนบริเวณของน้ำตกกรุงชิงแห่งนี้ยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของบรรดาเหล่าแมลงสีสวยและสัตว์ป่านานาชนิดอีกด้วย

แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง น้ำตกกรุงชิง

1. น้ำตกกรุงชิงตั้งอยู่ที่ใด (ความจำ)

ก. อุทยานแห่งชาติเขานัน	ข. อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง
ค. อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	ง. อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด
2. คำว่า กรุงชิง มีที่มาจากอะไร (ความจำ)
 - ก. ชื่อของชิงช้าที่สร้างบริเวณน้ำตก
 - ข. ชื่อของป่าดิบชื้นที่ขึ้นรอบบริเวณน้ำตก
 - ค. ชื่อของบริเวณสถานที่ตั้งน้ำตก
 - ง. ชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ขึ้นบริเวณน้ำตก
3. คำขวัญใดเหมาะสมจะเป็นคำขวัญเชิญชวนมาเที่ยวน้ำตกกรุงชิง (สังเคราะห์)
 - ก. น้ำตกกรุงชิง เปรศพริ้งทุกอณูความงาม
 - ข. น้ำตกกรุงชิง มองดูลึงมีทุกชั้น
 - ค. น้ำตกกรุงชิง ชวนวิ่งหลงไหลน่าเล่น
 - ง. น้ำตกกรุงชิง งามจริงสวรรค์แห่งพงไพร
4. เพราะเหตุใดการเรียกชื่อชั้นน้ำตกกรุงชิงจึงมีความแตกต่างกัน (ความจำ)
 - ก. เพราะพื้นที่ของน้ำตกแต่ละชั้นแตกต่างกัน
 - ข. เพราะนักท่องเที่ยวจะได้ไม่สับสน
 - ค. เพราะพื้นที่และลักษณะน้ำตกแตกต่างกัน
 - ง. เพราะความชันของน้ำตกแต่ละชั้นแตกต่างกัน
5. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับน้ำตกกรุงชิง (ประเมินค่า)
 - ก. น้ำตกกรุงชิงตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบ
 - ข. น้ำตกกรุงชิงเคยถูกจารึกลงบนแบงก์พัน
 - ค. หนานกระโจมเป็นชื่อของชั้นน้ำตก
 - ง. บริเวณน้ำตกกรุงชิงเต็มไปด้วยผลไม้นานาชนิด
6. หนานฝนแสนห่า ได้รับการขนานนามว่า ราชินีแห่งน้ำตกกรุงชิง หมายความว่าอย่างไร (เข้าใจ)
 - ก. เป็นน้ำตกที่มีกระแสน้ำไหลแรงที่สุด
 - ข. เป็นน้ำตกที่มีลักษณะการไหลอย่างสวยงามที่สุด
 - ค. เป็นน้ำตกที่มีฝูงปลาสวยงามมากที่สุด
 - ง. เป็นน้ำตกที่มีนักท่องเที่ยวไปเล่นน้ำมากที่สุด

7. ข้อใดอธิบายคำว่า หนานปลิว ได้ถูกต้อง (เข้าใจ)
- ลักษณะของสายลมที่พัดผ่านน้ำตกในเวลาบ่าย
 - ลักษณะของสายน้ำที่ถูกลมพัดแรงปลิวกระจาย
 - ลักษณะของดอกไม้ป่าที่ร่วงปลิวบริเวณน้ำตก
 - ลักษณะของโขดหินที่วางเรียงรายทับซ้อนกัน
8. “ภาพความสวยงามของน้ำตกหนานผนแสนทำยังได้ถูกจารึกลงบนธนบัตรหลัก 1000 รุ่นปี 2535” จาก
- ข้อความที่กล่าวต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในข้อใด (สังเคราะห์)
- การเชิญชวนให้มาท่องเที่ยววน้ำตก
 - การโน้มน้าวใจเห็นภาพความสวยงามของน้ำตก
 - การประกาศให้ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยวของไทย
 - การบันทึกภาพความประทับใจของน้ำตกในประเทศไทย
9. นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไรเมื่อไปเที่ยวน้ำตกกรุงชิง (นำไปใช้)
- ใช้แชมพูสระผมในขณะที่กำลังเล่นน้ำตก
 - นำกล่องโฟมใส่อาหารรับประทานเมื่อไปเที่ยว
 - จับลูกปลาที่แหวกว่ายใสในขวดเพื่อไปเลี้ยงดูเล่น
 - รับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยเก็บขยะลงถัง
10. “น้ำตกที่ไหลแยกออกเป็นสองสาย ไหลลงมาจากหินผาสองชั้นกว่า 100 เมตร เมื่อกระแสน้ำไหลลงมากกระทบกับก้อน
- หินสีคล้ำเกิดเป็นละอองน้ำจำนวนมากกระจายตัวเป็นฝอยเล็ก ๆ ส่งผลให้เปียกไปทั่วบริเวณนั้น จึงมีการเปรียบเทียบ
- ว่าเหมือนมีฝนท่าใหญ่ตกลงมา” จากข้อความข้างต้นเป็นการใช้โวหารการเขียนแบบใด (วิเคราะห์)
- บรรยายโวหาร
 - พรรณนาโวหาร
 - อุปมาโวหาร
 - อธิบายโวหาร

แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง อาหารว่างของไทย จำนวนคำประมาณ 458 คำ

อาหารว่าง หมายถึง อาหารระหว่างมื้อ เป็นอาหารประเภทเบา ๆ มีปริมาณน้อยกว่าอาหารประจำมื้อ อาจจะเป็นอาหารน้ำหรืออาหารแห้ง มีทั้งคาวและหวานหรือเป็นอาหารชิ้นเล็ก ๆ ขนาดพอดีคำ หยิบรับประทานได้ง่ายมักนิยมรับประทานกันในระหว่างมื้อเช้ากับมื้อมีกลางวัน ระหว่างมื้อมีกลางวันกับมื้อมีเย็น และระหว่างมื้อมีเย็นกับก่อนนอน แบ่งออกเป็น 3 ระยะเวลา คือ 10.00-11.00 น. 14.00 – 15.00 น. และ 22.00 – 23.00 น.

วัฒนธรรมการรับประทานอาหารว่างเริ่มมีตั้งแต่เมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด แต่มีการสันนิษฐานว่าน่าจะเริ่มต้นมาจากดินแดนตะวันตกเมื่อหลายศตวรรษมาแล้วโดยชนชั้นสูง คือ กษัตริย์และขุนนาง จากนั้นจึงค่อย ๆ แพร่หลายมาสู่คนสามัญ โดยมีมูลเหตุก็เพื่อใช้เวลาขณะพักจากการทำงานหรือชมมหรสพ การทำของมารับประทานจึงเป็นตัวช่วยได้ดี ธรรมเนียมการเสิร์ฟอาหารว่างจะนิยมกัน 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงบ่ายต่อจากมื้อมีเที่ยงประมาณ 2 ชั่วโมง และตอน

กลางคืนราว 3 ทุ่มเป็นต้นไป โดยที่อาหารว่างในยามบ่ายจะได้รับความนิยมมากกว่าตอนกลางคืน

สำหรับอาหารว่างของไทยนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทที่ 1 ได้แก่ อาหารว่างไทยสมัยโบราณ เป็นอาหารว่างที่มีมานานตั้งแต่สมัยโบราณ แม่บ้านสมัยก่อนใช้เวลาว่างในการทำอาหารว่างเก็บไว้ โดยใช้วัสดุที่เหลือจากอาหารมื้อหลักให้เป็นประโยชน์และใช้วัสดุที่มีมากในฤดูกาลมาประกอบเป็นอาหารว่าง เช่น ข้าวตังหน้าตั้ง เมี่ยงลาว ข้าวเม่าหมี ปั่นสับทอด เมี่ยงส้ม ข้าวตอก และข้าวตอกตั้ง ส่วนประเภทที่ 2 ได้แก่ อาหารว่างไทยสมัยปัจจุบัน ในปัจจุบันอาหารว่างมีความจำเป็น โดยเฉพาะคนที่ต้องเดินทางไกลระหว่างบ้านกับที่ทำงาน รวมทั้งเด็ก ๆ ที่ต้องไปโรงเรียนจึงควรรับประทานอาหารระหว่างมื้อ อาหารว่างควรเป็นอาหารที่ย่อยง่าย ทำง่าย รับประทานแล้วไม่อิ่มจนเกินไป และสะดวกที่จะรับประทาน อาทิ แขนดวีซ ขนมหั้วไส้ต่าง ๆ และผลไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งอาหารว่างตามลักษณะได้อีก 6 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ของแข็ง เช่น สาคุไส้หมู ข้าวเกรียบปากหม้อ ซ่อม่วง ปั่นสับ ประเภทที่ 2 ของต้ม เช่น เกี้ยวกุ้ง กระเพาะปลา ประเภทที่ 3 ของทอด เช่น ขนมหั้วหน้าหมู เปาะเปี๊ยะทอด ขนมหั้ว เบื้อง หมูสอดไส้ ประเภทที่ 4 ของปิ้ง เช่น หมูสะเต๊ะ ข้าวเหนียวปิ้ง ประเภทที่ 5 ของคลุก เช่น ปลาแฉม ข้าวเม่าหมี หมี่กรอบ หมี่กะทิ และประเภทที่ 7 ของเบ็ดเตล็ด เช่น ข้าวตังหน้าตั้ง เมี่ยงลาว และเมี่ยงคำ

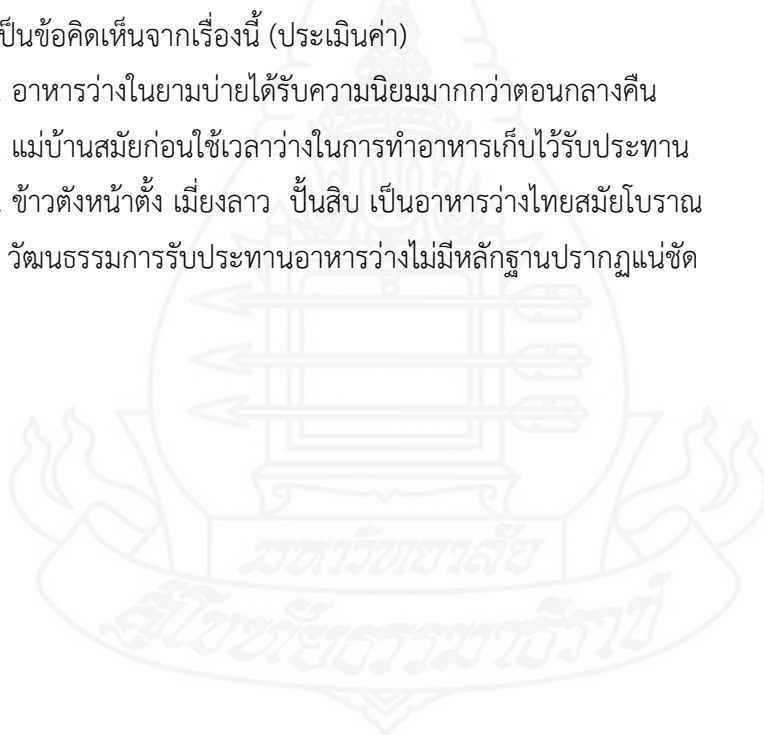
แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง อาหารว่างของไทย

1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารว่าง (ความจำ)
 - ก. เป็นได้ทั้งอาหารที่มีน้ำหรืออาหารแห้ง
 - ข. เป็นอาหารที่มีปริมาณพอ ๆ กับอาหารมื้อหลัก
 - ค. เป็นอาหารประเภทเบา ๆ ที่รับประทานระหว่างมื้อ
 - ง. เป็นอาหารที่มีขนาดพอดีคำ หยิบรับประทานได้ง่าย
2. ข้อใดเป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดเป็นที่มาของอาหารว่าง (เข้าใจ)
 - ก. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - ข. การรู้จักเลือกใช้วัสดุเหลือใช้
 - ค. การรู้จักดัดแปลงอาหารให้หลากหลาย
 - ง. การรู้จักหากิจกรรมมาทำหลังเสร็จงานหลัก
3. เมื่อนักเรียนได้อ่านบทความเรื่องนี้ จะนำแนวคิดของเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับอาหารว่างไทยดังกล่าว (นำไปใช้)
 - ก. เปิด You Tube ดูวิธีการทำสาकुไส้หมู
 - ข. ไปซื้อหมูโสร่งที่บางลำพูมารับประทานทุกวัน
 - ค. นำใบตองข้างบ้านมาเย็บกระทงใส่ห่อหมก
 - ง. ซื้อแซนด์วิชอบร้อนรับประทานก่อนไปโรงเรียน
4. อาหารว่างไทยสมัยโบราณและอาหารว่างไทยสมัยปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร (วิเคราะห์)
 - ก. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นความรวดเร็ว แต่อาหารว่างไทยโบราณเน้นความประณีต
 - ข. อาหารว่างไทยปัจจุบันใช้วัตถุดิบใหม่ แต่อาหารว่างไทยโบราณเอาวัตถุดิบที่เหลือใช้มาปรุง
 - ค. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นรสชาติไม่จัดจ้าน แต่อาหารว่างไทยโบราณมีรสชาติจัดจ้าน
 - ง. อาหารว่างไทยปัจจุบันเน้นย่อยง่าย แต่อาหารว่างไทยโบราณเน้นหนักท้อง อิ่มนาน
5. “แม่บ้านสมัยก่อนใช้วัสดุที่เหลือจากอาหารมื้อหลักให้เป็นประโยชน์และใช้วัสดุที่มีมากในฤดูกาลมาประกอบอาหารว่าง”

จากข้อความข้างต้น พฤติกรรมของผู้หญิงสมัยก่อนสอดคล้องกับสำนวนใด (สังเคราะห์)

ก. เสน่ห์ปลายจวัก	ข. กระจ่างลานไฟ
ค. ไก่แก่แม่ปลาช่อน	ง. ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง
6. บุคคลในข้อใดนำแนวคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวัน (นำไปใช้)
 - ก. นับดาวที่แช่แข็งในตู้เย็นหลายวันมาประกอบอาหาร
 - ข. แมนสรวงซื้อผักปลอดสารพิษมาปรุงอาหารในแต่ละมื้อ
 - ค. เบาหวิวนำทุเรียนที่สุกงอมมาแปรรูปเป็นทุเรียนกวน

- ง. สุดใจซื้อปลาแดดเดียวมาจากตลาดเพื่อเก็บไว้รับประทาน
7. ถ้าไม่มีอาหารว่างแบ่งตามช่วงเวลาต่าง ๆ จะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)
- ก. คนไทยต้องรับประทานอาหารตามมือหลักเท่านั้น
 - ข. คนไทยต้องหาผลไม้มาเสริมในมื้ออาหารหลัก
 - ค. คนไทยไม่ได้คิดค้นเมนูอะไรใหม่ ๆ ในมื้ออาหาร
 - ง. คนไทยใช้วัสดุในการปรุงอาหารที่ไม่หลากหลาย
8. ข้อใดจัดเป็นอาหารว่างต่างประเภทกัน (เข้าใจ)
- ก. ข้าวเม่าหมี
 - ข. ข้าวเกรียบปากหม้อ
 - ค. ซ่อม่วง
 - ง. สาคุไส้หมู
9. ข้อใดไม่ใช่ช่วงเวลาที่จะรับประทานอาหารว่าง (ความจำ)
- ก. 10.00 – 11.00 น.
 - ข. 14.00 – 15.00 น.
 - ค. 17.00 – 18.00 น.
 - ง. 22.00 – 23.00 น.
10. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นจากเรื่องนี้ (ประเมินค่า)
- ก. อาหารว่างในยามบ่ายได้รับความนิยมมากกว่าตอนกลางคืน
 - ข. แม่บ้านสมัยก่อนใช้เวลาว่างในการทำอาหารเก็บไว้รับประทาน
 - ค. ข้าวตังหน้าตั้ง เมียงลาว ปั้นสับ เป็นอาหารว่างไทยสมัยโบราณ
 - ง. วัฒนธรรมการรับประทานอาหารว่างไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด

แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

เรื่อง สมาน อีหมั้น :บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก

จำนวนคำประมาณ 461 คำ

สมาน อีหมั้น ชายวัย 75 ปี ผู้ที่รักกีฬามวยไทย ชยันออกกำลังกาย วัยนี้ย่อมไม่เหมาะสมจะลงนามช้อมคู่กับใคร แต่ความรักมวยเป็นชีวิตจิตใจ จึงอยากถ่ายทอดสอนให้กับทุกคนที่สนใจ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่อยากเรียนศาสตร์การต่อสู้ของไทย ดังนั้นถ้าไม่ติดภารกิจใด สมานจะคอยบอกทางมวยให้หนุ่มสาวสมาชิกออกกำลังกายที่ นอร์ธพิตเนส ในซอยสุขุมวิท 109 สำโรง สมุทรปราการเป็นประจำ

คุณสมานเล่าว่าชอบมวยตั้งแต่เล็ก ๆ มักจะตามบิดาไปที่เวทีราชดำเนิน และมีโอกาสได้ชมคู่มวยระดับตำนานรายการ คิกแห่งทศวรรษ เมื่อปี 2493 สมัยนั้นค่าตัว 3.50 บาท เป็นแรงขับเคลื่อนให้หลงใหลกีฬาการต่อสู้มากยิ่งขึ้น เมื่ออายุ 14 ปี เขาเรียนอยู่การช่างอินทราชัย ประตูน้า มีจังหวะได้ต่อยมวย ในชื่อ อูสมานน้อย ลูกคลองสิบห้า

มีคุณสุพรชัย เจริญเมือง อดีตแชมป์ประเทศไทยรุ่นซูเปอร์ไลท์เวต เป็นครูผู้ฝึกสอน แต่ต่อยได้ไม่นานก็ต้องเลิก เพราะแม่ของคุณสมานขอร้อง

หลังจากเรียนจบ คุณสมานทำงานทุกอย่างโดยไม่เลือกงาน ตั้งแต่งานก่อสร้างไปจนถึงการฝึกงานด้านเพชร พลอย ัญมณี จนในที่สุดคุณสมานก็รู้ว่าตนเองรักที่จะทำงานอิสระ จึงตัดสินใจประกอบอาชีพเป็นช่างตัดผม ถึงแม้คุณสมานจะไม่ได้อยู่บนเวทีผืนผ้าใบที่ตนรัก แต่สิ่งที่คุณสมานเคร่งครัดปฏิบัติไม่ขาด คือ การออกกำลังกายทุกที่ ทุกวัน

คุณสมานเล่าว่าการไม่ได้อยู่กับเวที ไม่มีค่ายช้อม และอายุมากขึ้น ทำให้เขาเปลี่ยนเป็นการเดินและแกว่งแขนแทนการวิ่ง เพราะทราบดีว่า ความเสื่อมของไขข้อ เส้นเอ็น เกิดขึ้นได้กับทุกคน ถึงจะไม่แสดงอาการบาดเจ็บก็ป้องกันลดการออกแรงที่กระทบต่อข้อต่อทั้งหลาย ทำบริหารประจำตัวของคุณสมาน คือ ยืนตรง เท้าสองข้างยืนเสมอไหล่ กางแขน 2 ข้าง พับข้อศอกให้มือทับซ้อนกันตรงหน้าอก จากนั้นกระโดดกางขาพร้อมกางแขนเหยียดตรง แล้วกระโดดกลับมายืนตรง ย่อตัว งอเข่า รวบมือสองข้างหากันพลิกมือให้หงายออก ครบท่า ลูกขึ้นยืน ค่อยทำซ้ำต่อเนื่องอย่างช้า ๆ และด้วยท่ากายบริหารนี้เองเป็นเหตุผลให้มีร่างกายผิ้วผาย ดูอ่อนกว่าวัย

คุณสมานยังกล่าวว่า ผู้สูงอายุทุกคนสามารถดูแลสุขภาพให้แข็งแรงสมวัยได้ ด้วยวิธีง่าย ๆ ซึ่งตัวของเขาเองก็ทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า ตื่นน้ำ 1 แก้ว ล้างหน้าก่อนแปรงฟัน ยืดเหยียดร่างกาย ใช้ชีวิตประจำวันตามปกติ อาหารรสเผ็ดและเค็มควรงด นอกจากนี้คุณสมานยังบอกว่ายินดีที่จะถ่ายทอดวิชามวยไทย ทั้งการออกหมัด เตะ ถีบ เข่า และศอก ทุกท่าให้กับคนทั่วไป โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น เพื่อต้องการให้เด็กเหล่านี้ได้รู้จักศาสตร์การต่อสู้ป้องกันตัวที่สืบทอดกันมายาวนาน มีใจรักและหลงใหลในกีฬามวยอย่างแท้จริง

แบบทดสอบก่อนเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

เรื่อง สมาน อีหมั้น :บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก

- ปัจจุบันคุณสมานประกอบอาชีพใด (ความจำ)

ก. นักมวย	ข. ช่างตัดผม	ค. พ่อค้า	ง. ช่างเจียรระโน
-----------	--------------	-----------	------------------
- ข้อใดเป็นลักษณะนิสัยของคุณสมาน (วิเคราะห์)

ก. มีความใฝ่ฝันตั้งแต่วัยเด็ก	ข. มีใจรักที่จะถ่ายทอดวิชาให้ผู้อื่น
ค. มีความอิสระในการประกอบอาชีพ	ง. มีความใส่ใจต่อการดูแลสุขภาพ
- เพราะเหตุใดคุณสมานจึงตัดสินใจเลิกต่อยมวย (ความจำ)

ก. เพราะต้องการจะไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ	ข. เพราะได้รับบาดเจ็บที่ขาอย่างรุนแรง
ค. เพราะแม่ของคุณสมานขอร้อง	ง. เพราะไม่มีครูฝึกซ้อมท่ามวยให้
- “ถึงแม้คุณสมานจะไม่ได้อยู่บนเวทีผืนผ้าใบที่ตนรัก” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร (เข้าใจ)

ก. เวทีการแสดง	ข. เวทีซ้อมกีฬา
ค. เวทีมวย	ง. เวทีฝึกซ้อมเชิงมวย
- ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง (ประเมินค่า)

ก. คุณสมานดูแลสุขภาพของตนเองให้อ่อนกว่าวัย
ข. คุณสมานชอบออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน
ค. คุณสมานรู้ตนเองว่าชอบทำงานอิสระ
ง. คุณสมานมีท่ากายบริหารประจำตัว
- เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่อง ของคุณสมาน นำแนวคิดการดูแลสุขภาพไปปรับใช้ในชีวิตใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร (นำไปใช้)

ก. เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
ข. ฝึกซ้อมท่าต่อยมวยทุกวันเพื่อสุขภาพ
ค. เลือกทำออกกำลังกายที่เหมาะสมกับตนเอง
ง. เข้าฟิตเนสซื้อคอร์สเต้นแอโรบิกและโยคะ
- “เมื่อมีอายุมากขึ้น คุณสมานเปลี่ยนเป็นการเดินและแกว่งแขนแทนการวิ่ง” วิธีการดูแลตนเองของ คุณสมานสอดคล้องกับ

ก. นกน้อยทำรังแต่พอตัว	ข. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง
ค. เอามะพร้าวห้าวมาขายสวน	ง. จับเสือมือเปล่า

แผนเตรียมการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท 21101

เรื่อง เหน้าค่าง

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนอธิบายความหมายการอ่านจับใจความสำคัญได้
2. นักเรียนระบุขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ได้
3. นักเรียนเห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความสำคัญ

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษร
ออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความสำคัญ
เป็นการอ่านที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาสู่การอ่านใน
ระดับอื่น ๆ

ซึ่งหลักการสำคัญในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บ
ใจความ และตั้งคำถาม ตอบคำถาม พร้อมทั้งบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
3. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลามานำให้นักเรียนดู พร้อมทั้งตั้งคำถามกับนักเรียนว่าใครเคยไปเที่ยวสถานที่ใดบ้าง

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเอง เพื่อทำกิจกรรมในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สสำรวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เขาน้ำค้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และอธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีเรื่อง เขาน้ำค้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้อมาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เขาน้ำค้าง ลงในสมุด โดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ขั้น Reflect (R) สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เขาน้ำค้าง เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

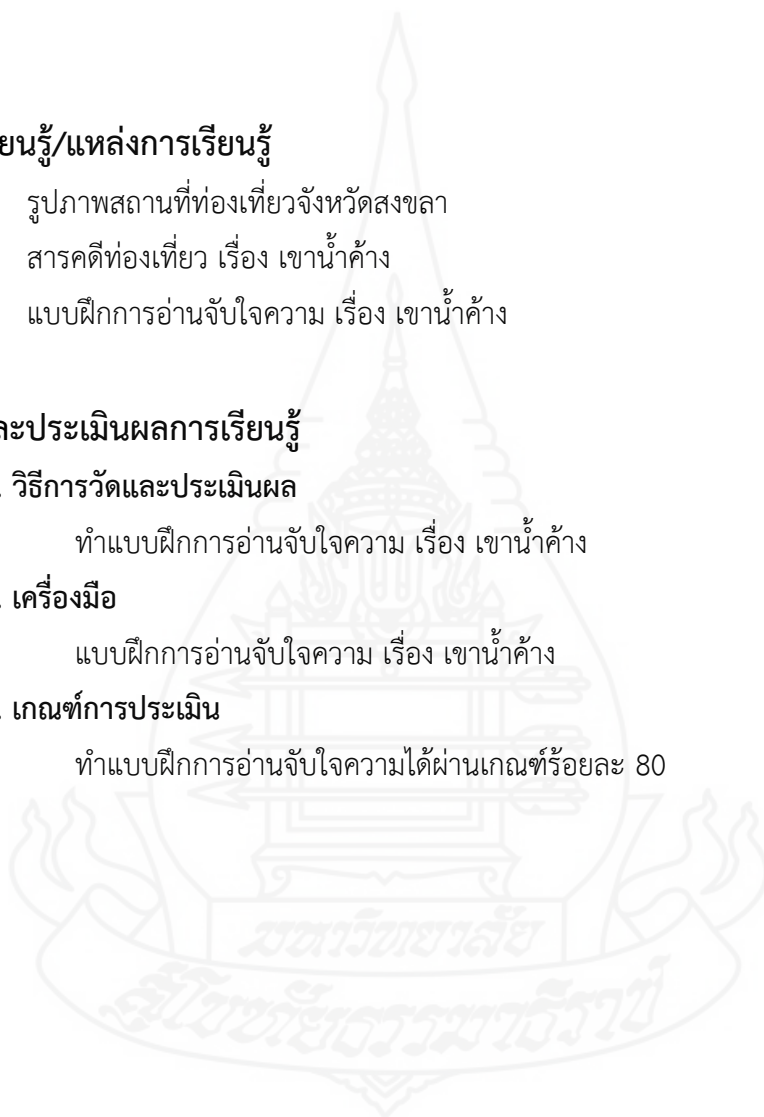
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านจับใจความสำคัญด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา
2. สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง เขาน้ำค้าง
3. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล
ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง
2. เครื่องมือ
แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง
3. เกณฑ์การประเมิน
ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง

จำนวนคำประมาณ 450 คำ

อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง มีเนื้อที่ประมาณ 132,500 ไร่ หรือ 212 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุมที่ดินป่าเขาแดน ป่าเขาน้ำค้าง ป่าควนสีหรง ป่าควนสยา และป่าควนเขาใหม่ ในท้องที่ตำบลคลองทราย ตำบลเขากวาง ตำบลทับช้าง ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี และตำบลปรึก ตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งที่ 65 ของประเทศ

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน เป็นแนวยาวจรดพรมแดนประเทศมาเลเซีย มีเขาควนสยา และควนเขาใหม่ เป็นยอดเขาสำคัญ โดยมียอดเขาน้ำค้าง เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด สูง 648 เมตรจากระดับน้ำทะเล พื้นที่ป่าส่วนใหญ่จะเป็นป่าดงดิบชื้น เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสายทั้งคลองนาทวี คลองปรึก คลองทับช้าง คลองทรายขาว ฯลฯ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และยังเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นฐานที่มั่นของโจรจันคอมมิวนิสต์ จึงทำให้อุทยานแห่งนี้จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเสมอมา

สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือ อุโมงค์ค่ายพัก จคม. กรมที่ 8 อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นอุโมงค์ที่ครั้งหนึ่งเป็นฐานปฏิบัติการใหญ่ที่สุดของโจรจันคอมมิวนิสต์ มีความยาวประมาณ 1,500 เมตร ภายในแบ่งเป็น 3 ชั้นสามารถเดินเชื่อมต่อถึงกันได้ ปัจจุบันคงเหลือไว้เพียงร่องรอยการสกัดหินภายในถ้าให้เป็นห้องประชุม คลังสะสมเสบียงอาหาร ไปจนถึงสนามบาสเกตบอล เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกัน

นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น้ำตกอยู่รายล้อมมากมาย ได้แก่ น้ำตกวังหลวงพรม อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยาน เพียง 150 เมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก แต่โดดเด่นด้วยความสมบูรณ์ของธรรมชาติ มีดอกไม้ป่า และกล้วยไม้หลายชนิดให้ชม ถัดไปไม่กี่ไกล คือ น้ำตกโดนลาด สายน้ำจะค่อยๆ ไหลตามลานหินที่ทอดตัวยาวลงมาเป็นม่านน้ำสวยงาม น้ำตกโดนลาดฟ้า อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นน้ำตกสูงที่มีหินยื่นออกมาคล้ายหลังคาลาดฟ้า สวยงามสมดังชื่อ และน้ำตกพรุชชิง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นน้ำตกชั้นเดียวที่สูงที่สุดในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง สายน้ำตกลงมาจากหน้าผาสวยงามมาก แต่การท่องเที่ยวชมน้ำตกนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อุทยานช่วยนำทางไปด้วยเพื่อความปลอดภัย

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เขาน้ำค้าง

1. เขาน้ำค้างได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อใด (ความจำ)

ก. 23 สิงหาคม 2535	ข. 22 กรกฎาคม 2534
ค. 25 มิถุนายน 2533	ง. 20 พฤษภาคม 2532
2. “อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างยังเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์” คำที่ขีดเส้นใต้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในข้อใด
(ความเข้าใจ)

ก. เป็นที่อยู่อาศัยของชนเผ่าซาไกพื้นเมือง	ข. เป็นที่ปฏิบัติการสู้รบของเหล่าทหาร
ค. เป็นฐานปฏิบัติการของโจรจีนคอมมิวนิสต์	ง. เป็นที่เก็บรวบรวมอาวุธสงครามของคอมมิวนิสต์
3. เขาน้ำค้างมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นอย่างไร (ความจำ)

ก. เทือกเขาสูง	ข. เทือกเขา มีพื้นที่ราบ
ค. เทือกเขาสลับซับซ้อน	ง. เทือกเขา ป่าดิบชื้น
4. “อุโมงค์ค้ายพัก จคม. มีความยาวประมาณ 1,500 เมตร ภายในแบ่งเป็น 3 ชั้นสามารถเดินเชื่อมต่อกันได้ ปัจจุบันคงเหลือไว้เพียงร่องรอยการสกัดหินภายในถ้าให้เป็นห้องประชุม คลังสะสมเสบียงอาหาร”
จากข้อความข้างต้นใช้โวหารการเขียนแบบใด (วิเคราะห์)

ก. พรรณนาโวหาร	ข. อธิบายโวหาร
ค. สาธกโวหาร	ง. บรรยายโวหาร
5. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)

ก. เป็นการบ่งบอกถึงร่องรอยทางประวัติศาสตร์	ข. เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
ค. เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์	ง. เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล
6. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น (ประเมินค่า)

ก. อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างเป็นอุทยานลำดับที่ 65 ของประเทศ	ข. อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างมีพื้นที่ติดกับพรมแดนประเทศมาเลเซีย
ค. อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างมีเคยเป็นพื้นที่โจรจีนคอมมิวนิสต์	ง. อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างเป็นสถานที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยว

7. จากการศึกษาที่นักเรียนได้อ่านเรื่อง เขาน้ำค้าง ถ้านักเรียนเป็นคนในพื้นที่ที่มีวิธีการใดเชิญชวนให้คนมาเที่ยว

ชมอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง (นำไปใช้)

- ก. สมัครเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง
- ข. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง
- ค. แต่งคำขวัญเชิญชวนให้เห็นความสวยงามของอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง
- ง. จัดทัวร์พานักท่องเที่ยวมาชมอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างทุกเสาร์อาทิตย์

8. น้ำตกใดมีความสูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง (ความจำ)

- ก. น้ำตกวังหลวงพรม
- ข. น้ำตกโตนลาด
- ค. น้ำตกโตนดาดฟ้า
- ง. น้ำตกพรุชชิง

9. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับอุโมงค์ค่ายพัก จคม. (ความจำ)

- ก. อุโมงค์มีความยาวประมาณ 1,500 เมตร
- ข. อุโมงค์ที่เคยเป็นที่ปฏิบัติการของโจรจีนคอมมิวนิสต์
- ค. อุโมงค์แบ่งภายในออกเป็น 5 ชั้นและเดินเชื่อมกันได้
- ง. อุโมงค์มีห้องประชุม คลังเสบียงอาหาร และสนามบาสเกตบอล

10. ข้อใดไม่ใช่พื้นที่ป่าของอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง (ความจำ)

- ก. ป่าควนลิเหรง
- ข. ป่าควนสยา
- ค. ป่าควนเขาไหม้
- ง. ป่าพนมดงรัก

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง เชื้อนเชื้อยวหลาน

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เชียงใหม่ชิวหวาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เชียงใหม่ชิวหวาน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เชียงใหม่ชิวหวาน ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เชื้อนเชื้อว หลาน เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจ เชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน ให้นักเรียนทำเป็น รายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อน เชื้อวหลาน โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อยวหลาน

จำนวนคำประมาณ 400 คำ

เชื้อนเชื้อยวหลานตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก มีลักษณะเป็นเขื่อนหินถมผสมดินเหนียว ความจุ 5,640 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ประมาณ 185 ตารางกิโลเมตร เดิมเรียกว่า เชื้อนเชื้อยวหลาน แต่ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานชื่อเชื้อนใหม่ ว่า เชื้อนรัชชประภา แปลว่า แสงสว่างแห่งราชอาณาจักร และเชื้อนเชื้อยวหลานยังได้รับสมญานามว่า กุ้ยหลินเมืองไทย เนื่องจากลักษณะทางกายภาพภายในเชื้อนที่เป็นภูเขาหินปูน จึงมีทัศนียภาพคล้ายคลึงกับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณเชื้อนเชื้อยวหลานแบ่งออกเป็น 2 แห่ง แห่งแรก คือ ภูเขาหินปูน โดยเฉพาะบริเวณ เขาสามเกลอ ซึ่งเป็นภูเขาหินปูนสูงชะลูดคล้ายกับเกาะตะปู ในจังหวัดกระบี่ นักท่องเที่ยวชมความงามของภูเขาหินปูนโดยการล่องเรือหางยาว ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการล่องเรือชมความงามคือ เวลากลางวัน เนื่องจากเป็นเวลาที่ทัศนียภาพต่าง ๆ กำลังสวยงาม

แห่งที่สอง คือ ถ้ำเขาปะการัง มีลักษณะเป็นถ้ำหินงอก หินย้อย ที่แตกกิ่งออกมา มีรูปร่างคล้ายกับปะการังใต้น้ำ บริเวณภายในถ้ำประกอบไปด้วยหินงอก หินย้อยรูปร่างแตกต่างกันออกไป เช่น หินผ้ามาน มีลักษณะคล้ายริ้วผ้าผืนใหญ่เปล่งประกายเมื่อกระทบกับแสง แต่หินงอก หินย้อยที่เป็นจุดดึงดูดความสนใจของเหล่านักท่องเที่ยวเมื่อมาเยี่ยมชมถ้ำแห่งนี้ คือ หินเหล็กไหล ตามความเชื่อของชาวบ้านท้องถิ่น หินเหล็กไหลเป็นหินศักดิ์สิทธิ์ สามารถอธิษฐานขอโชคลาภและขอพรเกี่ยวกับความรักได้ นอกจากนี้ภายในถ้ำนี้ยังมีการค้นพบฟอสซิลสัตว์เซลล์เดียวที่อาศัยอยู่ในทะเลเมื่อสมัยโบราณ มีอายุราว 250-400 ล้านปี

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว บริเวณพื้นที่ป่าเขาสกที่โอบล้อมเชื้อนแห่งนี้ ยังมีดอกไม้ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะสีแดงอ่อน ผุดขึ้นมาบนพื้นดิน มีชื่อเรียกว่า บัวผุด นับเป็นดอกไม้ที่หายากและพบได้เฉพาะบริเวณป่าดงดิบแถบแหลมมลายูลงไป ซึ่งดอกไม้ชนิดนี้มีลักษณะพิเศษ คือ จะบานเพียงปีละ 1 ครั้งในช่วงฤดูฝนและถูกจัดอันดับให้เป็นดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง เชื้อนเชื้อวหลาน

1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อนเชื้อวหลาน (ความจำ)
 - ก. เชื้อนเชื้อวหลานตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก
 - ข. เชื้อนเชื้อวหลานมีพื้นที่โดยรอบประมาณ 185 ตร.กม.
 - ค. เชื้อนเชื้อวหลานเป็นเขื่อนดินเหนียว ความจุ 5,640 ล้าน ลบ.ม
 - ง. เชื้อนเชื้อวหลานได้รับชื่อพระราชทานใหม่ว่า เขื่อนรัชชประภา จาก ร.9
2. คำว่า รัชชประภา หมายความว่าอย่างไร (ความจำ)
 - ก. แสงแรกแห่งพระอาทิตย์ยามเช้า
 - ข. แสงสว่างแห่งความหวังของคนไทย
 - ค. แสงแห่งดวงอาทิตย์ยามเย็นลับขอบฟ้า
 - ง. แสงสว่างแห่งราชอาณาจักร
3. เพราะเหตุใด เชื้อนเชื้อวหลานจึงได้รับสมญานามว่า กุ้ยหลินเมืองไทย (ความเข้าใจ)
 - ก. มีทัศนียภาพเหมือนสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของประเทศจีน
 - ข. มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนคล้ายภูเขาของประเทศจีน
 - ค. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวจีนชอบมาเยี่ยมชมบ่อย ๆ
 - ง. เป็นการตั้งชื่อแบบจีนให้นักท่องเที่ยวจีนเข้าใจ
4. “เขาสามเกลอเป็นภูเขาหินปูนสูงชะลูดคล้ายกับเกาะตะปู ในจังหวัดกระบี่” จากข้อความข้างต้น ตรงกับสำนวนใด (สังเคราะห์)
 - ก. สูงเหมือนภูเขาเลากา
 - ข. หัวมังกุท้ายมังกร
 - ค. เหมือนกันอย่างกับเกาะ
 - ง. ขมื่นกับปูน
5. การค้นพบฟอสซิลสัตว์เซลล์เดียวภายในบริเวณถ้ำเขาปะการัง นักเรียนคิดว่าส่งผลดีอย่างไรต่อการท่องเที่ยวของเชื้อนเชื้อวหลาน (วิเคราะห์)
 - ก. เป็นการบ่งบอกถึงร่องรอยทางประวัติศาสตร์
 - ข. เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
 - ค. เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์
 - ง. เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล
6. “หินเหล็กไหลเป็นหินศักดิ์สิทธิ์ สามารถอธิษฐานขอโชคลาภและขอพรเกี่ยวกับความรักได้” จากข้อความที่กล่าวต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในข้อใด (วิเคราะห์)
 - ก. ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง
 - ข. ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ
 - ค. ความเชื่อเกี่ยวกับตำนานในท้องถิ่น
 - ง. ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ลึกลับ

7. ดอกไม้ในข้อใดมีที่มาการเรียกชื่อเหมือนกับบัวผุด (ความเข้าใจ)
ก. บัวหลวง	ข. มะลิ
ค. คุณนายตื่นสาย	ง. กล้ายไม้
8. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องนี้ (ประเมินค่า)
- ดอกบัวผุดบานเพียงปีละครั้งในช่วงฤดูฝน
 - เชื่อนเซียวหลานได้รับสมญานามว่า กุ้ยหลินเมืองไทย
 - เวลาเย็นเหมาะสมที่สุดในการล่องเรือชมภูเขาหินปูน
 - ถ้าเขาปะการังมีซากฟอสซิลสัตว์มีอายุราว 250-400 ล้านปี
9. “หินเหล็กไหลเป็นหินศักดิ์สิทธิ์ สามารถอธิษฐานขอโชคลาภและขอพรเกี่ยวกับความรัก” จากข้อความนี้
- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสมเมื่อได้ไปชมหินเหล็กไหล (นำไปใช้)
- ตั้งจิตอธิษฐานขอให้ถูกรางวัลที่ 1
 - หาของคาวหวานมากกราบเซ่นไหว้
 - ชมและถ่ายภาพเก็บไว้เป็นที่ระลึก
 - พาคนรู้ใจมาอธิษฐานขอพรความรัก
10. “ภูเขาหินปูนที่เป็นจุดดึงดูดความสนใจของเชื่อนเซียวหลานมีชื่อเรียกว่าอะไร (ความจำ)
- เขาสามมุก
 - เขาสามสหาย
 - เขาสามเกลอ
 - เขาสามยอด

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 3

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ ๒ โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว โดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

จำนวนคำประมาณ 552 คำ

ชุมชนกุฎีจีน เป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่มีอายุมากกว่า 2 ศตวรรษ ชาวบ้านในชุมชนสืบเชื้อสายมาจากทหารกองปืนชาวโปรตุเกส ในอดีตทหารเหล่านี้เป็นกำลังพลของสมเด็จพระเจ้าตากสินเมื่อครั้งทำสงครามกู้แผ่นดินหลังสิ้นกรุงศรีอยุธยา คำว่า กุฎีจีน เป็นคำแผลงที่เพี้ยนมาจากคำว่า กุฏิของนักบวชชาวจีน ซึ่งนักบวชกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในศาลเจ้าไถ่ ๆ กับชุมชน

ชุมชนกุฎีจีน มีโบสถ์ซางตา ครุซ เป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ตัวโบสถ์ในยุคแรกสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง แต่หลังเกิดเหตุเพลิงไหม้ในปี พ.ศ.2313 ได้มีการบูรณะโบสถ์ใหม่สร้างเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนตามสถาปัตยกรรมแบบนีโอคลาสสิก หลังคาโบสถ์ทำเป็นรูปทรงโดมแปดเหลี่ยมประดับด้วยไม้กางเขนบนยอดคล้ายกับมหาวิหารแห่งเมืองฟลอเรนซ์ ภายในโบสถ์มีซ่องรับแสงประดับด้วยกระจกแบบสแตนกลาสที่ถ่ายทอดเรื่องราวจากพระคัมภีร์ รั้วเหล็กหล่อเป็นรูปดอกกลีบลีออนเป็นสัญลักษณ์แสดงให้ทราบว่าชาวชุมชนกุฎีจีนศรัทธาต่อพระแม่มารีย์ แม้ขนาดของโบสถ์แห่งนี้จะไม่ใหญ่มากนักแต่ก็โดดเด่นด้วยภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาประกอบกับการตกแต่งที่งดงามด้วยสถาปัตยกรรมอันล้ำค่าจึงทำให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน และบริเวณใกล้เคียง ๆ ชุมชนแห่งนี้ยังเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าเกียนอันเกง ศาลเจ้าโบราณที่มีอายุหลายร้อยปี มีความสวยงามจนได้รับรางวัลอนุรักษ์สถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทปูชนียสถานและวัดวาอาราม ในปี พ.ศ.2551

นอกจากโบราณสถานอันเก่าแก่แล้ว ลูกหลานชาวกุฎีจีนยังได้รับการถ่ายทอดมรดกด้านอาหารมาจากต้นเครื่องชาววังสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยเฉพาะขนมฝอยทอง ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากหม่อมชาวโปรตุเกส แต่ขนมที่เป็นของดีประจำชุมชน คือ ขนมฝรั่ง ตามสูตรต้นตำหรับจะต้องฟู นุ่ม หวานน้อย ผิวหน้ากรุบกรอบจากเกล็ดน้ำตาล ส่วนผสมของขนมแบบดั้งเดิมมี 3 อย่าง คือ แป้ง ไข่ และน้ำตาล ภายหลังมีการปรับสูตร โดยเพิ่มคติความเชื่อแบบชาวจีนเข้าไป มีการนำผลไม้มงคล เช่น ลูกเกด ลูกพลับ และฟักเชื่อม มาตกแต่งหน้าขนมฝรั่งทำให้ขนมดูน่ารับประทานมากยิ่งขึ้น แต่ปัจจุบันผู้สืบทอดการทำขนมฝรั่งเหลืออยู่เพียง 2-3 ครอบครัวเท่านั้น

ถัดจากชุมชนกุฎีจีนเป็นที่ตั้งของชุมชนกุฎีขาว เอกลักษณ์เมื่อมาเยือนชุมชนแห่งนี้จะได้ยินเสียงอาขาน ซึ่งเป็นสัญญาณเชิญชวนชาวมุสลิมริมคลองบางกอกใหญ่ให้ไปปฏิบัติละหมาดยังศาสนสถานประจำชุมชน คือ มัสยิดกุฎีขาว เป็นมัสยิดแห่งเดียวในโลกที่ไม่ได้มีหลังคาประดับประดับดาวกับเดือนเสี้ยว แต่สร้างแบบก่ออิฐถือปูนทรงไทยทาสีขาวทั้งหลัง มีความโดดเด่นในลวดลายปูนปั้นบริเวณหน้าบันที่ผสมผสานด้วยศิลปะ 3 ชาติ อันได้แก่ ลายก้านแย่งใบฝรั่งแบบฝรั่ง กรอบหน้าบันเครื่องลายของของไทย และดอกเมฆาตาลแบบชาวจีน

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว

1. ชาวบ้านในชุมชนกุฎีจีนสืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด (ความจำ)
 - ก. ทหารกองกำลังฮอลันดา
 - ข. ทหารเรือชาวอังกฤษ
 - ค. ทหารปืนใหญ่รัสเซีย
 - ง. ทหารกองปืนโปรตุเกส
2. โบสถ์ซางตาครูซ มีความสำคัญอย่างไรต่อชาวบ้านในชุมชนกุฎีจีน (ความจำ)
 - ก. เป็นโบราณสถานที่อยู่คู่มากับชุมชนแห่งนี้มายาวนาน
 - ข. เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
 - ค. เป็นสถานที่พักอาศัยของบาทหลวงผู้ประกอบศาสนพิธี
 - ง. เป็นสถาปัตยกรรมดีเด่นประเภทปูชนียสถานและวัดวาอาราม
3. ข้อใดเป็นแนวคิดที่ได้จากเรื่อง ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว (ความเข้าใจ)
 - ก. ความแตกต่างของเชื้อชาติไม่ใช่อุปสรรคในการอยู่ร่วมกัน
 - ข. ความหลากหลายของเชื้อชาติก่อให้เกิดชุมชนที่ยิ่งใหญ่
 - ค. ความโดดเด่นของโบราณสถานในชุมชนดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
 - ง. ทุกเชื้อชาติ ทุกอาชีพ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
4. “หลังคาโบสถ์ทำเป็นรูปทรงโดมแปดเหลี่ยมประดับด้วยไม้กางเขน ภายในโบสถ์มีช่องรับแสงประดับด้วยกระจกแบบสแตนกลาสที่ถ่ายทอดเรื่องราวจากพระคัมภีร์” จากข้อความข้างต้นเป็นการใช้โวหาร

การเขียนแบบใด (วิเคราะห์)

 - ก. บรรยายโวหาร
 - ข. พรรณนาโวหาร
 - ค. อุปมาโวหาร
 - ง. สาธกโวหาร
5. ข้อใดไม่ใช่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับขนมฝรั่ง ของดีประจำชุมชนกุฎีจีน (ประเมินค่า)
 - ก. เนื้อขนมจะต้องฟู นุ่ม และมีรสชาติหวานน้อย
 - ข. เกล็ดน้ำตาลจะช่วยเพิ่มความกรอบให้หน้าของขนมฝรั่ง
 - ค. นำลูกเกด ลูกพลับ มาแต่งหน้าขนมเพื่อความเป็นมงคล
 - ง. แป้ง ไข่ และน้ำตาล เป็นส่วนผสมสูตรดั้งเดิมของขนมฝรั่ง
6. ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน (ความเข้าใจ)
 - ก. ทหารโปรตุเกส ขนมฝรั่ง
 - ข. ชุมชนกุฎีขาว เสียงอาซาน
 - ค. โบสถ์ซางตา ครูซ มหาวิหารฟลอเรนซ์
 - ง. รูปดอกกลีลีย์ พระแม่มาลี

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 4
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็น
ความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มี
ความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ
หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บ
ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ง่ายๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีท่องเที่ยว เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

จำนวนคำประมาณ

428 คำ

ปราสาทหินพนมรุ้ง หรือมีชื่อภาษาไทยว่า พนมรุ้ง ตั้งอยู่บนยอดภูเขาไฟที่ดับแล้ว เป็นปราสาทหินโบราณที่สร้างขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 15 สมัยพระเจ้านเรนทราทิตย์ ซึ่งสร้างขึ้นตามคติความเชื่อของศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกาย เพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อองค์พระศิวะ

ปราสาทหินพนมรุ้งเป็นงานสถาปัตยกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของช่างไทยสมัยโบราณ เห็นได้จากการวางผังปราสาทที่จำลองแบบจากเทือกเขาไกรลาสตามความเชื่อศาสนาฮินดู โดยมีลักษณะการออกแบบเป็นเส้นตรง มีปราสาทประธานตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของอาคารโบราณทั้งหมด มีแผนผังเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมมีมุข 2 ชั้น อาคารด้านทิศตะวันตกเป็นด้านหน้าวางแผนผังเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัวปราสาทประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนฐาน ประกอบด้วยฐานเชิงและฐานปัทม์ ซึ่งมีการสลักลวดลายกليبบัวและลายประจายาม ตัวเรือนธาตุจัดเป็นห้องที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นสถานที่ประดิษฐานองค์ศิวลึงค์ นอกจากการวางผังในการสร้างแล้วช่างไทยสมัยโบราณยังมีการคำนวณทิศทาง การขึ้นลงของดวงอาทิตย์จนเกิดเป็นปรากฏการณ์แสงอาทิตย์ส่องทะลุบานประตูทั้ง 15 บาน ซึ่งในช่วงเดือนกันยายนแสงอาทิตย์จะส่องผ่านจากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก และในช่วงเดือนตุลาคมแสงอาทิตย์จะส่องผ่านในทิศที่ตรงกันข้าม คนสมัยโบราณมีความเชื่อว่าการได้แอบแสงอาทิตย์ที่ฉายผ่านศิวลึงค์เป็นเสมือนสัญลักษณ์แห่งการกำเนิดสรรพสิ่งบนโลกมนุษย์และการได้รับพรอันยิ่งใหญ่จากองค์พระศิวะ

การเข้าชมปราสาทหินพนมรุ้งจะเริ่มต้นจากบริเวณทางเดินที่ปูด้วยแผ่นศิลาแลงยาว ผึ่งซ้ายและขวาประดับด้วยเสานางเรียงสลักเป็นรูปดอกบัวตูม จำนวน 68 ต้น สุดทางเดินเป็นสะพานนาคราชที่แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ลดหลั่นตามความสูงของเทือกเขา สะพานแห่งนี้มีลักษณะเด่น คือ การวางผังเป็นรูปกากบาท เสาและขอบสลักลวดลายสวยงาม ราวสะพานทำเป็นรูปพญานาค 5 เศียร แผ่พังพานหันออกสู่ทิศทั้ง 4 บริเวณกลางสะพานมีเนื้อหินจำหลักลวดลายดอกบัวบาน 8 กลีบ สู่ถึงทิศทั้ง 8 ในศาสนาฮินดู สะพานนาคราชจึงเป็นอีกจุดสำคัญของปราสาทหินพนมรุ้งที่ให้ผู้สักการะเข้ามาตั้งจิตอธิษฐานขอพรจากเหล่าเทพอันศักดิ์สิทธิ์ เพราะเปรียบเสมือนทางเชื่อมระหว่างโลกมนุษย์และดินแดนของเทพเจ้า

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง

1. ปราสาทหินพนมรุ้งสร้างตามความเชื่อของศาสนาฮินดูนิกายใด (ความจำ)
 - ก. ลัทธิรามายณะ
 - ข. ลัทธิพรหมา
 - ค. ลัทธิไศวนิกาย
 - ง. ลัทธิฮินดี
2. การวางผังของปราสาทหินพนมรุ้งจำลองแบบจากเทือกเขาใด (ความจำ)
 - ก. เทือกเขาหิมาพานต์
 - ข. เทือกเขาคิซกูฎ
 - ค. เทือกเขาพระสุเมรุ
 - ง. เทือกเขาไกรลาส
3. ข้อสรุปของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด (ความเข้าใจ)
 - ก. ปราสาทหินพนมรุ้งตั้งอยู่บนภูเขาไฟที่ดับแล้ว
 - ข. ปราสาทหินพนมรุ้งแสดงถึงภูมิปัญญาของชาวไทยโบราณ
 - ค. ปราสาทหินพนมรุ้งสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้านเรนทราทิตย์
 - ง. ปราสาทหินพนมรุ้งมีปราสาทประธานเป็นจุดศูนย์กลางในการก่อสร้าง
4. ข้อใดเป็นการเรียงลำดับสถานที่การเข้าชมปราสาทหินพนมรุ้ง ได้ (ความเข้าใจ)
 - ก. สะพานนาคราช ปราสาทประธาน ห้องเรือนธาตุ
 - ข. ห้องเรือนธาตุ สะพานนาคราช ปราสาทประธาน
 - ค. ปราสาทประธาน ห้องเรือนธาตุ สะพานนาคราช
 - ง. สะพานนาคราช ห้องเรือนธาตุ ปราสาทประธาน
5. หากนักเรียนได้เข้าชมปราสาทหินพนมรุ้ง นักเรียนควรทำสิ่งใดมากที่สุด (นำไปใช้)
 - ก. เดินชมรอบ ๆ ปราสาทหินพนมรุ้ง
 - ข. ชวนเพื่อน ๆ ถ่ายภาพเก็บไว้เป็นที่ระลึก
 - ค. รอชมปรากฏการณ์แสงอาทิตย์ส่องทะลุประตูทั้ง 15 บาน
 - ง. กราบไหว้ขอพรจากเหล่าเทพอันศักดิ์สิทธิ์ที่สะพานนาคราช
6. ข้อใดไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของช่างไทยสมัยโบราณในการสร้างปราสาทหินพนมรุ้ง (วิเคราะห์)
 - ก. การวางผังปราสาทจำลองแบบเทือกเขาไกรลาส
 - ข. การสลักลวดลายกลีบบัวและลายประจํายาม
 - ค. การคำนวณทิศทางการขึ้นลงของดวงอาทิตย์
 - ง. การสร้างสะพานนาคราชเชื่อมระหว่างโลกมนุษย์และเทพเจ้า
7. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านเรื่อง ปราสาทหินพนมรุ้ง (ประเมินค่า)
 - ก. ปราสาทหินพนมรุ้งสร้างขึ้นตามคติความเชื่อของศาสนาฮินดู
 - ข. ปราสาทหินพนมรุ้งมีปราสาทประธานเป็นจุดศูนย์กลาง

- ค. คนโบราณเชื่อว่าการได้อาบแสงอาทิตย์ผ่านศีวลึงค์เป็นมงคล
- ง. ลายดอกบัวบาน 8 กลีบบนสะพานนาคราชคือทิศ 8 ในศาสนาฮินดู
8. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)
- ก. ปราสาทหินพนมรุ้งมีสะพานนาคราชเป็นเหมือนทางเชื่อมระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า
- ข. ปราสาทหินพนมรุ้งมีการออกแบบตามศาสนคติฮินดูเพื่อแสดงความเคารพต่อพระศิวะ
- ค. ปราสาทหินพนมรุ้งมีปรากฏการณ์แสงอาทิตย์ส่องผ่านทะลุประตูทั้ง 15 บาน ในทุกปี
- ง. ปราสาทหินพนมรุ้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
9. ข้อใดกล่าวถึงสะพานนาคราชไม่ถูกต้อง (วิเคราะห์)
- ก. สะพานนาคราชสร้างตามระดับความสูงที่ลดหลั่นกันของเทือกเขา
- ข. สะพานนาคราชวางผังเป็นรูปกากบาทและมีการสลักลวดลายอันสวยงาม
- ค. สะพานนาคราชเป็นจุดสำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยมมาไหว้สิ่งเทพเพื่ออธิษฐานขอพร
- ง. สะพานนาคราชมีรูปพญานาค 5 เศียร แผ่พังพานสี่ถึงทิศทั้ง 8 ของศาสนาฮินดู
10. เพราะเหตุใดตัวเรือนธาตุจึงเป็นหนึ่งอีกสถานที่สำคัญของปราสาทหินพนมรุ้ง (วิเคราะห์)
- ก. เป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุที่สำคัญในสมัยพระเจ้าันเรนทราทิตย์
- ข. เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกาย
- ค. เป็นสถานที่ที่คนโบราณมาประกอบพิธีอาบแสงอาทิตย์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- ง. เป็นสถานที่ที่ประดิษฐานองค์ศีวลึงค์อันเป็นสัญลักษณ์แห่งองค์พระศิวะเจ้า

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 5

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีบทความเรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีบทความเรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีบทความเรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีบทความเรื่อง ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตเป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องทีอ่านกับความรู้เดิมทีมีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลทีได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียน

ในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีบทความ เรื่อง ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียนในไลแลน คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

จำนวนคำประมาณ 612 คำ

ปลาตะเพียนโบราณทำขึ้นครั้งแรกเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน มีเพียงแต่คำบอกเล่าจากผู้เฒ่าผู้แก่ว่าเห็นปลาตะเพียนแขวนอยู่กับเปลมาช้านาน คนสมัยก่อนเรียกว่าปลาโบราณ ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นโบราณและกลายเป็นปลาตะเพียนโบราณที่ได้ยินกันทุกวันนี้ แต่มีเรื่องเล่าต่อกันมาว่าแขกเทศที่เข้ามาในกรุงศรีอยุธยาเมื่อ 100 กว่าปีก่อนเป็นผู้ริเริ่มการสานปลาตะเพียนขึ้นมาก่อน จากนั้นจึงได้ถ่ายทอดวิชาให้ลูกหลานที่อาศัยอยู่ในเมืองไทยให้ได้ทำขายจนเป็นที่นิยมไปทั่ว

พวงปลาตะเพียนโบราณประกอบด้วยชิ้นส่วนต่าง ๆ ได้แก่ กระจงปลาเป็นส่วนบนสุด มีลักษณะคล้ายดาวมี 8 แฉก ใช้เป็นที่ห้อยแม่ปลาและแขวนพวงปลาไว้กับเพดาน ขนาดของกระจงใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับแม่ปลา

สำหรับแม่ปลาโดยทั่วไปมักจะทำขนาดใหญ่เท่าของจริง คือ ประมาณ 30 เซนติเมตร โดยเอาส่วนตัวที่สานขึ้นกับส่วนหางที่พับไว้มาเย็บติดกันด้วยด้าย ความจริงการทำแม่ปลาและลูกปลาไม่มีอะไรแตกต่างกัน เพียงแต่ลูกปลาใช้โบราณที่มีขนาดเล็กและไม่ต้องทำครีบเล็กตรงโคนหาง

กระจงเกล็้อมีรูปร่างคล้ายดาว 5 แฉก มีไว้สำหรับตกแต่งพวงปลาให้สวยงามขึ้นไม่ดูโล้นจนเกินไป โดยใช้คู่กับปีกเป้าซึ่งเป็นแม่รูปร่างคล้าย 4 เหลี่ยม มีหน้าที่ปิดบังเส้นด้ายที่ร้อยอยู่ไม่ให้ดูขัดตา ส่วนใบโพธิ์ทำหน้าที่ปิดเส้นด้ายเช่นเดียวกันแต่จะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายของเส้นด้ายและยังทำให้เกิดการปะทะลมพาให้ลูกปลาไหวโยนไปมาเหมือนกำลังแหวกว่ายอยู่ในน้ำ

โดยทั่วไปพวงปลาตะเพียนโบราณมีอยู่ 3 แบบ ขนาดเล็กสุดมีแม่ปลา 1 ตัว ลูกปลา 6 ตัว ขนาดกลางมีแม่ปลา 1 ตัว ลูกปลา 9 ตัว ส่วนขนาดใหญ่สุดมีแม่ปลา 1 ตัว ลูกปลา 12 ตัว

ก่อนที่จะนำแม่ปลาและลูกปลาพร้อมเครื่องตกแต่งมาประกอบเข้าด้วยกันจะต้องทาสีและเขียนลวดลายก่อน สีที่นิยมมากที่สุด คือสีแดง เพราะให้ความรู้สึกเก่าแก่และเป็นคนไทย แต่ปัจจุบันมีสีเพิ่มเติมคือ สีม่วง สีน้ำเงิน สีขาว และสีเหลือง ส่วนการเขียนลวดลายถ้าเป็นเกล็ดปลาจะใช้ลายต้นสน ส่วนหางปลามีทั้งลายดอกไม้ ลายผักชีและลายอื่น ๆ แต่ที่สำคัญและเปลี่ยนแปลงไม่ได้คือสีที่นำมาเขียนลายและตัดเส้นจะต้องเป็นสีเงินหรือสีทองเท่านั้น เพราะจะทำให้ขาดความงดงามของปลาตะเพียนไป เนื่องจากเป็นการเขียนเกล็ดเงินเกล็ดทองตามลายของปลาตะเพียนที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำป่าสักและแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนวัสดุที่นำมาสานนิยมใช้โบราณ เพราะเป็นใบไม้ที่มีความเหนียวและทนทาน

ปลาตะเพียนโบราณเป็นเครื่องเล่นเด็กที่นำไปผูกแขวนไว้เหนือเปล เนื่องจากมีความเชื่อว่าเด็กที่เลี้ยงดูโดยการแขวนปลาตะเพียนไว้เหนือเปลเมื่อเติบโตจะเป็นคนขยันหมั่นเพียร และยังมีเชื่ออีกว่าปลาตะเพียนโบราณเป็นสิริมงคล หากนำไปแขวนไว้ตามประตูทางเข้าบ้าน จะทำให้เงินทองไหลมาเทมา ที่สำคัญพวงปลาตะเพียนยังสะท้อนถึงความรักระหว่างแม่และลูกที่ปรากฏอยู่ในเครื่องเล่นของเด็กไทยขึ้นนี้อย่างเปี่ยมล้น

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ปลาตะเพียนโบราณ คุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย

1. ปลาตะเพียนโบราณมีชื่อเรียกเดิมว่าอย่างไร (ความจำ)
 - ก. ปลาโบราณ
 - ข. ปลาโบราณ
 - ค. ปลาสาคร
 - ง. ปลาแขวน
2. เพราะเหตุใดการเขียนลายและการตัดเส้นของปลาตะเพียนจะต้องใช้สีเงินหรือสีทองเท่านั้น (เข้าใจ)
 - ก. เพราะเป็นสีที่ให้ความงามคล้ายกับลวดลายของจริง
 - ข. เพราะเป็นสีที่ให้ความเก่าแก่สื่อถึงความเป็นไทย
 - ค. เพราะเป็นการกำหนดสีแบบฉบับดั้งเดิมต่อกันมา
 - ง. เพราะเป็นสีที่สื่อถึงโชคลาภ บันดาลเงินทอง
3. วัตถุประสงค์สำคัญของการทำปลาตะเพียนโบราณคืออะไร (ความเข้าใจ)
 - ก. เพื่อเป็นของประดับตกแต่งบ้านในสมัยโบราณ
 - ข. เพื่อใช้แขวนหน้าบ้านเสริมโชคลาภเงินทอง
 - ค. เพื่อเป็นการสร้างอาชีพให้กับแม่บ้านในสมัยก่อน
 - ง. เพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นนำไปผูกแขวนไว้เหนือเปลเด็ก
4. ส่วนประกอบใดที่ทำให้ปลาตะเพียนโบราณเคลื่อนไหวตามลมเหมือนกับกำลังว่ายน้ำ (ความจำ)
 - ก. กระจงปลา
 - ข. ใบโพธิ์
 - ค. กระจงเกลือ
 - ง. ปักเป้า
5. ปัจจุบันโบราณมีจำนวนน้อย นักเรียนจะใช้วัสดุใดในการทำปลาตะเพียน (สังเคราะห์)
 - ก. ใบเตย
 - ข. ใบตาล
 - ค. ใบมะพร้าว
 - ง. ใบต้นไผ่
6. พวงปลาตะเพียนโบราณสะท้อนให้เห็นสิ่งใดชัดเจนที่สุด (วิเคราะห์)
 - ก. การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ประโยชน์
 - ข. การแสดงถึงความรักระหว่างแม่กับลูก
 - ค. ความเชื่อที่เป็นมงคลเกี่ยวกับเงินทอง
 - ง. ความเพลิดเพลินเวลาไปแขวนให้เด็กดู
7. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของปลาตะเพียนโบราณ (เข้าใจ)
 - ก. การอนุรักษ์วิถีชีวิตไทยโบราณ
 - ข. การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์
 - ค. การสร้างมูลค่าให้วัสดุธรรมชาติ
 - ง. ความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่ง
8. ส่วนประกอบใดที่ใช้สำหรับห้อยแม่ปลาและแขวนพวงปลาไว้กับเพดาน (ความจำ)
 - ก. กระจงเกลือ
 - ข. ปักเป้า
 - ค. กระจงปลา
 - ง. ใบโพธิ์
9. ข้อเป็นข้อเท็จจริง (ประเมินค่า)
 - ก. ปลาตะเพียนโบราณทำขึ้นครั้งแรกเมื่อใดไม่มีหลักฐานชัดเจน
 - ข. แขวนปลาตะเพียนโบราณไว้เหนือเปลเชื่อว่าเด็กจะเลี้ยงง่าย
 - ค. การตกแต่งปลาตะเพียนมีหลายสี แต่ที่นิยมสุดคือ สีแดง
 - ง. ปลาตะเพียนโบราณแม่ลูกสื่อถึงความรักแม่ปลาที่มีต่อลูกปลา

10. นักเรียนจะมีวิธีการอนุรักษ์ปลาดตะเพียนใบลานอย่างไรที่เหมาะสมที่สุด (นำไปใช้)
- ก. ศึกษาขั้นตอนการทำปลาดตะเพียนใบลาน
 - ข. ซื้อปลาดตะเพียนใบลานมาประดับตกแต่งบ้าน
 - ค. ตามหาแหล่งผลิตปลาดตะเพียนใบลาน
 - ง. ใช้เวลาว่างในการทำปลาดตะเพียนเป็นของเล่นนึ่ง

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 6

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีบทความเรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีบทความเรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญา แปรรูปอาหารภาคเหนือ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีบทความเรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีบทความเรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ เป็นการบอกสิ่งที่ได้จากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผล ประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที้อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียน อย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีบทความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

จำนวนคำประมาณ 448 คำ

ถั่วเน่าเป็นการนำถั่วเหลืองมาแปรรูปเพื่อไว้เก็บรับประทานได้นาน ๆ ชาวเหนือใช้ถั่วเน่าเป็นเครื่องปรุงรสแทนกะปิในการปรุงอาหารชนิดต่าง ๆ ทั้งน้ำพริก ต้ม แกง ผัด ตัวอย่างเช่น จอ ผักกาด แกงแค ขนมจีนน้ำเงี้ยว รวมไปถึงน้ำพริกแทบทุกชนิด สันนิษฐานว่า ถั่วเน่าแพร่หลายในภาคเหนือโดยประชากรที่มีเชื้อสายชาวไทยลื้อ ไทใหญ่ ไทเขิน ไทโยน ไทยอง นอกจากนี้เพื่อนบ้านของไทย เช่น พม่า ก็นิยมกินถั่วเน่าเช่นกัน โดยเรียกว่า แปะโป๊ะ

สำหรับการขั้นตอนการทำถั่วเน่านั้น เริ่มต้นโดยการนำเมล็ดถั่วเหลืองมาล้างน้ำให้สะอาด และแช่น้ำทิ้งไว้ 1 คืน เพื่อให้ถั่วนิ่ม จากนั้นนำถั่วเหลืองมาชอนน้ำ พักทิ้งไว้ให้สะเด็ดน้ำแล้วนำไปต้มในน้ำเดือดนาน 4-6 ชั่วโมงจนกว่าถั่วจะเปื่อย ต่อมานำถั่วที่ต้มแล้วใส่ในกระบุง ตะกร้า หรือเซ่งที่รองและและปิดทับด้วยใบตองตึงหรือใบตอง หาฝาหม้อหรือไม้ที่หนัก ๆ มาทับอีกชั้น หมักถั่วทิ้งไว้ 2 หรือ 3 คืน ถั่วจะเริ่มเปื่อยยุ่ยและส่งกลิ่นเล็กน้อย เรียกว่าถั่วเน่าซา มีลักษณะคล้ายเต้าเจี้ยวแต่ไม่มีน้ำ นำไปทำอาหารได้ เช่น นำมาผัดกับไข่ หอมแดง กระเทียม และเนื้อสัตว์ เมนูนี้เรียกว่าถั่วเน่าคั่ว

ถ้านำถั่วเน่าซามาตำให้ละเอียด ใส่น้ำลงไปเล็กน้อยเพื่อให้เหนียวเป็นถั่วเน่าแบบเปียก เรียกว่า ถั่วเน่าเมอะหรือถั่วเน่าเปอะ หากจะนำไปแปรรูปเป็นถั่วเน่าแซบหรือถั่วเน่าแผ่นต้องหมักต่ออีก 2 วัน แล้วโขลกให้ละเอียดนำไปแผ่ออกเป็นแผ่นตากแดดให้แห้ง จะทำให้มีลักษณะยุ่นนืด ๆ และเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล จะมีสีอ่อนหรือเข้มขึ้นอยู่กับระยะเวลาการหมัก ถั่วเน่าแซบสามารถกินเป็นของขบเคี้ยวได้ เพียงนำไปปิ้งไฟให้เหลืองจนกรอบและมีกลิ่นหอม ใช้เป็นเครื่องเคียงในมื้ออาหารเหมือนกับแคบหมู

สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษาประโยชน์ของถั่วเน่าพบว่า ช่วยให้ระดับไตรกลีเซอไรด์ในเลือดลดลงซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงโรคหลอดเลือดหัวใจ อัมพฤกษ์ อัมพาตได้ และยังพบว่ากระบวนการหมักถั่วเน่าทำให้เกิดเชื้อจุลินทรีย์โพรไบโอติก เพราะการหมักถั่วเน่าต่างจากเต้าเจี้ยว มิโสะ ซึอิ้ว เนื่องจากไม่เติมเกลือระหว่างหมักจึงดีต่อสุขภาพ ถ้าต้องการกินถั่วเน่าให้ได้ประโยชน์จากจุลินทรีย์โพรไบโอติก ควรนำมาปรุงโดยไม่ผ่านความร้อน เช่น นำไปทำน้ำพริก กินกับผักสด ผักลวก

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ

1. ถั่วเน่าทำมาจากถั่วชนิดใด (ความจำ)

ก. ถั่วลันเตา	ข. ถั่วเขียว	ค. ถั่วแดง	ง. ถั่วเหลือง
---------------	--------------	------------	---------------
2. คนพม่าเรียกถั่วเน่าว่าอะไร (ความจำ)

ก. แป๊ะแซะ	ข. แป๊ะปะ	ค. แป๊ะชะ	ง. ถั่วแปบ
------------	-----------	-----------	------------
3. ข้อใดเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ในการทำถั่วเน่า (ความเข้าใจ)
 - ก. นำถั่วเหลืองมาล้างน้ำให้สะอาดแล้วแช่น้ำทิ้งไว้ 1 คืน
 - ข. นำถั่วเหลืองมาชาน้ำทิ้ง ตั้งพักไว้ แล้วต้มในน้ำเดือด 4-6 ชั่วโมง
 - ค. นำถั่วที่ต้มแล้วใส่ตะกร้า ปิดทับด้วยใบตอง แล้วนำไปปิดทับอีกครั้ง
 - ง. นำถั่วเน่าซามาตำให้ละเอียด แล้วใส่น้ำลงไปเล็กน้อยเพื่อให้ถั่วเปียก
4. เครื่องปรุงในข้อใดมีขั้นตอนการทำเหมือนกับถั่วเน่า (สังเคราะห์)

ก. กะปิ	ข. เครื่องแกง	ค. ผงชูรส	ง. น้ำตาลทราย
---------	---------------	-----------	---------------
5. ถั่วเน่าแซบคืออะไร (ความจำ)
 - ก. ถั่วที่เริ่มเปื่อยยุ่ยและส่งกลิ่นเล็กน้อยคล้ายเต้าเจี้ยว
 - ข. ถั่วที่นำมาตำให้ละเอียดใส่น้ำเล็กน้อยจนเป็นแบบเปียก
 - ค. ถั่วที่โขลกให้ละเอียดนำไปแผ่เป็นแผ่นตากแดดให้แห้ง
 - ง. ถั่วที่ชาน้ำทิ้งแล้วตักพักไว้ก่อนนำไปต้มประมาณ 4-6 ชั่วโมง
6. บุคคลในข้อใดนำแนวคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวัน (นำไปใช้)
 - ก. นับดาวที่แข่งกันในตู้เย็นหลายวันมาประกอบอาหาร
 - ข. แม่นสรวงซื้อผักปลอดสารพิษมาปรุงอาหารในแต่ละมื้อ
 - ค. เบาหวินนำทุเรียนที่สุกงอมมาแปรรูปเป็นทุเรียนกวน
 - ง. สุดใจซื้อปลาแดดเดียวมาจากตลาดเพื่อเก็บไว้รับประทาน
7. “ถั่วเน่าแซบใช้เป็นเครื่องเคียงในมื้ออาหารเหมือนกับแคบหมู” จากข้อความข้างต้นคำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายอย่างไร (เข้าใจ)

ก. ของทานเล่น	ข. ของที่ทานคู่กับอาหาร
ค. ของว่าง	ง. ของที่ทานเป็นอาหารหลัก
8. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ (ประเมินค่า)
 - ก. ถั่วเน่าเป็นการถนอมอาหารไว้รับประทานของคนภาคเหนือ
 - ข. ถั่วเน่าเป็นเครื่องปรุงชนิดหนึ่งที่ใช้แทนกะปิได้ในการทำอาหาร
 - ค. กระบวนการหมักถั่วเน่าก่อให้เกิดเชื้อจุลินทรีย์ที่ชื่อว่าโพรไบโอติก
 - ง. ถั่วเน่าแพร่หลายมาจากคนที่มีเชื้อสายชาวไทลื้อ ไทใหญ่ ไทเขิน ไทโยน ไทยอง

9. เมฆใดที่ทำให้ได้รับคุณค่าจากเชื้อจุลินทรีย์ที่โพรไบโอติกในถั่วเน่ามากที่สุด (วิเคราะห์)
- ก. จอผักกาด ข. ถั่วเน่าคั่ว ค. ถั่วเน่าแช่บ ง. น้ำพริก
10. เต้าเจี้ยวและถั่วเน่าเป็นเครื่องปรุงที่เกิดจากการหมักเหมือนกัน แต่ทำไมถั่วเน่ามีผลดีต่อสุขภาพมากกว่า เต้าเจี้ยว (ความจำ)
- ก. ถั่วเน่าไม่เติมเกลือระหว่างการหมัก
- ข. ถั่วเน่าเป็นวิธีการทำอาหารของชาวบ้าน
- ค. ถั่วเน่าเลือกถั่วเหลืองเกรดดีมาใช้ในการหมัก
- ง. ถั่วเน่าใช้เวลาในการหมักน้อยกว่าเต้าเจี้ยว

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 7

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ยานาง

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีบทความเรื่อง ยานาง ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีบทความเรื่อง ยานาง แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีบทความเรื่อง ยานาง ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)วิเคราะห์

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีบทความเรื่อง ยานาง เป็น การบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิด จากเรื่องทีอ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ยานาง ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อ เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ยานาง โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีบทความ เรื่อง ยานาง
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ยานาง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ยานาง

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ยานาง

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ย่านาง

จำนวนคำประมาณ 366 คำ

ย่านางมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Tiliacora triandra* (Colebr.) Diels ลักษณะต้นไม้เถาเลื้อย ใบเป็นใบเดี่ยวคล้ายใบพริกไทยออกติดกับลำต้นแบบสลับรูปร่าง ลักษณะคล้ายรูปไข่หรือรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบเรียว ฐานใบมน ขนาดใบยาว 5-10 เซนติเมตร พบได้ทั่วทุกภาคในประเทศไทย

หมอยาภาคอีสานขนานนามพืชสมุนไพรชนิดนี้ว่า ย่านามีนปีไม่แก่สรรพคุณของใบย่านางมีรสจืดขม ใช้ถอนพิษ แก้ไข้ แก้ไข้รากสาด ไข้เชื่องซึม ไข้หัว ไข้พิษ ปวดหัวตัวร้อน อีสุกอีใส หัด ลื่นกระด้าง คางแข็ง ใช้ทำยากวาดคอ แก้ไข้ฝีดาษ ไข้ดำแดง ถ้านำน้ำคั้นใบย่านางมาสระผม จะช่วยให้

ผมดกดำ นุ่มสลวย ส่วนรากถ้านำมาต้มผสมกับรากหนาน้อยจะแก้ไข้มาลาเรียได้ ส่วนเถาย่านางใช้ทำเชือกหรือใช้มัดดับหญ้าคา ซึ่งนิยมใช้มุงหลังคาเพราะมีความเหนียวทนทาน

ชาวอีสานนำน้ำคั้นใบย่านางมาปรุงอาหารหลายเมนู เช่น แกงหน่อไม้ แกงอ่อม แกงเห็ด ต้มเปรอะ แกงขี้เหล็ก แกงขนุน แกงผักอีลอก แกงยอดหวาย หรือนำไปใส่ในเมนูหมก โดยนำคั้นจากใบย่านางจะช่วยลดกรดและความขมของหน่อไม้ได้

สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีการศึกษาพบว่า ใบย่านางมีวิตามินซีสูง มีเส้นใยอาหาร แคลเซียม และมีวิตามินเอสูง ที่สำคัญในน้ำคั้นใบย่านางสีเขียวเข้มยังมีสารคลอโรฟิลล์สูง แม้ร่างกายของมนุษย์จะดูดซึมสารคลอโรฟิลล์ไปใช้ไม่ได้ แต่คลอโรฟิลล์มีคุณสมบัติเป็นสารแอนติออกซิแดนซ์ช่วยลดปริมาณสารก่อมะเร็งที่ดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย เพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ควรคั้นสดแล้วดื่มทันที

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยล่าสุดจากทีมวิจัยของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สารสกัดจากใบย่านางมีฤทธิ์กระตุ้นเอนไซม์ไทโรซิเนสได้ดีที่สุด เมื่อเทียบกับสารสกัดใบหม่อน ใบบัวบก และอัญชัน ซึ่งเหมาะที่จะนำไปพัฒนาเป็นเวชสำอางเพื่อป้องกันผมร่วงก่อนวัยอีกด้วย

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ย่านาง

1. ข้อใดกล่าวถึงย่านางไม่ถูกต้อง (ความจำ)
 - ก. ย่านางมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Tiliacora triandra (Colebr.) Diels
 - ข. ย่านางเป็นไม้ประเภทเถาเลื้อย จัดอยู่ในตระกูลพืชใบเลี้ยงเดี่ยว
 - ค. ย่านางเป็นพืชที่พบได้เฉพาะถิ่นอีสานของประเทศไทยเท่านั้น
 - ง. ย่านางได้รับการขนานนามจากหมอยาอีสานว่า ยาหมื่นปีไม่แก่
2. เมื่อนักเรียนรู้ประโยชน์ของย่านาง นักเรียนจะเลือกรับประทานอาหารชนิดใด (นำไปใช้)
 - ก. ยำแหยมทอด
 - ข. แกงลาว
 - ค. ต้มแซ่บหมู
 - ง. ท่อหมกทะเล
3. น้ำใบย่านางสามารถนำไปประกอบอาหารอีสานได้หลายเมนูยกเว้นข้อใด (ความเข้าใจ)
 - ก. แกงอ่อม
 - ข. แกงหน่อไม้
 - ค. ต้มเปราะ
 - ง. ลาบหมู
4. ข้อสรุปของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด (เข้าใจ)
 - ก. ย่านางเป็นพืชสารพัดประโยชน์
 - ข. ย่านางนำมาปรุงอาหารได้หลากหลาย
 - ค. ย่านางมีสารสกัดจากคลอโรฟิลล์
 - ง. ย่านางเป็นพืชชนิดเดียวกับใบหม่อน
5. “สรรพคุณของใบย่านางมีรสจืดขม ใช้ถอนพิษไข้ อีสุกอีใส” จากข้อความข้างต้นสอดคล้องกับสำนวนใด (สังเคราะห์)
 - ก. ลางเนื้อชอบลางยา
 - ข. สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น
 - ค. หวานเป็นลม ขมเป็นยา
 - ง. เล็กพริกชี้หู
6. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น (ประเมินค่า)
 - ก. น้ำใบย่านางช่วยลดความขมของหน่อไม้ได้
 - ข. น้ำใบย่านางสีเขียวเข้มมีสารคลอโรฟิลล์สูง
 - ค. สารสกัดจากใบย่านางมีฤทธิ์กระตุ้นเอนไซม์ไทโรซิเนส
 - ง. ควรดื่มน้ำคั้นสดของใบย่านาง จะมีคุณค่าทางอาหารสูง
7. “ลักษณะคล้ายรูปไข่หรือรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบเรียว ฐานใบมน ขนาดใบยาว 5-10 เซนติเมตร” จากข้อความข้างต้นเป็นการใช้โวหารการเขียนชนิดใด (วิเคราะห์)
 - ก. พรรณนาโวหาร
 - ข. บรรยายโวหาร
 - ค. อุปมาโวหาร
 - ง. สาธกโวหาร
8. สิ่งใดที่ไม่สามารถพบได้ในใบย่านาง (ความจำ)
 - ก. วิตามินเอ
 - ข. แคลเซียม
 - ค. ฟอสฟอรัส
 - ง. โพแทสเซียม
9. ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน (วิเคราะห์)
 - ก. เถาย่านาง – เชือก
 - ข. ใบย่านาง – ถอนพิษ
 - ค. น้ำใบย่านาง – ผสมคั่ว
 - ง. คลอโรฟิลล์ - เอนไซม์ไทโรซิเนส

10. น้ำสมุนไพรชนิดใดมีคลอโรฟิลล์เหมือนกับน้ำใบย่านาง (สังเคราะห์)

ก. น้ำอัญชัน

ข. น้ำกระเจี๊ยบ

ค. น้ำใบเตย

ง. น้ำลูกหม่อน

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 8

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง ท้าวทองกีบม้า :ราชินีแห่งขนมไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีชีวประวัติเรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)สะท้อนความคิด

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีชีวประวัติเรื่อง ท้าวทองกีบม้า: ราชนิแห่งชนมไทย เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที้อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลทีได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า :ราชนิแห่งชนมไทย โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีชีวประวัติ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า :ราชินีแห่งขนมไทย

จำนวนคำประมาณ 485 คำ

ท้าวทองกีบม้า เป็นสุภาพสตรีที่มีชีวิตอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย มีชื่อจริงว่า มาริอา กุโยมาร์ เด ปิญญา เป็นธิดาคนโตของฟานิก กุโยมาร์ บิดามีเชื้อสายโปรตุเกส ญี่ปุ่น และเบงกอล ที่อพยพมาจากอาณานิคมโปรตุเกสในเมืองกัว กับมารดาชื่ออูร์ซูลา ยามาตะ เป็นลูกของผู้ลี้ภัยจากการเบียดเบียนทางศาสนาในญี่ปุ่น

มาริอาได้สมรสกับเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ (คอนสแตนติน ฟอลคอน) ขณะมีอายุ 16 ปี เดิมบิดาของนางไม่พอใจพฤติกรรมและการปฏิบัติของลูกเขยที่หลงลาภยศสรรเสริญและมักมากในโลกีย์ ต่อมาฟอลคอนแสดงความจริงใจด้วยยอมละนิกายแองกลิคันที่ตนนับถือ เปลี่ยนเป็นนิกายโรมันคาทอลิกตามภรรยา ฟานิกจึงเห็นแก่ความรักของคอนสแตนตินและยินยอมให้ทั้งสองสมรสกัน โดยมีสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและขุนนางผู้ใหญ่เข้าร่วมงานมงคลสมรสด้วย แต่ชีวิตที่รุ่งโรจน์ของเธอก็ต้องจบลง เมื่อเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ถูกตัดสินประหารชีวิตหลังเกิดจลาจลก่อนสิ้นรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเพียงไม่กี่วัน ด้วยเหตุนี้มาริอาจึงมีสภาพสิ้นเนื้อประดาตัว นางต้องเร่ร่อนและประสบเคราะห์กรรมทำให้ควทุกข้ออย่างสาหัส ทั้งยังต้องทนทุกข์เวทนามกับการถูกคุมขังตลอดรัชสมัยสมเด็จพระเพทราชาและสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 (พระเจ้าเสือ)

เมื่อสิ้นรัชกาลพระเจ้าเสือ ชีวิตของนางจึงได้กลับมาดีขึ้นโดยลำดับ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มาตามฟอลคอนเข้ารับราชการฝ่ายใน โดยไว้วางพระราชหฤทัยให้นางดูแลเครื่องเงินเครื่องทองของหลวง และเป็นหัวหน้าเก็บพระภูษาฉลองพระองค์ และมีสตรีในบังคับบัญชากว่า 2,000 คน ทั้งนี้ท้าวทองกีบม้าปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ทำให้เหลือเงินกลับคืนสู่ท้องพระคลังทุกปี จนเป็นที่โปรดปรานของพระองค์

เมื่อครั้งที่ท้าวทองกีบม้า เข้ารับราชการในห้องเครื่องต้น กำกับชาวพนักงานเครื่องหวาน ในพระราชวัง ก็ได้สร้างสรรค์ขนมหวานหลายชนิด โดยดัดแปลงมาจากตำรับอาหารโปรตุเกสให้เป็นขนมหวานของไทย โดยผสมผสานความรู้ด้านการทำอาหารที่มีมาแต่เดิมรวมเข้ากับวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น ทั้งยังสอนความรู้ดังกล่าวแก่เหล่าสตรีในบังคับบัญชา จนตำรับเป็นที่เผยแพร่โดยทั่วไปและตกทอดสู่ชนรุ่นหลัง ถือเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมโปรตุเกสที่แพร่เข้าสู่สังคมไทย ด้วยเหตุนี้ท้าวทองกีบม้าจึงได้รับการยกย่องให้เป็น “ราชินีแห่งขนมไทย”

ปรับจาก [https://th.wikipedia.org/wiki/ท้าวทองกีบม้า_\(มารี_กีมาร์\)](https://th.wikipedia.org/wiki/ท้าวทองกีบม้า_(มารี_กีมาร์))

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งชนมไทย

1. ท้าวทองกีบม้าไม่ได้มีเชื้อสายของชาติใด (ความจำ)
 - ก. โปรตุเกส
 - ข. ญี่ปุ่น
 - ค. เบงกอล
 - ง. สยาม
2. ท้าวทองกีบม้ามีชีวิตอยู่ในสยาม และผ่านการผลัดเปลี่ยนแผ่นดินพระมหากษัตริย์กี่พระองค์ (เข้าใจ)
 - ก. 4 พระองค์
 - ข. 5 พระองค์
 - ค. 6 พระองค์
 - ง. 7 พระองค์
3. จากข้อความที่ว่า “หลังสิ้นรัชกาลพระเจ้าเสือ ชีวิตของนางจึงได้กลับมาดีขึ้นโดยลำดับ” สอดคล้องกับสำนวนในข้อใด (สังเคราะห์)
 - ก. ฝนตกไม่ทั่วฟ้า
 - ข. ฝนตกอย่าเชื่อดาว
 - ค. ฟ้าหลังฝน
 - ง. ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ
4. จากข้อความ “ด้วยเหตุนี้มารีอาจึงมีสภาพสิ้นเนื้อประดาตัว” คำว่า “สิ้นเนื้อประดาตัว” มีความหมายว่าอย่างไร(เข้าใจ)
 - ก. ได้รับความทุกข์ยากลำบากในช่วงเวลาหนึ่ง
 - ข. ไม่มีสมบัติ หรือทรัพย์สินใด ๆ เหลือติดตัว
 - ค. ไร้ญาติขาดมิตรที่จะพึ่งพาได้
 - ง. ชัดสนถึงที่สุด ยากไร้ ยากจนขั้นแค้น
5. เพราะเหตุใด ท้าวทองกีบม้าจึงได้รับการยกย่องเป็น ราชนิแห่งชนมไทย (วิเคราะห์)
 - ก. ท้าวทองกีบม้าเข้ารับราชการในห้องเครื่องต้น
 - ข. ท้าวทองกีบม้าดัดแปลงชนมโปรตุเกสให้เป็นชนมไทย
 - ค. ท้าวทองกีบม้าสอนความรู้ให้แก่สตรีไทย
 - ง. ท้าวทองกีบม้ามีตำรับขนมที่แพร่หลายและสืบทอดกันมา
6. เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่อง ท้าวทองกีบม้า ลักษณะนิสัยใดของท้าวทองกีบม้าที่สามารถนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ (นำไปใช้)
 - ก. มีความคิดสร้างสรรค์
 - ข. มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
 - ค. มีสติในการดำเนินชีวิต
 - ง. มีกิริยามารยาทแบบกุลสตรีไทย
7. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องของเรื่องนี้ (ประเมินค่า)
 - ก. ท้าวทองกีบม้าเป็นธิดาคนสุดท้ายของฟานิก และ อูร์ซูลา
 - ข. ท้าวทองกีบม้าต้องประสบกับความทุกข์อย่างแสนสาหัส
 - ค. ท้าวทองกีบม้ารับราชการห้องเครื่องต้นสมัยพระเจ้าเสือ
 - ง. ท้าวทองกีบม้าเป็นสุภาพสตรีในกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

8. “ท้าวทองกีบม้าปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ทำให้เหลือเงินกลับสู่ท้องพระคลังทุกปี จนเป็นที่โปรดปรานของพระองค์” จากข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในข้อใด (วิเคราะห์)
ก. ความรับผิดชอบ	ข. ความเพียรพยายาม
ค. ความวิริยะอุตสาหะ	ง. ความมุ่งมั่นตั้งใจ
9. “นางเป็นหัวหน้าเก็บพระภูษาฉลองพระองค์” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร (เข้าใจ)
ก. ผ้าสไบ	ข. ผ้าห่ม
ค. ผ้านุ่ง	ง. ผ้าคลุมศีรษะ
10. เพราะเหตุใดพานิกจึงไม่ต้องการให้ท้าวทองกีบม้าแต่งงานกับพระยาวิชเยนทร์ (ความจำ)
ก. เพราะพระยาวิชเยนทร์มีนิสัยโหดร้าย
ข. เพราะพระยาวิชเยนทร์มีภรรยาและลูกอยู่แล้ว
ค. เพราะพระยาวิชเยนทร์เป็นนิกายโรมันคาทอลิก
ง. เพราะพระยาวิชเยนทร์มีวเมมาในโลภีและลาภยศ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 9

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็น
ความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มี
ความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ
หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บ
ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวก สร้างความสำเร็จ ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวก สร้างความสำเร็จ แล้วนำข้อมูลที่ได้อ่านตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีชีวประวัติเรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์: ผู้ใช้ความคิดบวก สร้างความสำเร็จ ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)วิเคราะห์

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีชีวประวัติเรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องทีอ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีชีวประวัติ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ
จำนวนคำประมาณ 461 คำ

คุณจิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ รองกรรมการบริหารฝ่ายการตลาด เกษร วิลเลจ กล่าวถึงเส้นทางชีวิตและการทำงานของเขาว่า บิดาเป็นอัยการ ส่วนมารดาเป็นนักธุรกิจเสื้อผ้าส่งออก เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ได้ไปศึกษาต่อด้านบริหารธุรกิจ ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จากนั้นไปเรียนต่อระดับปริญญาโททางด้านจัดการธุรกิจระหว่างประเทศที่มหาวิทยาลัยซานฟรานซิสโก สเตต ยูนิเวอร์ซิตี (SAN FRANCISCO STATE UNIVERSITY) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในช่วงที่ศึกษาต่อที่ต่างประเทศ เขาได้ชมซีรีส์ ชอบตัวละครที่ทำงานเป็นผู้บริหารงานลูกค้า (AE) รู้สึกเป็นงานที่น่าสนุก น่าทำมากจึงทำให้อยากทำงานด้านนี้ ต่อมาได้มาร่วมงานเป็นผู้จัดการอาวุโส ที่บริษัทเบตส์ เอเชีย ไทยแลนด์ ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของเอเยนซีโฆษณาชื่อดังอันดับ 1 ของโลกอย่าง WWV โดยได้รับมอบหมายให้ดูแลทางการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ให้กับลูกค้าในกลุ่มธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ บริษัทโซนี่ ดีแทค และสายการบินนกแอร์ ทำอยู่ 2 ปีจึงได้ร่วมงานกับคลับ 21 (ประเทศไทย) ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการตลาด (HEAD OF DEPARTMENT MARKETING COMMUNICATIONS) ดูแลการสื่อสารการตลาดและกลยุทธ์ทางการตลาด โดยดูแลแบรนด์ดังถึง 37 แรนด์ ทำอยู่ 9 ปี จึงย้ายมาทำงานที่ศูนย์การค้าเกษร ต้องดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการสื่อสารด้านการตลาดรวมถึงสร้างสรรค์แคมเปญใหม่ ๆ พร้อมทั้งสร้างสรรค์ปรากฏการณ์ “HAPPENING” ใหม่ ๆ ให้กับศูนย์การค้าเกษร ในการเปลี่ยนคอนเซ็ปต์ของศูนย์การค้าเกษรมาเป็นเกษรวิลเลจกลายเป็นอาณาจักรธุรกิจและไลฟ์สไตล์รูปแบบใหม่ใจกลางกรุง

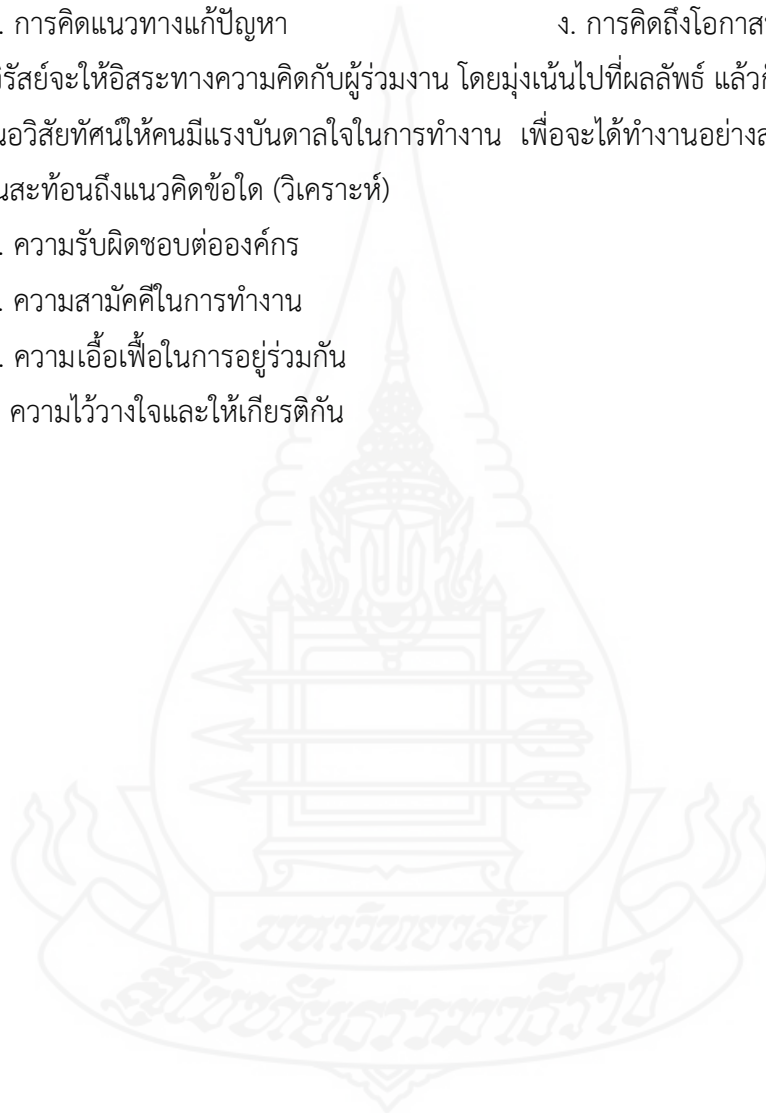
คุณจิรัลย์ยังกล่าวว่า การทำงานสั่งสมประสบการณ์ทำมหัศจรรย์ทางด้านความคิดการทำงานต้องมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า (passion) จะทำให้ทำงานแบบไม่เครียด ซึ่งถ้าหาเราหาความปรารถนาอย่างแรงกล้าเจอก็สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คุณจิรัลย์ยังเชื่อว่าการคิดบวก จะช่วยให้ไม่ตัดสินคนจากภายนอก ซึ่งวิธีการคิดบวกเริ่มต้นจากการที่เราไม่คิดลบ ไม่คิดเล็กคิดน้อย ถ้าเรามีการคิดบวก ไม่เครียด คนรอบข้างเขาก็จะสัมผัสพลังงานเหล่านี้ได้ พอเรามีพลังในการทำงานที่เป็นบวกเหล่านี้ การทำงานก็จะราบรื่น การทำงานของคุณจิรัลย์ จะให้อิสระทางความคิดกับผู้ร่วมงาน โดยมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ แล้วก็จะชอบการนำเสนอวิสัยทัศน์ ให้คนมีแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อจะได้ทำงานอย่างสนุก

คุณจิรัลย์ยังกล่าวอีกว่า เมื่อถามถึงความสำเร็จในชีวิต การที่ตนได้รู้จักตัวเอง รู้ความต้องการของตัวเอง และหา ความปรารถนาอย่างแรงกล้าของตัวเองเจอและได้ทำงานในสิ่งที่รัก ถือว่าชีวิตมีความสุขที่สุดแล้ว

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง จิรัลย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ

1. คุณจิรัลย์ จบการศึกษาระดับปริญญาโทที่ประเทศใด (ความจำ)
 - ก. แคนาดา
 - ข. สหรัฐอเมริกา
 - ค. ฝรั่งเศส
 - ง. เนเธอร์แลนด์
2. เหตุการณ์ใดเป็นแรงบันดาลใจให้ คุณจิรัลย์ ต้องการทำงานเป็นผู้บริหารงานลูกค้า (AE) (ความจำ)
 - ก. ความใฝ่ฝันในวัยเด็ก
 - ข. ความปรารถนาของพ่อกับแม่
 - ค. การได้ชมซีรีส์ต่างประเทศ
 - ง. การได้ไปฝึกประสบการณ์กับบริษัทชื่อดัง
3. ใครนำหลักการคิดบวกของคุณจิรัลย์ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (นำไปใช้)
 - ก. สมคิดไม่ต่อแถวซื้ออาหาร เพราะขี้เกียจคอยนาน
 - ข. สมชายเกรดเฉลี่ยตก คิดว่าเป็นเพราะเพื่อนชวนเที่ยว
 - ค. สมสมรทำกระเป๋าหาย เธอคิดว่าพาดเคราะห์ไป
 - ง. สมหญิงมาโรงเรียนสาย อ้างว่ายังมีคนมาช้ากว่าเธออีก
4. เพราะเหตุใดศูนย์การค้าเพชรของคุณจิรัลย์ จึงประสบความสำเร็จอย่างมาก (วิเคราะห์)
 - ก. เพราะมีแนวคิดในการพัฒนาต่างจากคนอื่น
 - ข. เพราะมีสินค้าแบรนด์ดังถึง 37 แบรนด์ วางจำหน่าย
 - ค. เพราะมีระบบการปกครองผู้ร่วมงานที่ดี
 - ง. เพราะมีการออกแบบห้างให้ดูทันสมัยอยู่ใจกลางเมือง
5. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นที่ได้จากเรื่องนี้ (ประเมินค่า)
 - ก. คุณจิรัลย์เคยทำงานกับสายการบินนกแอร์
 - ข. คุณจิรัลย์ให้อิสระทางความคิดกับลูกน้อง
 - ค. คุณจิรัลย์เชื่อว่าการคิดบวกเป็นเรื่องที่ดี
 - ง. คุณจิรัลย์ได้มีโอกาสร่วมงานกับคลับ 21
6. “คุณจิรัลย์เชื่อว่าการคิดบวกจะช่วยให้ไม่ตัดสินคนจากภายนอก” จากข้อความข้างต้นสอดคล้องกับสำนวนใด (สังเคราะห์)
 - ก. ข้าเก่าเต่าเลี้ยง
 - ข. ฟิงหูไว้หู
 - ค. ต่อหน้ามะพลับ ลับหลังตะโก
 - ง. พุดไปสองเบ้า นิ่งเสียตำลึงทอง
7. แนวคิดใดส่งผลให้คุณจิรัลย์เป็นผู้บริหารหนุ่มที่ประสบความสำเร็จ (วิเคราะห์)
 - ก. การให้อิสระในการทำงานกับลูกน้อง
 - ข. การนำเสนอวิสัยทัศน์ในการทำงาน
 - ค. การสะสมประสบการณ์ในการทำงาน
 - ง. การมองทุกอย่างให้เป็นด้านบวก

8. ข้อใดไม่ใช่บริษัทที่คุณจิสัยได้มีโอกาสร่วมทำงานด้วย (ความจำ)
ก. บริษัทโซนี่	ข. บริษัท ทรู เอเซีย
ค. บริษัทดีแทค	ง. บริษัทเบตส์ เอเซีย ไทยแลนด์
9. คำว่า คิดบวก ตามเนื้อเรื่องมีความหมายว่าอย่างไร (เข้าใจ)
ก. การคิดแบบง่าย ไม่ซับซ้อน	ข. การคิดลงทุนเชิงกำไร
ค. การคิดแนวทางแก้ปัญหา	ง. การคิดถึงโอกาสทางธุรกิจ
10. “คุณจิสัยจะให้อิสระทางความคิดกับผู้ร่วมงาน โดยมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ แล้วก็จะขอการนำเสนอวิสัยทัศน์ให้คนมีแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อจะได้ทำงานอย่างสนุก” จากข้อความข้างต้นสะท้อนถึงแนวคิดข้อใด (วิเคราะห์)
ก. ความรับผิดชอบต่อองค์กร
ข. ความสามัคคีในการทำงาน
ค. ความเอื้อเฟื้อในการอยู่ร่วมกัน
ง. ความไว้วางใจและให้เกียรติกัน

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R แผนที่ 10

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท21101

เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวรัตมณี พิบูลย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.1/9 มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ตัวชี้วัด

1. นักเรียนสามารถบอกเหตุการณ์จากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์ของเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสังเคราะห์เรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับประเด็นสำคัญได้ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่น ๆ หลักการสำคัญในการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วก่อนจากนั้นจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า จากนั้นตั้งคำถาม ตอบคำถาม และบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
- หลักการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการสอนแบบ SQ4R)

ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเองตามที่ได้แบ่งไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน SQ4R ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) สํารวจ

ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูเตรียมมาให้ โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่าง ๆ คร่าว ใช้เวลา 2 นาที

2. ขั้น Question (Q) ตั้งคำถาม

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนต้องตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญอย่างไร มีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร และได้อธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามว่า จะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้

3. ขั้น Read (R) อ่าน

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขณะที่อ่านถ้านักเรียนตั้งคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนจบเรื่อง

4. ขั้น Record (R) บันทึก

นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านสารคดีชีวประวัติเรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยการตอบคำถามนั้นนักเรียนเขียนคำตอบตามความเข้าใจของตนเอง

5. ขั้น Recite (R) ทบทวน

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของสารคดีชีวประวัติเรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน ลงในสมุดโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังมีปัญหาในข้อความตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. ชั้น Reflect (R)วิเคราะห์

ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สารคดีชีวประวัติเรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน เป็นการบอกสิ่งที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง นักเรียนต้องให้เหตุผลประกอบชัดเจน ซึ่งอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที้อ่านกับความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยใช้ภาษาในการเขียนอย่างถูกต้อง

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ครูแจกแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน โดยใช้กระบวนการอ่านด้วยวิธี SQ4R

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สารคดีชีวประวัติ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

2. เครื่องมือ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

3. เกณฑ์การประเมิน

ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

จำนวนคำประมาณ 471 คำ

พระครูปริยัติวรราช มีนามเดิมว่า ผิว รัตนจินดา เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 มีนาคม 2456 ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 ปีฉลู ณ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในช่วงวัยเด็ก ท่านเรียนหนังสือจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนพุทธยาคม วัดเขาบางทราย เมื่อท่านอายุ 15 ปี ได้บรรพชา จนอายุครบ 20 ปี ได้อุปสมบท ณ วัดเขาบางทราย มีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญญาณวโร) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระเชมทัสสี เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระปลัดหวดหลี เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ตลอดเวลาที่อยู่จำพรรษาได้ศึกษาพระปริยัติธรรม สอบได้นักธรรมชั้นเอก จึงย้ายไปจำพรรษาที่วัดเทพศิรินทร์ เรียนบาลีไวยากรณ์จนสามารถสอบได้เปรียญธรรม 3 ประโยค จึงได้ย้ายกลับมาอยู่วัดเขาบางทรายและทำหน้าที่เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมอยู่หลายปี พระครูปริยัติวรราชเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อเจ้าประคุณสมเด็จพระอุปัชฌาย์เป็นอย่างยิ่ง คอยอุปฐากรับใช้ และให้ความเคารพ มักจะกล่าวสรรเสริญคุณความดีของสมเด็จพระอุปัชฌาย์เป็นประจำและได้เจริญรอยตามแบบอย่างสมเด็จพระอุปัชฌาย์ทุกประการ

หลวงพ่อผิว เป็นผู้ที่มีน้ำใจและชอบการเสียสละเป็นอย่างมาก เป็นนักปราชญ์และนักพัฒนา ท่านได้ปกครองวัดศรีมหาธาตุเป็นระยะเวลายาวนานถึง 51 ปี มีผลงานเด่นของท่าน คือ การสร้างอุโบสถ ที่ใช้เวลาสร้างนานถึง 10 ปีเศษ ใช้งบประมาณ 20 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีการบูรณะเสนาสนะอื่น ๆ เช่น ศาลาหลังใหม่ใช้งบประมาณ 4 ล้านบาท และสร้างเมรุเผาศพใหม่ใช้งบประมาณ 3 ล้านบาท

หลวงพ่อผิว เป็นผู้ที่มีความสันโดษ พุดจาสุภาพ ไม่ถือตัว ท่านจะพูดด้วยน้ำเสียงเบา ๆ เป็นที่น่าฟังแก่ผู้ที่ไปกราบนมัสการ และท่านจะมีรอยยิ้มให้กับทุกคนที่มาหาท่านจึงเป็นที่กล่าวขวัญทำให้ท่านมีลูกศิษย์มากมาย นับตั้งแต่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทั้งทหาร ตำรวจ ตลอดจนประชาชนทั่ว ๆ ไป

หลวงพ่อผิวเป็นแบบอย่างของความวิริยอุตสาหะ แม้ชรภาพมากแล้ว ท่านก็ยังบากบั่นอดทน สร้างความเจริญทางวัตถุ บูรณปฏิสังขรณ์วัดไปพร้อมกับปฏิรูปจิตใจคน โดยมีได้เห็นแก่ลาภสักการะใด ๆ จึงเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวศรีราชาและคณะศิษยานุศิษย์

เมื่อหลวงพ่อผิวอายุย่างเข้า 80 ปี สุขภาพของท่านไม่ค่อยจะแข็งแรง เนื่องจากมีเวลาพักผ่อนน้อย ปลายปี 2534 ท่านเข้ารับการรักษาสุขภาพที่โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้า ฌ ศรีราชา แพทย์ตรวจพบว่าท่านอาพาธเป็นโรคถุงลมโป่งพอง จนกระทั่งวันที่ 18 มกราคม 2537 จึงมรณภาพอย่างสงบ สิริอายุ 81 พรรษา

แบบฝึกการอ่านจับใจความ เรื่อง หลวงพ่อผิว ปันโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

1. พระครูปริยัติวราทร มีชื่อเดิมว่าอย่างไร (ความจำ)

ก. ชื่น กลิ่นมณี	ข. ทอง รัตนจินดา
ค. ผิว รัตนจินดา	ง. ชอบ นาคมณี
2. ผลงานเด่นของพระครูปริยัติวราทร ขณะปกครองวัดศรีมหาธาตุคืออะไร (ความจำ)

ก. การสร้างอุโบสถ	ข. การเทศนาธรรม
ค. การสวดมนต์เจริญปัญญา	ง. การบูรณะเสนาสนะ
3. “ท่านจะมีรอยยิ้มให้กับทุกคนที่มาหาท่านจึงเป็นที่กล่าวขวัญ” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร (เข้าใจ)

ก. เรียกขวัญ	ข. เป็นที่กล่าวถึง	ค. อวยพร	ง. สรรเสริญ
--------------	--------------------	----------	-------------
4. ใครนำคำสอนของพระครูปริยัติวราทรมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (นำไปใช้)

ก. สุชาติพบเงิน 100 บาท จึงนำไปซื้อขนมที่ตนอยากกิน	ข. เสนายิ้มเยาะฝ่ายตรงข้ามที่แข่งขันฟุตบอลแพ้ทีมของตน
ค. สมรออกค่ายอาสาไปร่วมสร้างห้องสมุดให้กับชุมชน	ง. สำราญนำเสื้อผ้าที่ไม่ได้ใช้แล้วไปขายต่อตลาดผ้ามือสอง
5. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง (ประเมินค่า)

ก. พระครูปริยัติวราทรมีลูกศิษย์มากมายตั้งแต่ข้าราชการจนถึงประชาชน	ข. พระครูปริยัติวราทรมักจะกล่าวสรรเสริญคุณความดีของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ค. พระครูปริยัติวราทรเป็นผู้ที่มีน้ำใจและจะช่วยเหลือชาวบ้านทุกเรื่อง	ง. พระครูปริยัติวราทรเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวศรีราชาและศิษยานุศิษย์
6. ลักษณะนิสัยในข้อใดสะท้อนถึงความเป็นนักปราชญ์และนักพัฒนาของพระครูปริยัติวราทร (วิเคราะห์)

ก. การพูดจาสุภาพ ไม่ถือตัว	ข. การเสียสละและมีน้ำใจต่อชุมชน
ค. การไม่เห็นแก่ลาภยศ	ง. การเจริญรอยตามแบบอย่างสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
7. “หลวงพ่อผิวเป็นแบบอย่างของความวิริยะอุตสาหะ แม้ชราภาพแล้ว ท่านก็ยังบากบั่นอดทน” จากข้อความข้างต้นสอดคล้องกับสำนวนในข้อใด (สังเคราะห์)

ก. เข็นครกขึ้นภูเขา	ข. งามเข้มในมหาสมุทร
ค. ฝนทั่งให้เป็นเข็ม	ง. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
8. พระครูปริยัติวราทร มรณภาพด้วยโรคใด (ความจำ)

ก. โรคหัวใจเฉียบพลัน	ข. โรคเส้นเลือดในสมองแตก
ค. โรคมะเร็ง	ง. โรคถุงลมโป่งพอง

9. ถ้านักเรียนเป็นชาวศรีราชาจะปฏิบัติอย่างไรให้เหมาะสมในฐานะศิษยานุศิษย์ (นำไปใช้)
- ก. ปฏิบัติตามคำสอนอย่างเคร่งครัด
 - ข. สืบทอดการบูรณปฏิสังขรณ์วัด
 - ค. เคารพศรัทธาพระครูปริยัติวรราช
 - ง. จัดทำหนังสืออนุสรณ์ความดี
10. “พระครูปริยัติวรราช บูรณปฏิสังขรณ์วัดไปพร้อมกับปฏิรูปจิตใจคน” จากข้อความข้างต้น สะท้อนถึงแนวคิดใด (วิเคราะห์)
- ก. การพัฒนาทั้งวัตถุและจิตใจ
 - ข. การสร้างความเจริญให้กับคนในชุมชน
 - ค. การอบรมสั่งสอนศิษยานุศิษย์
 - ง. การเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้คนรุ่นหลัง

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง ดอยมือเกะโตะ

จำนวนคำประมาณ 400 คำ

ดอยมือเกะโตะ ตั้งอยู่ตรงเชิงดอยในเขตอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ติดต่อกับเขตบ้านปางอู๋ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

คำว่า เกะโตะ มาจากภาษาปกากะญอ แปลเป็นภาษาไทย คือ ป่าใหญ่ ซึ่งที่มาของความหมายจากชื่อที่แปลเป็นภาษาไทยว่า ป่าใหญ่ เพราะชาวปกากะญอบ้านหัวแม่ลาเกะต่างเคารพนับถือดอยแห่งนี้และยกย่องว่าเป็นดอยอันศักดิ์สิทธิ์

สำหรับดอยมือเกะโตะถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อขึ้นไปบริเวณยอดดอยจะพบกับพรรณไม้ที่สวยงามหลากหลายชนิด แต่พรรณไม้ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นและหาชมได้เฉพาะบริเวณดอยมือเกะโตะมีเพียง 3 ชนิด ได้แก่

กุหลาบป่า ภาษาอังกฤษเรียกว่า *Rhododendron surasianum* เป็นพรรณไม้เฉพาะถิ่นของประเทศไทย พบเฉพาะในป่าดิบเขาของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่ ที่ระดับความสูง 1,400-1,600 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง จะขึ้นอยู่ตามทางสูงชันบริเวณที่มีก้อนหินน้อยใหญ่

เอื้องศรีเที่ยง หรือ เอื้องกระเจี๊ยง เป็นกล้วยไม้อิงอาศัยที่จะขึ้นในป่าดิบเขาทางภาคเหนือและภาคอีสาน ที่ระดับความสูง 1,200-1,500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง กล้วยไม้ชนิดนี้จะขึ้นอยู่ตามหินปูนบนภูเขา

เทพอัปสร มีชื่อภาษาอังกฤษว่า *Delphinium scabriflorum* เป็นดอกไม้ป่า ขนาดเล็ก สีม่วงเข้ม จะขึ้นอยู่ท่ามกลางดงหญ้าสีเขียวยาวจี้ มองดูแล้วมีความสวยงามมากและที่สำคัญดอกเทพอัปสรนับว่าเป็นพืชที่หายากมากที่สุดในบรรดาพืชทั้งสามชนิดที่ขึ้นอยู่บนดอยมือเกะโตะ

นอกจากพรรณไม้สวยงามที่สามารถหาชมได้บนดอยมือเกะโตะแล้ว ดอยแห่งนี้ยังมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่อย่างชุกชุมอีกด้วยอาทิ กวางผา หรือที่ชาวปกากะญอเรียกว่า “ตะแกล” เลียงผา หรือ ตะพะ เสือ หรือ โบโซ่ หมู หรือ ตะซู่ เก้ง หรือตะโฮ และสิงโตเชียงดาว ซึ่งสัตว์เหล่านี้นับว่าเป็นสัตว์หายากพบได้เฉพาะบริเวณป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์

ดังนั้นด้วยธรรมชาติอันสวยงามของดอยมือเกะโตะและความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าจึงเป็นเสมือนจุดเด่นที่ทำให้ดอยมือเกะโตะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแนวธรรมชาติ

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง ดอยมือกะโตะ

1. ดอยมือกะโตะตั้งอยู่ที่จังหวัดใด (ความจำ)

ก. จังหวัดลำปาง	ข. จังหวัดเชียงใหม่
ค. จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ง. จังหวัดน่าน
2. จากความหมายของชื่อดอยในภาษาไทยแปลว่า ป่าใหญ่ เกิดขึ้นจากสิ่งใด (ความเข้าใจ)

ก. ชาวบ้านพร้อมใจกันตั้งชื่อ	ข. ชาวบ้านเห็นความสำคัญของดอย
ค. ชาวบ้านเคารพนับถือดอย	ง. ชาวบ้านต้องการให้ชื่อเป็นภาษาไทย
3. ใครเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเหมาะสมต่อการเที่ยวชมดอยมือกะโตะ (วิเคราะห์)

ก. แปะเด็ดดอกกุหลาบป่าเก็บไว้เป็นที่ระลึก	
ข. ปายชุ่มคูกวางผาเพื่อเตรียมล่าเป็นอาหาร	
ค. ป้อนถ่ายภาพธรรมชาติต่าง ๆ บนดอย	
ง. ปัญตั่งแคมป์บนยอดดอยแล้วทิ้งขยะเอาไว้	
4. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)

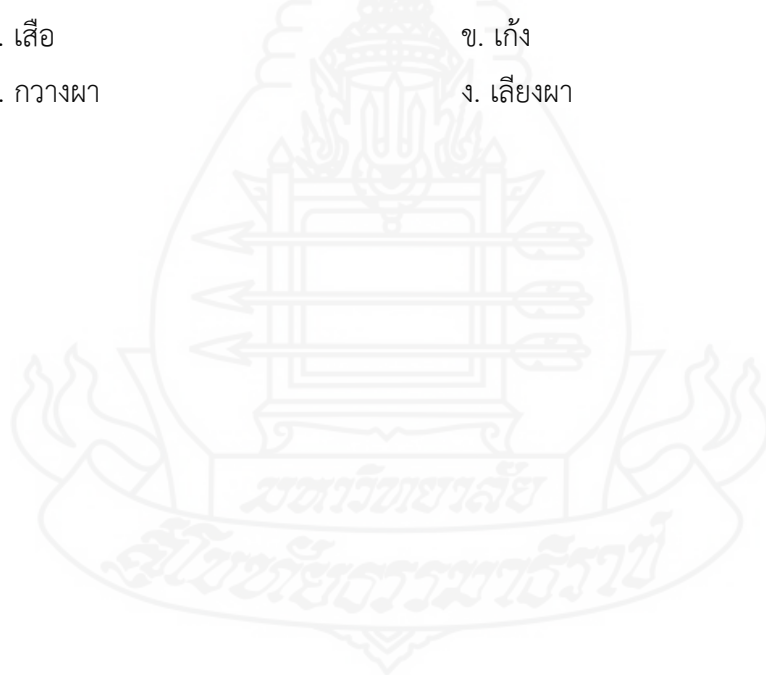
ก. ดอยมือกะโตะเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ของประเทศไทย	
ข. ดอยมือกะโตะเป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้านปกากะญอ	
ค. ดอยมือกะโตะเป็นแหล่งปลูกพรรณไม้ที่หายากหลายชนิด	
ง. ดอยมือกะโตะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์	
5. ลักษณะที่เด่นที่สุดของพืชพรรณไม้บนดอยมือกะโตะคืออะไร (วิเคราะห์)

ก. มีพรรณไม้ที่สวยงามหลายชนิด	ข. มีพรรณไม้ที่ใกล้จะสูญพันธุ์
ค. มีพรรณไม้เฉพาะท้องถิ่น	ง. มีพรรณไม้ปลูกโดยชาวเขา
6. หากบนดอยมือกะโตะไม่มีดอกเทปอัสสรจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)

ก. ดอยมือกะโตะกำลังจะหายไป	ข. ดอยมือกะโตะขาดความอุดมสมบูรณ์
ค. ดอยมือกะโตะมีอากาศหนาวเย็นขึ้น	ง. ดอยมือกะโตะมีสัตว์ป่าลดจำนวนลง
7. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (ประเมินค่า)

ก. ชาวบ้านยกย่องดอยมือกะโตะเป็นดั่งดอยอันศักดิ์สิทธิ์	
ข. เทปอัสสรเป็นพืชที่หายากมากที่สุดในบรรดาพืชบนดอย	
ค. เอื้องกระเจี๊ยงเป็นกล้วยไม้อิงอาศัยที่พบได้ในป่าดิบเขา	
ง. ความสวยงามแบบธรรมชาติดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือน	

8. “ชาวปกากะญอบ้านหัวแม่ลาเกะต่างเคารพนับถือดอยแห่งนี้และยกย่องว่าเป็นที่ตั้งดอยอันศักดิ์สิทธิ์” จากข้อความที่กล่าวต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในข้อใด (วิเคราะห์)
- ก. ชาวบ้านผูกพันอยู่กับธรรมชาติมาช้านาน
 - ข. ชาวบ้านได้พึ่งพิงธรรมชาติมาหลายยุคหลายสมัย
 - ค. ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากการเก็บของป่าขาย
 - ง. ชาวบ้านมีแหล่งน้ำที่สะอาดมาจากผืนป่าแห่งนี้
9. จากการที่นักเรียนได้อ่านเรื่อง มือกะโตะ นักเรียนมีวิธีการใดที่สื่อให้เห็นถึงการช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าให้กับประเทศไทย (นำไปใช้)
- ก. เดินทางไปท่องเที่ยวดอยมือกะโตะทุกปี
 - ข. เขียนคำขวัญอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า
 - ค. รณรงค์ให้คนในชุมชนช่วยกันปลูกต้นไม้
 - ง. เข้าร่วมแข่งขันวาดภาพวันสิ่งแวดล้อม
10. “ตะพะ” เป็นภาษาปกากะญอหมายถึงสัตว์ชนิดใด (ความจำ)
- ก. เสือ
 - ข. เก้ง
 - ค. กวางผา
 - ง. เลียงผา

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง มากินอาหารตาม กรุ๊ปเลือด

จำนวนคำประมาณ ๕๐๐ คำ

เรื่องของอาหารตามกรุ๊ปเลือดหรือหมู่เลือด เป็นอีกหนึ่งองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เพื่อตอบโจทยปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยของมนุษย์ โดยดูที่องค์ประกอบของเลือดและธรรมชาติการกำเนิดของมนุษย์ ดร.ปีเตอร์ ดาดาโม ผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมชาติบำบัด ได้จำแนกอาหารที่เหมาะสมกับกรุ๊ปเลือดต่างๆไว้ ดังนี้

กรุ๊ปเลือดโอ เป็นมนุษย์กลุ่มดึกดำบรรพ์และเชื่อว่าเป็นกรุ๊ปเลือดแรกที่เกิดขึ้นในโลก ผู้ที่มีกรุ๊ปเลือดโอมักเสี่ยงกับการเป็นโรคระเพาะอาหาร เนื่องจากกระเพาะอาหารมีความเป็นกรดสูง แต่มีคุณสมบัติในการย่อยเนื้อสัตว์ การดูแลสุขภาพเน้นการกินอาหารโปรตีน โดยเฉพาะโปรตีนจากเนื้อสัตว์และออกกำลังกายให้มาก อาหารผักควรเป็นผักที่ได้มาจากการปลูกในที่ที่มีแสงแดด ผักผลไม้ที่มีสี เช่น มะเขือเทศ ลูกพลับ ลูกพรุน อาหารประเภทสาหร่ายทะเล ควรหลีกเลี่ยงอาหารจากนม กาแฟ น้ำอัดลม ชาดำ แดงโม แคนตาลูป ข้าวโพด ข้าวสาลี ขนปัง ถั่วแดง กะหล่ำปลี และกะหล่ำดอก โดยเฉพาะกะหล่ำปลีและกะหล่ำดอก เพราะมีสารที่ไปขัดขวางการทำงานของต่อมไทรอยด์ กลุ่มเลือดนี้จะมียะดับฮอร์โมนไทรอยด์ต่ำ จึงเสี่ยงต่อการเป็นโรคไทรอยด์ได้ง่าย

กรุ๊ปเลือดเอ คนเลือดกรุ๊ปนี้ร่างกายมีกรดในกระเพาะน้อย จึงต้องหลีกเลี่ยงการบริโภคเนื้อสัตว์ และอาหารอื่นๆ ที่ควรหลีกเลี่ยง คือ มะเขือเทศ มันฝรั่ง พริกไทย เติ็ด กะหล่ำ มะกอก มะม่วง มะละกอส้ม ชาดำ เบียร์ โซดา น้ำอัดลม ควรรับประทานอาหารจำพวกเนื้อปลา ถั่ว ข้าว กระเทียม ฟักทอง แครอทผักโขม บล็อกโคลี่ สับปะรด เซอร์รี่ มะนาว ชาเขียว ไวน์แดง กาแฟ และน้ำขิง ซึ่งอาหารเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นการหลั่งกรดมากขึ้น และที่สำคัญคนเลือดกรุ๊ปนี้ควรออกกำลังกายชนิดไม่หักโหม เช่น ติกอล์ฟ ปั่นเขาวายน้ำ เต้นรำ โยคะ นั่งสมาธิ รำมวยจีน

กรุ๊ปเลือดบี เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการย่อยอาหารและการตอบสนองต่อความเครียดดี อาหารที่ควรรับประทานจำพวกเนื้อสัตว์ต่างๆ ได้แก่ วัว ไก่วง กระต่าย เนื้อปลาทะเลน้ำลึก เช่น ปลาจะระเม็ด ปลาดูเดียว นมและผลิตภัณฑ์จากนม ไข่ ข้าวโอ๊ต ข้าวกล้อง และผักใบเขียวต่างๆ ควรหลีกเลี่ยงอาหารจากสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด ห่าน นก ผลไม้พวกทับทิม ลูกแพร์ มะเขือเทศ ถั่วลิสง ถั่วเหลือง งา เมล็ดทานตะวัน คนเลือดกรุ๊ปนี้ควรเน้นการออกกำลังกายไม่ต้องหักโหม และผ่อนคลายร่างกายโดยการฟังเพลงหรือนั่งสมาธิ

กรุ๊ปเลือดเอบี อาหารที่ควรหลีกเลี่ยงได้แก่ ผลไม้จากเขตร้อน แต่ควรรับประทานน้ำอุ่นผสมมะนาว องุ่น พลับ เบอร์รี่ เซอร์รี่ อาหารพวกเต้าหู้ กระเทียม หัวไชเท้า นม นมเปรี้ยว ถั่วต่างๆ ปลาทะเล คนเลือดกรุ๊ปนี้ควรเน้นออกกำลังกายเล่นโยคะ ปั่นจักรยาน ติกอล์ฟ วายน้ำ

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง มากินอาหารตาม

กรู๊ปเลือด

1. คนกรู๊ปเลือดใดที่เชื่อว่าเป็นกรู๊ปเลือดแรกที่เกิดขึ้นในโลก (ความจำ)
 - ก. คนกรู๊ปเลือดเอ
 - ข. คนกรู๊ปเลือดเอบี
 - ค. คนกรู๊ปเลือดโอ
 - ง. คนกรู๊ปเลือดบี
2. อาหารจำพวกเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ ไก่กวาง วัว กระต่าย เหมาะกับคนกรู๊ปเลือดใด (ความจำ)
 - ก. คนกรู๊ปเลือดเอ
 - ข. คนกรู๊ปเลือดเอบี
 - ค. คนกรู๊ปเลือดโอ
 - ง. คนกรู๊ปเลือดบี
3. จุดประสงค์ของการเขียนข้อความนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - ก. ให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารและการออกกำลังกายของแต่ละกรู๊ปเลือด
 - ข. อธิบายเกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมแต่ละกรู๊ปเลือด
 - ค. เชิญชวนให้รับประทานอาหารที่เหมาะสมกับกรู๊ปเลือดของตนเอง
 - ง. เตือนให้ผู้อ่านไม่ออกกำลังกายที่หักโหมและไม่เหมาะสมกับตนเอง
4. อาหารในข้อใดเหมาะสมกับคนกรู๊ปเลือดเอ (วิเคราะห์)
 - ก. แกงจืดเต้าหู้หมูสับสาหร่าย
 - ข. ข้าวต้มปลากะพง
 - ค. สเต็กเนื้อที่โบนพริกไทยดำ
 - ง. ซุปเห็ด
5. ถ้าบุคคลไม่รับประทานอาหารตามกรู๊ปเลือดจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)
 - ก. ทำให้เจ็บป่วยได้ง่าย
 - ข. ทำให้เกิดโรคโลหิตจาง
 - ค. ทำให้ต้องบริจาคเลือดทุกปี
 - ง. ทำให้เกิดริ้วรอยก่อนวัยอันควร
6. เมื่อนักเรียนได้อ่านบทความเรื่องนี้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า (นำไปใช้)
 - ก. นำความรู้ที่ได้ไปบอกต่อคนในครอบครัวทุกคน
 - ข. ปฏิบัติตามโดยกินอาหารที่เหมาะสมกับกรู๊ปเลือด
 - ค. จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในโรงเรียนของตนเอง
 - ง. ไปบริจาคเลือดที่สถานกาชาตแห่งประเทศไทย
7. พฤติกรรมของใครไม่สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)
 - ก. จิวเลือดกรู๊ปโอจึงไม่กินกะหล่ำปลี
 - ข. จอยเลือดกรู๊ปเอจึงเลือกกินเนื้อปลา
 - ค. แจ้วเลือดกรู๊ปเอบีชอบรับประทานทุเรียน
 - ง. จู๊ปเลือดกรู๊ปบีจึงไม่รับประทานพวกสัตว์ปีก

8. การนั่งสมาธิเหมาะกับคนกรู๊ปเลือดใด (จำ)
ก. คนกรู๊ปเลือดโอ และ คนกรู๊ปเลือดบี	ข. คนกรู๊ปเลือดเอบี และ คนกรู๊ปเลือดเอ
ค. คนกรู๊ปเลือดเอ และ คนกรู๊ปเลือดบี	ง. คนกรู๊ปเลือดโอ และ คนกรู๊ปเลือดเอ
9. ลูกพลับเป็นผลไม้ที่เหมาะกับคนกรู๊ปเลือดใด (จำ)
-		
--	--
ก. คนกรู๊ปเลือดโอ และ คนกรู๊ปเลือดเอบี	ข. คนกรู๊ปเลือดเอบี และ คนกรู๊ปเลือดเอ
ค. คนกรู๊ปเลือดเอ และ คนกรู๊ปเลือดบี	ง. คนกรู๊ปเลือดโอ และ คนกรู๊ปเลือดเอ
10. ถ้านักเรียนเป็นคนกรู๊ปโอ นักเรียนจะหลีกเลี่ยงรับประทานอาหารเมนูใดมากที่สุด (วิเคราะห์)
ก. ปลาทอดขมิ้น	ข. ผัดวุ้นเส้นใส่กะหล่ำปลี
ค. ตำมะเขือเทศ	ง. ซุปสาหร่าย

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง สุรชัย แซ่จิว : วิถีเกษตรกรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนคำประมาณ 646 คำ

คุณสุรชัย แซ่จิว เกษตรกรตัวอย่างแห่งอำเภอบางเสาธง เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะถ่ายทอดความสำเร็จในการทำการเกษตรของตนแก่เพื่อนเกษตรกรตามแนวทางที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ แต่ก่อนจะมาเป็นเกษตรกร เขาทำงานเป็นลูกจ้างในโรงงานมาก่อน แต่ด้วยปัญหาเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 ทำให้ต้องลาออกจากงาน เมื่อคุณสุรชัยกลับมาจึงยึดอาชีพเกษตรกรบนที่ดินของตนที่ตำบลศิระชะระเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง

เมื่อคุณสุรชัยทำการเกษตรแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง เนื่องจากประสบปัญหาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวไม่ว่าจะเป็นเรื่องต้นทุนที่สูงขึ้น ทั้งเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี และยากำจัดศัตรูพืช ในขณะที่ผลผลิตกลับมีราคาตกต่ำ ขายไม่ได้ราคา ส่งผลให้ต้องแบกรับหนี้สินที่สะสมมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เขาต้องทบทวนวิธีทำการเกษตรของตน ประกอบกับช่วงนั้นเกษตรตำบลแนะนำให้ไปศึกษาดูงานเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจและเกษตรทฤษฎีที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยหลักการเน้นปลูกพืชผลและเลี้ยงสัตว์ให้มีกินทุกวัน หากมีเหลือจึงนำผลผลิตไปขายเพื่อเป็นรายได้เข้าครัวเรือน หลังจากกลับมาเขาจึงนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ จนสามารถปลดหนี้ได้ในเวลาเพียง 3 ปี

ทุกวันนี้เขาทำการเกษตรในที่ดิน 28 ไร่ โดยเริ่มตั้งแต่เส้นทางเข้าบ้าน จะพบต้นมะม่วงร่มครึ้มตลอดสองข้างทาง รวมทั้งบริเวณคันดินรอบบ้านยังปลูกมะม่วงพันธุ์ดีเพื่อสร้างรายได้ มะม่วงเหล่านี้จะหมุนเวียนให้ผลผลิตตลอดปี โดยมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ เพราะมะม่วงของอำเภอบางเสาธง มีชื่อเสียงมานานแล้ว เนื่องจากบริเวณนี้เป็นที่ลุ่ม ดินเหนียว บางช่วงมีน้ำเค็มท่วมถึง ความเค็มอ่อน ๆ ของน้ำส่งผลให้มะม่วงมีรสชาติดี ขายได้ราคาดี จนทำให้ผลผลิตมีเท่าไรไม่พอขาย

ส่วนบ่อเลี้ยงปลา 20 ไร่ เขาปล่อยปลานิลกับกุ้งขาวแวนนาไม่เลี้ยงรวมกัน โดยจะปรับสภาพน้ำและสภาพดิน ให้พร้อมก่อนแล้วจึงปล่อยพวกมัน เพราะปลานิลเป็นปลาที่ไม่กินกุ้ง นอกจากนั้นเขายังลดต้นทุนอาหารปลาด้วยการทำอาหารเอง ใช้ส่วนผสมของลำต้นกล้วยสับ มูลไก่ และจุลินทรีย์ ส่วนการเพิ่มออกซิเจนให้บ่อปลานั้นเขาไม่ใช้เครื่องตีน้ำ แต่ใช้วิธีการไม่ปลูกต้นไม้ใหญ่ขวางทางลมเพื่อให้ลมพัดน้ำเป็นคลื่น เป็นการช่วยเติมออกซิเจนให้น้ำตามวิถีธรรมชาติ

ส่วนนาข้าว 40 ไร่ เขาเลือกปลูกข้าวพันธุ์หอมปทุมธานี และทำเป็นนาข้าวปลอดสารพิษ โดยไม่ใช้สารเคมีกำจัดแมลง ได้ผลผลิต 80-90 ถังต่อไร่ แม้ไม่สูงมากแต่ถือว่าน่าพอใจ เพราะต้นทุนต่ำกว่านาข้าวทั่วไปถึงเท่าตัว ทั้งยังไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ผลผลิตที่ได้เก็บไว้กินเองบางส่วน หากเหลือจึงขาย นอกจากนี้ยังขายพันธุ์ข้าวด้วย

คุณสุรชัยถือเป็นเกษตรกรตัวอย่างที่นำความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาปรับเปลี่ยนวิธีทำการเกษตรจนประสบความสำเร็จ โดยเลิกใช้สารเคมี หันดูแลผลผลิตแบบธรรมชาติ ทำปุ๋ยชีวภาพและสารสกัดจากสมุนไพร มีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังมีความคิดริเริ่มในการลดต้นทุน การคิดแบบสมมุติฐานอย่างง่าย ๆ ให้เหมาะต่อการใช้งานสำหรับชาวบ้าน จัดบันทึกกิจกรรมในฟาร์มทำให้มองเห็นภาพรวมของการลงทุน เป็นผู้นำในการขยายผลสร้างยูวเกษตรกร สมกับที่ได้รับยกย่องให้เป็นปราชญ์ชุมชนของอำเภอบางเสาธง

แบบทดสอบหลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
เรื่อง สุรชัย แซ่จิว : วิธีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. คุณสุรชัย แซ่จิว ประกอบอาชีพใดก่อนจะมาเป็นเกษตรกร (ความจำ)
 - ก. พนักงานบริษัท
 - ข. ลูกจ้างโรงงาน
 - ค. พนักงานห้างสรรพสินค้า
 - ง. ทนายความ
2. คุณสุรชัยนำโครงการใดของรัชกาลที่ 9 มาใช้ในการทำเกษตรจนประสบความสำเร็จ (ความจำ)
 - ก. โครงการแก้มลิง และ โครงการดินเปรี้ยว
 - ข. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง และ โครงการแก้มลิง
 - ค. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ และ โครงการแก้มลิง
 - ง. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ และ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพราะเหตุใดการทำเกษตรของคุณสุรชัย ในตอนแรกไม่ประสบความสำเร็จ (เข้าใจ)
 - ก. เพราะคุณสุรชัยประสบกับปัญหาต้นทุนการเกษตรสูง
 - ข. เพราะคุณสุรชัยไม่มีลูกน้องช่วยเก็บผลผลิตได้ทันเวลา
 - ค. เพราะคุณสุรชัยไม่มีความรู้เพียงพอในการทำเกษตร
 - ง. เพราะคุณสุรชัยต้องเดินทางไปกลับระหว่างกรุงเทพ ฯ กับต่างจังหวัด
4. “เมื่อสิ่งที่ลงทุนลงแรงไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ คุณสุรชัยจึงหันมาทบทวนวิธีทำการเกษตรของตน” จากข้อความข้างต้นพฤติกรรมของคุณสุรชัยตรงกับสำนวนใด (สังเคราะห์)
 - ก. ร้าไม่ดีโทษปีโทษกลอง
 - ข. ชีโพรงให้กระรอก
 - ค. ดูละครแล้วย้อนดูตน
 - ง. พระศุกร์เข้า พระเสาร์แทรก
5. จุดประสงค์ของเรื่องนี้คืออะไร (เข้าใจ)
 - ก. การนำวิธีการเกษตรแบบใหม่มาใช้
 - ข. การนำแนวทางรัชกาลที่ 9 มาใช้ประกอบอาชีพ
 - ค. การให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนด้านของอาชีพ
 - ง. การพัฒนาแผ่นดินบ้านเกิดของตนเองให้มีความเจริญ
6. บุคคลในข้อใดดำเนินชีวิตของตนเองตามแนวทางของคุณสุรชัย แซ่จิว (นำไปใช้)
 - ก. มะนาวนำเศษผักมาทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อส่งครูวิชาโครงการงาน
 - ข. แดงโม่เก็บเงินทุกเดือนเพื่อตั้งใจซื้อบ้านริมน้ำให้พ่อกับแม่
 - ค. สัมโอนำขวดน้ำที่ไม่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นปลาตะเพียนให้หลาน
 - ง. มะม่วงนำทุเรียนสุกกอมในสวนของตนแปรรูปเป็นทุเรียนกวน

7. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นของเรื่องนี้ (ประเมินค่า)
- คุณสุรชัยเป็นเกษตรกรตัวอย่างของอำเภอบางเสาธง
 - คุณสุรชัยทำการเกษตรในที่ดินจำนวน 28 ไร่ ของตนเอง
 - คุณสุรชัยได้รับการยกย่องจากชาวบ้านให้เป็นปราชญ์ชุมชน
 - คุณสุรชัยได้เลี้ยงปลานิลและกุ้งขาวไว้ในบ่อเดียวกัน
8. ข้อใดสื่อลักษณะนิสัยของคุณสุรชัย (วิเคราะห์)
- ความมุ่งมั่น
 - ความมัธยัสถ์
 - ความรับผิดชอบ
 - ความมีวินัย
9. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (สังเคราะห์)
- การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
 - การใช้หลักธรรมประกอบการดำเนินชีวิต
 - การคิดสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพ
 - การเป็นเกษตรกรต้นแบบของชุมชน
10. “การเพิ่มออกซิเจนในบ่อปลา คุณสุรชัยไม่ใช้เครื่องตีน้ำ แต่ใช้วิธีการไม่ปลุกต้นไม้ใหญ่ขวางทางลม เพื่อให้ลมพัดน้ำเป็นคลื่น เป็นการช่วยเติมออกซิเจนให้ตามวิถีธรรมชาติ” จากข้อความข้างต้น สะท้อนการแก้ปัญหาโดยวิธีใด (วิเคราะห์)
- การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - การใช้ความคิดสร้างสรรค์
 - การหาวิธีใหม่ที่แปลกกว่าเดิม
 - การเลียนแบบ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง	ข้อที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก่อนเรียน										
1. น้ำตกกรุงชิง	ค	ง	ง	ค	ข	ข	ข	ข	ง	ค
2. อาหารว่างของไทย	ข	ง	ง	ก	ก	ก	ก	ก	ง	ก
3. สมาน อีหมั่น :บุคคลผู้ถ่ายทอดศิลปะมวยไทยด้วยใจรัก	ข	ข	ค	ค	ง	ค	ก	ง	ค	ค
หลังเรียน										
1. ดอยมือเกะโตะ	ค	ค	ค	ก	ค	ข	ค	ก	ข	ง
2. มากินอาหารตามกรุ๊ปเลือด	ค	ง	ก	ข	ก	ข	ค	ค	ก	ข
3. สุรชัย แซ่จิว : วิถีเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ก	ง	ก	ค	ข	ง	ค	ก	ก	ก

เฉลยแบบฝึกการอ่านจับใจความ

เรื่อง	ข้อที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. เชื้อนเชื้อวหุลาน	ค	ง	ก	ค	ค	ข	ค	ค	ค	ค
2. ชุมชนกุฎีจีน กุฎีขาว	ง	ข	ก	ข	ค	ก	ค	ข	ค	ก
3. ปราสาทหินพนมรุ้ง	ค	ง	ข	ก	ง	ง	ค	ข	ง	ง
4. ปลายทางฝันในใจของคุณค่าของความงามในวิถีชีวิตไทย	ข	ก	ก	ข	ค	ข	ก	ค	ก	ง
5. ถั่วเน่า ภูมิปัญญาแปรรูปอาหารภาคเหนือ	ง	ข	ค	ก	ค	ค	ข	ค	ง	ก
6. ย่านาง	ค	ข	ง	ก	ค	ง	ก	ค	ง	ค
7. ท้าวทองกีบม้า : ราชนิแห่งขนมไทย	ง	ก	ค	ข	ข	ข	ง	ก	ค	ง
8. จิรัชย์ วัฒนภัทรเศรษฐ์ : ผู้ใช้ความคิดบวกสร้างความสำเร็จ	ข	ค	ค	ก	ค	ข	ง	ข	ค	ง
9. หลวงพ่อผิว ปันนโท : พระภิกษุผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ง	ค	ก

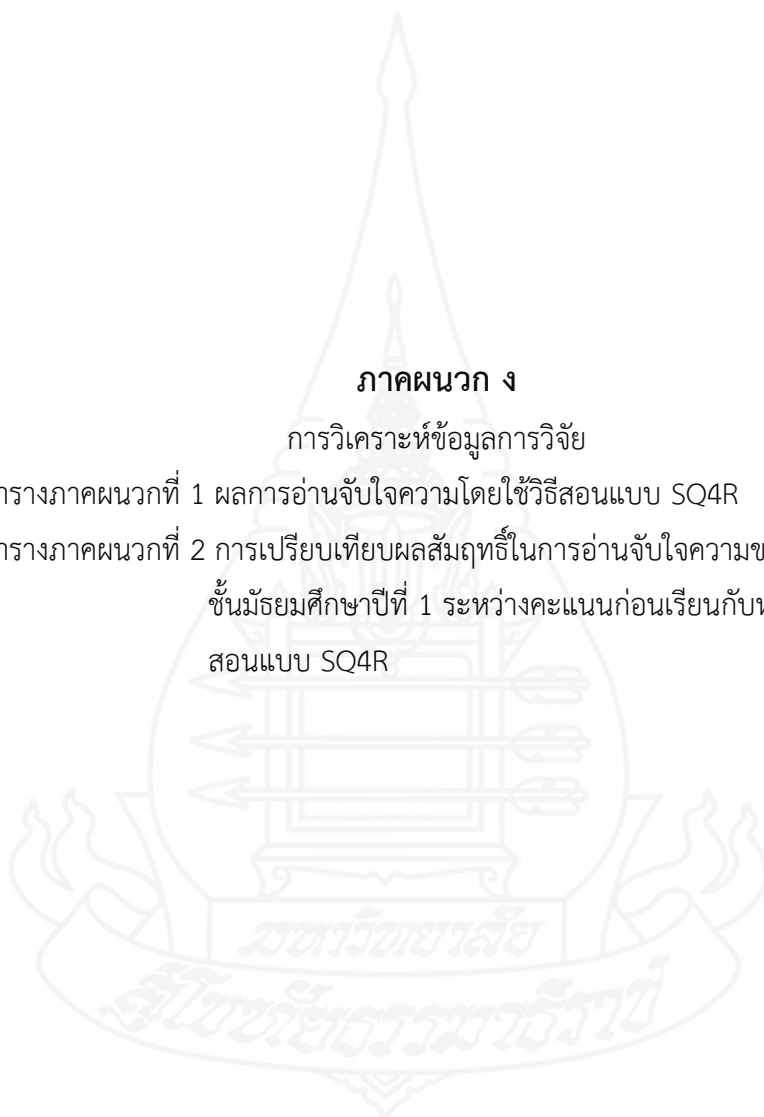
ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ตารางภาคผนวกที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธี
สอนแบบ SQ4R

ตารางภาคผนวกที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วิธีสอน
 แบบ SQ4R

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลังเรียน	17.77	35	2.819	.476
ก่อนเรียน	9.43	35	2.726	.461

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลังเรียน & ก่อนเรียน	35	.652	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 หลังเรียน - ก่อนเรียน	8.343	2.313	.391	7.548	9.137	21.340	34	.000

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

คนที่/ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	7	7	7	8	8	8	9	7	8
2	6	5	7	7	7	7	7	8	8
3	5	6	6	6	7	8	8	8	8
4	5	5	5	8	7	9	8	8	8
5	5	6	6	6	7	7	8	9	10
6	8	8	8	8	9	8	7	7	7
7	7	7	7	7	6	6	6	5	8
8	8	8	8	8	5	5	7	6	6
9	7	7	7	7	7	7	8	9	8
10	7	7	7	7	6	6	7	7	7
11	5	5	5	8	7	9	8	8	8
12	5	6	6	6	7	7	8	9	10
13	8	8	8	8	9	8	7	7	7
14	7	7	7	7	6	6	6	5	8
15	8	8	8	8	5	5	7	6	6
16	7	7	7	7	7	7	8	9	8
17	7	7	7	7	6	6	7	7	7
18	5	5	5	8	7	9	8	8	8
19	5	6	6	6	7	7	8	9	10
20	8	8	8	8	9	8	7	7	7
21	7	7	7	7	6	6	6	5	8
22	8	8	8	8	5	5	7	6	6
23	7	7	7	7	7	7	8	9	8
24	7	7	7	7	6	6	7	7	7
25	5	5	5	8	7	9	8	8	8
26	5	6	6	6	7	7	8	9	10
27	8	8	8	8	9	8	7	7	7
28	7	7	7	7	6	6	6	5	8
29	8	8	8	8	5	5	7	6	6
30	7	7	7	7	7	7	8	9	8
31	7	7	7	7	6	6	7	7	7
32	10	10	8	9	9	8	8	8	8

คนที่/ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	10	10	10	9	9	9	9	9	9
34	9	9	9	9	8	8	8	7	9
35	10	9	9	9	9	9	9	9	8
ค่าเฉลี่ย	6.83	6.94	6.97	7.36	6.94	7.08	7.47	7.44	7.86
เบี่ยงเบน	1.50	1.31	1.17	0.89	1.26	1.28	0.82	1.33	1.10

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรัตมณี พิบูลย์
วัน เดือน ปีเกิด	17 เมษายน 2531
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลมหาราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับชั้น (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ (วิทยาเขตสงขลา) พ.ศ.2555
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนควนเนียงวิทยา 709 หมู่ 2 ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
ตำแหน่ง	ครู

